

Školní vzdělávací program

TVOŘIVÁ STUDÁNKA

zpracovaný podle Rámcového vzdělávacího programu pro
základní vzdělávání

Základní škola Ke Studánce 1050 Orlová-Lutyně

okres Karviná, příspěvková organizace

Motto:

Pro život, ne pro školu se učíme.

Seneca

Obsah:

1	Identifikační údaje.....	5
2	Charakteristika školy.....	6
2.1	Úplnost a velikost školy	6
2.2	Vybavení školy.....	6
2.3	Charakteristika pedagogického sboru	6
2.4	Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	7
2.5	Spolupráce se zřizovatelem, rodiči a jinými subjekty.....	7
2.6	Školská rada	7
2.7	Spolupráce se Školskými poradenskými zařízeními.....	7
2.8	Školní poradenské pracoviště.....	8
2.9	Využití volného času, zájmové kroužky	8
3	Charakteristika školního vzdělávacího programu	9
3.1	Zaměření školy.....	9
3.2	Výchovně vzdělávací cíle a kompetence	9
3.2.1	Kompetence	9
3.2.2	Cíle	11
3.3	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	12
3.3.1	Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP).....	12
3.3.2	Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP a IVP	13
3.3.3	Vzdělávání žáků s poruchami chování	14
3.3.4	Vzdělávání žáků nadaných	15
3.4	Průřezová témata.....	16
4	Učební plán	23
4.1	Učební plán 1. stupně.....	23
4.2	Učební plán 2. stupně.....	24
4.3	Poznámky k učebnímu plánu	25
5	Učební osnovy.....	27
5.1	1. období (1. - 3. ročník)	27
5.1.1	Jazyk a jazyková komunikace	27
5.1.2	Matematika a její aplikace	42
5.1.3	Člověk a jeho svět	49
5.1.4	Umění a kultura	55
5.1.5	Člověk a zdraví	62
5.1.6	Člověk a svět práce	68
5.2	2. období (4. – 5. ročník)	74
5.2.1	Jazyk a jazyková komunikace	74
5.2.2	Matematika a její aplikace	83
5.2.3	Informační a komunikační technologie	89
5.2.4	Člověk a jeho svět	94
5.2.5	Umění a kultura	102

5.2.6	Člověk a zdraví.....	108
5.2.7	Člověk a svět práce.....	111
5.3	3. období (6. – 9. ročník).....	115
5.3.1	Jazyk a jazyková komunikace.....	115
5.3.2	Matematika a její aplikace.....	130
5.3.3	Informační a komunikační technologie.....	140
5.3.4	Člověk a příroda.....	152
5.3.5	Člověk a společnost.....	180
5.3.6	Člověk a svět práce.....	194
5.3.7	Umění a kultura.....	200
5.3.8	Člověk a zdraví.....	207
6	Školní vzdělávací program pro školní družinu - Barevný svět.....	221
6.1	Školní družina.....	221
6.1.1	Cíle ŠVP.....	221
6.1.2	Klíčové kompetence.....	222
6.1.3	Formy zájmového vzdělávání.....	222
6.1.4	Vzdělávací a výchovné oblasti.....	222
6.1.5	Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	223
6.1.6	Podmínky vzdělávání nadaných žáků.....	223
6.1.7	Délka vzdělávání.....	223
7	Hodnocení žáků a autoevaluace školy.....	224
7.1	Pravidla pro hodnocení žáků.....	224
7.2	Hodnocení a klasifikace.....	226
7.3	Autoevaluace školy.....	228
8	Standardy.....	229
8.1	Anglický jazyk.....	229
8.2	Matematika.....	229
8.3	Český jazyk a literatura.....	234
8.4	Předmětné právní předpisy.....	237

1 Identifikační údaje

Název ŠVP	Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání TVOŘIVÁ STUDÁNKA
Předkladatel:	Základní škola Orlová-Lutyně Ke Studánce 1050 okres Karviná, příspěvková organizace
Ulice, č. p.: PŠČ, město: Jméno ředitele: Koordinátor ŠVP:	Ke Studánce 1050 735014, Orlová-Lutyně Mgr. Robert Kaleta Mgr. Monika Kozubková
Kontakty:	Tel./zázn./fax: 596 511 789 e-mail: kestudance@kestud.cz kaleta@kestud.cz kozubkova@kestud.cz www stránky: www.kestud.cz
IČO: IZO:	48004219 600135888
Zřizovatel: Název: Adresa: Kontakty:	Město Orlová Osvobození 796, 735 14 Orlová-Lutyně Tel.: 596 581 111, Fax: 596 581 123 (333) e-mail: urad@muor.cz www stránky: www.mesto-orlova.cz
Platnost dokumentu od:	1. 9. 2022
Podpis ředitele:	razítko školy
Datum:	

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola sdružuje základní školu, školní jídelnu, školní družinu a tři výdejny stravy na soukromých mateřských školách. Škola je úplná s prvním až devátým ročníkem. Zároveň je ve škole věnována zvýšená péče dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. V současné době má škola kolem 350 žáků, v ročníku jsou zpravidla dvě třídy. Většinu tvoří žáci, kteří bydlí v nejbližším okolí školy a část žáci dojíždějící z okolních obcí nebo bydlící v jiných částech města.

2.2 Vybavení školy

Škola je umístěna na okraji města v jednom bloku čtyř propojených pavilonů, výdejny stravy jsou součástí komplexů tří mateřských škol. Součástí objektu školy, postaveného v roce 1985, je kuchyně s jídelnou a třídy školní družiny.

Velký důraz klademe na estetizaci prostředí, na níž se podílejí nejen učitelé, ale velkou měrou také sami žáci. Renovace učeben probíhá prostřednictvím rozpočtu školy a dotací získaných z úspěšných projektů. Všechny třídy jsou vybaveny výškově nastavitelnými žakovskými židlemi a lavicemi. Škola má světlé, čisté a estetické prostory, o které se významným dílem starají žáci školy.

Žáci využívají 38 učeben, z nichž část tvoří odborné učebny (multimediální jazyková učebna, učebna fyziky, zeměpisu, přírodopisu, chemie, dvě učebny cizích jazyků, dvě učebny PC, z toho jedna specializovaná na robotiku a 3D tisk, dvě učebny hudební výchovy a učebna výtvarné výchovy, keramická dílna, dvě tělocvičny, cvičná kuchyň, multifunkční herna a dvě herny školní družiny a venkovní přírodovědná učebna). Všechny třídy a odborné učebny jsou vybaveny dataprojektory a počítači s možností připojení k internetu a část disponuje interaktivními dotykovými tabulemi. Celkově žáci a učitelé používají více než 100 digitálních zařízení (PC, notebooky, tablety, chromebooky), nejen v učebnách, ale také v kabinetech.

Škola využívá okolní venkovní prostory k výuce přírodních věd, tělesné výchovy i napříč předměty. Za dobrých klimatických podmínek děti o hlavních přestávkách využívají atrium k pobytu na čerstvém vzduchu s možností aktivního pohybu na vedlejších venkovních hřištích.

Škola stále pracuje na zvyšování kvality učebních prostor a vybavení odborných učeben, např. cvičné kuchyňky, dílen, počítačových učeben, venkovní učebny, zapojováním se do projektů na úrovni MŠMT

a EU ve spolupráci se zřizovatelem. Dále se škola snaží zapojovat do dalších evropských dotačních programů.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Vzdělání a výchovu dětí zajišťuje přibližně 36 pedagogických pracovníků, včetně vychovatelů a asistentů. Počet učitelů, vychovatelek a asistentů se mění dle aktuálních potřeb školy. V pedagogickém sboru pracuje výchovný poradce, metodik prevence, kariérový poradce, koordinátor ICT, koordinátor ŠVP, učitelé s kvalifikací pro poskytování podpůrných opatření žákům se SVP a speciální pedagog zajišťující výuku předmětu speciální pedagogické péče (PSPP).

Pedagogové si rozšiřují a prohlubují své znalosti v kurzech akreditovaných vzdělávacích agentur a vzdělávacích portálů (SYPO, KVIC, Meta, DVPP, apod.), které si vybírají podle svého zájmu a zaměření a s ohledem na zaměření školy.

Všichni vyučující se průběžně vzdělávají v digitální gramotnosti dle aktuálních potřeb školy ve vzdělávání.

2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Od 1. 9. 2014 jsme školou s rozšířenou výukou přírodovědných předmětů. Výsledkem dlouholeté práce celého pedagogického sboru je celá řada aktivit a projektů, navázaných kontaktů s městy a školami, v rámci přeshraniční spolupráce také v Polsku. Škola pravidelně organizuje exkurze, lyžařské kurzy, ozdravné pobyty a adaptační kurzy. Do budoucna plánujeme rozšířit vnitřní sportovní areál školy za podpory Národní sportovní agentury ve spolupráci s MSK Orlová. Blízkost městského bazénu využíváme pro výuku plavání.

2.5 Spolupráce se zřizovatelem, rodiči a jinými subjekty

Zájem rodičů o aktivity školy získáváme pořádáním Dnů otevřených dveří a prezentováním různých projektů v rámci výuky. Na škole byl zřízen Nadační fond, který je tvořen dary rodičů a sponzorů.

Spolupracujeme se státními organizacemi, občanskými sdruženími, mateřskými, základními a středními školami a školskými poradenskými zařízeními:

- Gymnázium a Obchodní akademie v Orlové.
- MŠ Ke Studánce.
- Dům dětí a mládeže v Orlové.
- Městská knihovna.
- Dům kultury města Orlová.
- Pedagogicko-psychologická poradna.
- Speciálně pedagogická centra v Karviné, Ostravě a Frýdku – Místku.
- Středisko výchovné péče Ostrava a jeho pobočky.
- Česká ornitologická společnost.
- ZOO Ostrava - podporujeme africkou žirafu ze sběrových aktivit a dobrovolných darů dětí, spolupracujeme se vzdělávacím centrem ZOO a odděleními pro veřejnost.
- Česká charita – zapojili jsme se do projektu Adopce na dálku, jsme adoptivními rodiči indického chlapce, kterého financujeme převážně z darů žáků.

2.6 Školská rada

Školská rada byla zřízena rozhodnutím Zastupitelstva města Orlové dne 1. 1. 2006. Školská rada je šestičlenná:

- Dva členové jmenovaní zřizovatelem.
- Dva volení zástupci rodičů.
- Dva zástupci volení pedagogickými pracovníky školy.

2.7 Spolupráce se Školskými poradenskými zařízeními

Škola dlouhodobě spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou Karviná, zejména s pobočkou v Orlové, mj. také v oblasti školení pedagogů v oblasti prevence sociálně patologických

jevů, umění komunikace apod. Velmi těsná je spolupráce zejména v oblasti péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, a to jak diagnostická činnost, tak poskytování podpůrných opatření, včetně individuálních vzdělávacích plánů, ale také např. v programu pro žáky „Jak se naučit učit“.

Spolupracujeme s Odborem sociálně-právní ochrany dětí Městského úřadu Orlová. Dále spolupracujeme se Speciálně pedagogickými centry v Karviné, Ostravě a Frýdku – Místku, která zajišťují péči o žáky s mentální retardací, vadami řeči, autismem nebo tělesným postižením. Středisko výchovné péče zajišťuje konzultace a péči o žáky s problémovým a rizikovým chováním.

2.8 Školní poradenské pracoviště

Školní poradenské pracoviště tvoří výchovný poradce spolu se školním metodikem prevence sociálně patologických jevů a speciálním pedagogem, ve škole je kladen důraz na spolupráci výchovného poradce a metodika prevence s třídními učiteli.

2.9 Využití volného času, zájmové kroužky

Škola organizuje tradičně pestrou nabídku využití volného času dětí v podobě zájmových kroužků (např. sportovní či přírodovědný kroužek, chemický kroužek, šachy). V kroužcích pracují jako vedoucí kromě pedagogických pracovníků také bývalí žáci a přátelé školy. O přestávkách, včetně polední pauzy před odpoledním vyučováním, mohou žáci využívat multifunkční hernu.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Základní filozofie programu

Školní vzdělávací program Tvořivá škola naplňuje výchovné a vzdělávací cíle RVP ZV. Program je založen na principech činnostního učení. Škola má **rozšířenou výuku přírodovědných předmětů**. Náš školní vzdělávací program jsme pojmenovali „Tvořivá Studánka“. Název vychází ze slova tvořit a studánka je jedním ze slov adresy naší školy.

Program vychází z poznatků, že v základním vzdělávání jde o to:

- Aby si žáci osvojili základní poznatky o životě kolem sebe, (nelze naučit vše, k čemu lidstvo v poznání došlo);
- K učení je třeba žáky motivovat a činit je zajímavým a přiměřeným jejich věku.
- Nejlepších a trvalých výsledků lze dosáhnout na základě porozumění určitému jevu, k tomu lze dospět tehdy, když žák zapojí do učení co nejvíc smyslů, když bude provádět činnosti, pozorovat, hovořit o nich, vyslovovat závěry – objevovat.
- Chceme-li dosáhnout dobrých výsledků u všech žáků, musíme jim dát prostor pro učení, protože stejných výsledků nelze dosáhnout u všech žáků za stejnou dobu.
- Kvalitu vzdělávání neurčuje množství poznatků, ale jejich propojenost, smysluplnost a použitelnost pro život.
- Efektivitu vzdělávání nelze založit jen na posuzování chyb žáků a na přípravě (přípravenosti) pro přijímací zkoušky, ale je nutné využít nové mechanismy k hodnocení výsledků vzdělávání postavené na průběžném hodnocení činností žáků, na ověřování schopnosti řešit problémy komplexně a na celkovém posunu žáka nejen v kvalitě vědomostí a rozvoji dovedností, ale zejména v komplexním rozvoji osobnosti žáka.
- Pozitivně laděné hodnotící soudy, užívané průběžně, mají vyšší motivační hodnotu a vedou k celkově dobrému zvládnutí učiva.

3.2 Výchovně vzdělávací cíle a kompetence

Náš vzdělávací program se v plném rozsahu ztotožňuje s výchovně vzdělávacími cíli a kompetencemi uváděnými v RVP ZV:

3.2.1 Kompetence

Za klíčové jsou považovány: kompetence k učení; kompetence k řešení problémů; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské; kompetence pracovní; kompetence digitální.

Kompetence **k učení** umožňuje žákům osvojit si strategie učení a motivuje je pro celoživotní učení:

- Vedeme žáky k efektivnímu učení, k správné volbě metod práce a její organizaci.
- Učíme žáky vyhledávat a třídit informace a umět je využít.
- Řídíme žáky při experimentování tak, aby dokázali výsledky využít v budoucnu.
- Učíme žáky plánovat a kriticky hodnotit svou práci.

Kompetence **k řešení problémů** podporuje u žáků tvořivé myšlení, logické uvažování a schopnost řešit problémy:

- Vedeme žáky k využívání získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení problémů.
- Učíme je efektivně vyhledávat informace v různých zdrojích a ověřovat si správnost vlastních postupů při řešení situací.
- Učíme žáky kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí a umět je obhájit, uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotit.

Kompetence **komunikativní** rozvíjí u žáků všestrannou a účinnou schopnost komunikovat:

- Podněcujeme žáky ke správným formulacím a vyjádřením, která jsou věcně správná, jazykově kultivovaná a přiměřená situacím.
- Učíme je naslouchat druhým, zapojit se do diskuse a obhájit svůj názor.
- Učíme žáky využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro účinnou komunikaci s okolním světem.
- Získané komunikativní dovednosti slouží žákům k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a spolupráci s ostatními lidmi.

Kompetence **sociální a personální** vedou žáky ke spolupráci a respektování práce a úspěchů vlastních i druhých:

- Pozitivně ovlivňujeme žáky, aby se podíleli na utváření příjemné atmosféry v týmu.
- Nastiňujeme jim důležitost upevňování dobrých mezilidských vztahů, vedeme žáky k diskusi, aby pochopili efektivnost spolupráce při řešení úkolu.
- Podněcujeme žáky k vytváření pozitivní představy o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; učíme je ovládat a řídit svoje jednání a chování tak, aby dosáhli pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Kompetence **občanské** umožní žákům projevat se jako svobodná a zodpovědná osobnost:

- Vedeme žáky k respektování přesvědčení druhých lidí, aby si vážili jejich hodnot, učíme je znát zákony a společenské normy, aby si uvědomovali svá práva a povinnosti.
- Orientujeme je v historickém, kulturním dědictví a vedeme k úctě k tradicím.
- Neopomíjíme informace směřující k výchově člověka, který má rád přírodu, váží si jí.

Kompetence **pracovní** pomáhají žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti v svém budoucím životě:

- Klademe důraz také na aktivní rozvíjení a ochranu svého fyzického, duševního a sociálního zdraví.
- Seznámíme žáky se základy podnikání, jeho cíle i rizika.
- Učíme žáky bezpečně a účinně používat materiály, nástroje a vybavení, dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky, adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky.
- Vedeme žáky k ochraně svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot.
- Podněcujeme žáky k využívání znalosti a zkušenosti získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech ke své přípravě na budoucnost, k učinění podložených rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření.

Kompetence **digitální** umožňují žákovi ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít:

- Učíme žáky získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Vedeme žáky k vytváření a úpravám digitálního obsahu, kombinování různých formátů, vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků.
- využíváním digitálních technologií si žák má usnadnit práci, zautomatizovat rutinní činnosti, zefektivnit či zjednodušit své pracovní postupy a zkvalitnit výsledky své práce.
- Učíme je chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi, učíme je kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání.
- Podněcujeme žáky k předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí učíme žáky jednat eticky.

3.2.2 Cíle

Stanovené cíle mají umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení; dále mají:

- Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.
- Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci.
- Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.
- Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti.
- Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě.
- Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný.
- Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.
- Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.
- Pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

Cíle směřované k žákům vedou k tomu, aby:

- Poznali a osvojili si strategii učení a byli motivováni pro celoživotní vzdělávání.
- Zvládli základy všestranné komunikace, naučili se spolupracovat a respektovat práci a úspěchy druhých.
- Byli utvářeni a projevovali se jako zdravé individuality a svobodné osobnosti.
- Projevovali pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací.
- Vnímali citové vztahy k lidem, k prostředí, kde žijí, k přírodě.
- Získali pozitivní vztah ke svému fyzickému a duševnímu zdraví, aktivně je chránili.
- Byli schopni žít společně s ostatními lidmi, byli tolerantní a ohleduplní k druhým lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám.
- Poznali své reálné možnosti a dovedli je uplatňovat při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.
- Dokázali v životě používat všech ve škole nabytých zkušeností.

Cíle směřované k učitelům vedou k tomu, aby porozuměli smyslu a principům činnostního vyučování a vzdělávání, tj.:

- Vyučovat prostřednictvím vlastní činnosti žáků, využívat smyslové poznání a zkušenosti žáků.
- Vytvářet prostředí, ve kterém se žáci cítí dobře a chtějí se učit, které dává prostor pro žákovu seberealizaci a sebedůvěru.
- Poznávat (diagnostikovat) žáky, jejich potřeby a schopnosti.
- Dát žákům přiměřený čas k učení a vést je k trvalému osvojení vědomostí.
- Rozvíjet klima dobrých vztahů mezi žáky, mezi žákem a učitelem; rozvíjet schopnost žáků spolupracovat a pracovat v týmu.
- Volit učivo ve shodě s individuálními možnostmi a zájmy žáků, klást důraz na smysluplné učení (dialog, kooperaci), respektovat schopnosti žáků.
- Vytvářet u žáků logické a kritické myšlení.
- Učit žáky pracovat s informacemi, vyhledávat souvislosti, propojovat poznatky různého druhu, rozumět grafům, diagramům a tabulkám.
- Utvářet u žáků schopnost poslouchat a brát v úvahu názory jiných lidí; vést žáky k vlastní organizaci učení.

Aby si osvojili dovednosti činnostního učení, např.:

- Využívat vhodných učebnic a učebních pomůcek k nim náležejícím.
- Využívat vhodné pomůcky pro individuální činnosti žáků.
- Organizovat vnitřní diferenciaci ve třídě.
- Hodnotit znalosti žáků, nikoli jejich slabiny.
- Organizovat práci žáků ve skupinách; vytvářet projekty s využitím mezipředmětových vztahů.

Aby si osvojili vyučovací metody a formy činnostního učení, které:

- Podporují u žáků poznávání a aplikaci poznatků v praxi.
- Využívají objevování na základě tvořivosti žáků (výběr vhodných problémů); využívají sebekontrolu a sebehodnocení žáků.

Chápali souvislosti činnostního učení a jiných modelů současného vyučování a učení.

Pomáhaly žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Výuka těchto žáků vychází z vyhlášky č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a § 16 školského zákona v platném znění.

3.3.1 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení.

Podpůrná opatření (PO) se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až

pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky 27/2016 Sb.

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli skutečnost, že se žáci ve svých individuálních potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti.

Podpůrná opatření jsou poskytována rovněž žákům – cizincům, žákům s odlišným mateřským jazykem (OMJ). Po nástupu do školy jsou poskytována PO 1. stupně (PLPP) do doby, než proběhne vyšetření či diagnostika v PPP, pak postupujeme dle doporučení PPP.

Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech žáků školy. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování plánu pedagogické podpory (PLPP), pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu (IVP). PLPP a IVP zpracovává škola.

3.3.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP a IVP

Plán pedagogické podpory (PLPP)

Před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně škola může zpracovat PLPP žáka. PLPP zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu. PLPP škola průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Podpůrná opatření prvního stupně škola průběžně vyhodnocuje, nejpozději po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě PLPP škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, doporučí škola zletilému žákovi nebo zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. S PLPP seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Plán obsahuje podpisy osob, které s ním byly seznámeny.

Individuální vzdělávací plán (IVP) pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Individuální vzdělávací plán žáka zpracovává škola, vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka na základě doporučení ŠPZ a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce. IVP je závazným dokumentem pro zajištění SVP žáka, přičemž vychází ze ŠVP a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice. IVP obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem, identifikační údaje žáka a údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání žáka.

V IVP jsou dále uvedeny informace o:

- Úpravách obsahu vzdělávání žáka.
- Časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání.
- Úpravách metod a forem výuky.
- Případné úpravě výstupů ze vzdělávání žáka.

IVP dále obsahuje jméno pedagogického pracovníka ŠPZ, se kterým škola spolupracuje při zajišťování speciálních vzdělávacích potřeb žáka.

IVP je zpracován bez zbytečného odkladu, nejpozději však do jednoho měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a získala souhlas zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka.

Zpracování a provádění IVP garantuje ředitel školy. IVP se zpracovává ve spolupráci se ŠPZ, žákem a zákonným zástupcem žáka, není-li žák zletilý.

Škola seznámí s IVP všechny vyučující žáka a současně žáka a zákonného zástupce žáka, není-li žák zletilý, který tuto skutečnost stvrdí svým podpisem.

Poskytování vzdělávání podle IVP je možné pouze na základě písemného informovaného souhlasu zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

ŠPZ ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování IVP a poskytuje žákovi, zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu. V případě nedodržování opatření uvedených v IVP informuje o této skutečnosti ředitele školy.

Pro změny v IVP se použijí obdobně ustanovení týkající se zpracování IVP, seznámení s ním, poskytování vzdělávání podle něho a vyhodnocování jeho naplňování.

Využití IVP k úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP

IVP umožňuje u žáků s priznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit

i výběr učiva. Upravené očekávané výstupy pro žáky s priznanými podpůrnými opatřeními vzdělávané podle RVP ZV musí být na vyšší úrovni, než jsou očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠ. Úpravy obsahu

a realizace vzdělávání žáků s priznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpůrných opatření jsou předmětem metodické podpory. Pedagogickým pracovníkům bude zajištěna metodická podpora formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

V IVP žáků s priznanými podpůrnými opatřeními třetího stupně (týká se žáků s LMP) a čtvrtého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů) stanovené v kapitole 7 RVP ZV.

V případě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) k úpravě výstupů vzdělávání a vytvoření IVP u žáka s LMP (od třetího stupně podpory) vychází škola, která nemá rozpracované minimální ročníkové výstupy v ŠVP, při tvorbě IVP z doporučené minimální úrovně výstupů v upraveném RVP ZV a průřezových témat s přihlédnutím k SVP žáka a využívá při tom metodické podpory pro stanovení obsahů očekávaných výstupů pro každý ročník.

3.3.3 Vzdělávání žáků s poruchami chování

Žáci s výukovými problémy, žáci hyperaktivní, impulzivní, nepřizpůsobiví, ale i snadno unavitelní, a žáci nerespektující normy soužití jsou vzdělávání formou individuální integrace v běžných třídách. Ve spolupráci s PPP mohou pracovat podle individuálních plánů, které budou podporovat samostatnost v práci i rozhodování, sebehodnocení a pěstování sebedůvěry. Při začleňování těchto žáků škola využívá spolupráce a konzultace se středisky výchovné péče (SVP).

3.3.4 Vzdělávání žáků nadaných

Za nadaného žáka se považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadaného žáka se považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou, která žáka vzdělává. Pro nadané žáky může ředitel školy vytvářet skupiny, ve kterých se vzdělávají žáci stejných nebo různých ročníků školy v některých předmětech. Nadaným žákům lze v souladu s vývojem jejich školních dovedností rozšířit obsah vzdělávání nad rámec stanovený příslušným vzdělávacím programem nebo umožnit účast na výuce ve vyšším ročníku. Nadání žáci se mohou se souhlasem ředitelů příslušných škol současně vzdělávat formou stáží v jiné škole stejného nebo jiného druhu.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka

Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může uskutečňovat podle individuálního vzdělávacího plánu (IVP), který vychází ze ŠVP příslušné školy, závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. IVP je závazným dokumentem pro zajištění vzdělávacích potřeb mimořádně nadaného žáka a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.

Individuální vzdělávací plán obsahuje:

- Závěry doporučení školského poradenského zařízení.
- Závěry psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a pedagogické diagnostiky, které blíže popisují oblast, typ a rozsah nadání a vzdělávací potřeby mimořádně nadaného žáka, případně vyjádření registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost.
- Údaje o způsobu poskytování individuální pedagogické, speciálně pedagogické nebo psychologické péče mimořádně nadanému žákovi.
- Vzdělávací model pro mimořádně nadaného žáka, údaje o potřebě úprav v obsahu vzdělávání žáka, časové a obsahové rozvržení učiva, volbu pedagogických postupů, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení, úpravu zkoušek.
- Seznam doporučených učebních pomůcek, učebnic a materiálů.
- Určení pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým bude škola spolupracovat při zajišťování péče o mimořádně nadaného žáka.
- Personální zajištění úprav a průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka a určení pedagogického pracovníka školy pro sledování průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka a pro zajištění spolupráce se školským poradenským zařízením.

IVP je zpracován bez zbytečného odkladu po zahájení vzdělávání mimořádně nadaného žáka ve škole, nejpozději však do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Zpracování a provádění IVP garantuje ředitel školy. IVP se zpracovává ve spolupráci se školským poradenským zařízením, žákem a zákonným zástupcem žáka. Škola seznámí s IVP všechny vyučující žáka. Poskytování IVP lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

ŠPZ ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování IVP a poskytuje žákovi, zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu.

Plán pedagogické podpory (PLPP) zpracovává škola, a to na základě potřeb úprav ve vzdělávání nebo zapojení do kolektivu. S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce žáka a všichni vyučující. Obsahuje popis speciálních vzdělávacích potřeb žáka, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. PLPP škola vyhodnocuje nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování PO.

3.4 Průřezová témata

Obsah průřezových témat je realizován integrací obsahu tematických okruhů průřezového tématu do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu. K realizaci průřezových témat je využito i disponibilní časové dotace.

Průřezová témata

Průřezová témata reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Vede k porozumění sobě samému a druhým.
- Napomáhá ke zvládnutí vlastního chování.
- Přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni.
- Rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti.
- Utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci.
- Umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů).
- Formuje studijní dovednosti.
- Podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny.
- Pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým.
- Vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci.
- Vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů.
- Přispívá k uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování.
- Napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování.

Tematické okruhy	1.roč.	2. roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	6.roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.
Rozvoj schopností poznávání	Aj,M, Čj,Hv,Vv, Tv, Pč	Aj,M, Čj,Prv, Hv,Vv,Tv,Pč	Aj,Čj,M,Hv,Vv,Tv, Pč	Aj, M, Čj, Pč,Vv	Aj, M, Čj, Pč,Vv	Ov, Z, Hv, Vv, Rv, M, Tv, Sh	Ov, Z, Hv, Vv, Rv, M, Tv, Sh	Nj, Ov, Z, Hv, Vv,M	Nj, Ov, Z, Hv, Vv,,M
Sebepoznání a sebepojetí	Aj,Čj, Prv, Hv,Vv,Tv,Pč	Aj,Čj,M, Prv,Hv, Tv,Vv, Pč	Čj,M, Aj,Prv Pč,VvHv,Tv	Aj, M, Čj, Pč,Vv,	Aj, M, Čj, Pč,Vv, Př	Ov, Hv, Vv, Rv, Tv, Sh	Ov, Hv, Vv, Rv, Tv, Sh	NJ, Ov, Hv, Vv, Rv	Aj,Nj,Hv, Vv, Rv
Seberegulace a sebeorganizace	Aj, Čj, Tv	Aj, Prv	Aj, Tv	Aj, M, Čj	Aj, M, Čj, Př	Aj, Ov, Rv, Tv, Sh	Ov, Rv	Ov, Rv	Ov

Psychohygiena	Tv, Čj, Prv, Hv, Vv	Aj, Čj, Tv, Prv, Hv, Vv	Aj, Čj, Tv, Prv, Hv, Vv	Aj, Čj, Př, Vv	Aj, Čj, Př, Vv	Ov, Hv, Vv, Rv, Tv, Sh	Ov, Hv, Vv, Rv, Tv, Sh	Př, Ov, Hv, Vv	Aj, Hv, Vv
Kreativita	Hv, Vv, Pč	Aj, Hv, Vv, Pč	Aj, Hv, Čj, Prv, Pč, Vv	Aj, Čj, Pč, Vv	Aj, Čj, Pč, Vv	Aj, Hv, Vv, Ov, Z, M,	Aj, Ov, Z, Hv, Vv, M	Aj, Ov, Z, D, M	Aj, Z, Hv, Vv, M
Poznávání lidí	Aj, Čj, Prv, Hv	Aj, Čj, Prv, Hv	Aj, Čj, Prv, Hv	Aj, Čj,	Aj, Čj	Aj, Ov, Rv, Tv, Sh	Aj, Rv	Aj, Nj, Ov, Rv	Aj, Nj, Rv
Mezilidské vztahy	Aj, Čj, Prv, Tv	Aj, Čj, Prv, Tv	Aj, Čj, Prv, Tv	Aj, Čj, Vv	Aj, Čj, Př	Aj, Ov, Rv, Tv, Sh	Aj, Ov, Rv, Tv, Sh	Aj, Nj, Ov, Rv, Tv, Sh	Aj, Nj, Ov, Rv
Komunikace	Aj, Čj, Hv, Tv, Vv	Aj, Vv	Aj, Čj, Prv, Hv, Vv, Tv	Aj, Čj, Vv	Aj, Čj, Vv	Aj, Čj, Ov, Z, Rv, Tv, Sh	Aj, Čj, Ov, Z, Rv, Tv, Sh	Aj, Čj, Ov, Z, Rv, Tv, Sh	Aj, Čj, Z, Rv, Tv, Sh
Kooperace a kompetence	Aj, Čj,	Aj	Aj	Aj, Čj, Př, Vv	Aj, Čj, Př, Vv	Aj, F, Ov, Rv	Aj, F, Rv	Aj, Ch, Př, F, Ov, Rv	Aj, Ch, F, Rv
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Aj, Čj, M, Tv, Pč	Aj, Čj, M, Tv, Pč	Aj, Čj, Inf, Tv, Pč	Aj, M, Čj	Aj, M, Čj	Aj, Ov, Z, Rv, Tv, Sh	Aj, Z, Rv, Tv, Sh	Aj, Ov, Z, Rv, Tv, Sh	Aj, Z, Rv, Tv, Sh
Hodnoty, postoje, praktická etika	Aj, Čj, Prv	Aj, Čj, Prv	Aj, Prv	Aj, Čj, Vv	Aj, Čj, Př	Aj, Ov, Rv	Aj, Ov, Rv	Aj, Př, Ov	Aj, Př, Ov

Výchova demokratického občana (VDE)

- Vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod.
- Vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti.
- Umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků.
- Rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti.
- Prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování.
- Vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení.
- Vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě.
- Vychovává k úctě k zákonu.
- Rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku.
- Učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti.
- Přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost.
- Rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů.
- Motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším.
- Umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze).
- Vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností.
- Vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu.

Tematické okruhy	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	6.roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.
Občanská společnost a škola	Prv	Prv	Prv	M,	M,	Aj, Ov, Rv	Aj, Ov Z, Rv	Aj, Z	Aj, Z
Občan, občanská společnost a stát	Prv	Prv	Aj, Prv	Aj, V1	V1	Aj, Ov,D, Rv	Aj, Ov Z, D, Rv	Aj, Ov Z, D	Aj, Ov, Z, D
Formy participace občanů v politickém životě						Ov	Ov, Z	Ov, Z	Ov, Z
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				V1	V1	Ov, D	Ov, Z, D	Ov, Z, D	Ov, Z, D

Výchova a myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

- Rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy.
- Prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech.
- Prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv.
- Rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech.
- Rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru.
- Prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu.
- Vede k pochopení významu společných politik a institucí evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání.
- Vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory.
- Rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv.
- Pomáhá překonávat stereotypy a předsudky.
- Obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi.
- Kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života.
- Utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti.
- Podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám.
- Upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost.

Tematické okruhy	2. roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	6.roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.
Evropa a svět nás zajímá	Hv	Aj, Prv Hv	Aj, M, Čj, V1	Aj, M, Čj, V1	Aj, Hv, Vv, D	Aj, Ov, Z, Hv, Vv, D	Aj, Z, D	Aj, Inf, Ov, Z, Hv, Vv, D

Objevujeme Evropu a svět		Aj	Aj	Aj, VI	Aj, Ov, Z, D	Aj Ov, Z, D	Aj, Př, Ov, Z, D	Aj, Inf, Z, D
Jsme Evropané		Prv	Aj, VI	Aj, VI	Aj, F, Ov, D	Aj, F, Ov, Z, D	Aj, ČJ, Ch, Nj, F, Ov, Z, Z, D	Aj, ČJ Ch, Nj, F, Ov, Z, D

Multikulturní výchova (MKV)

- Poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti.
- Rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturní kontakty k obohacení sebe i druhých.
- Učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých.
- Učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné.
- Rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin.
- Rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie.
- Učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání.
- Poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.
- Pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je.
- Napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí.
- Stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoliv jako zdroj konfliktu.
- Pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti.
- Vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu.
- Učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám.

Tematické okruhy	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	6.roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.
Kulturní diference	Aj	Aj	Aj, Čj	Aj, Čj, VI	Aj, Čj, Př	Aj, Ov, D, Rv	Aj, Ov, Z, D, Rv	Aj, Nj, Ov, Př, Z, D, Rv	Aj, Nj, Př, Ov, Z, D, Rv

Lidské vztahy	Aj, Prv	Aj, Prv	Aj	Aj, Vl	Aj, Př	Aj, Ov, Z, Rv, Tv, Sh	Aj, Ov, Z, Rv, Tv, Sh	Aj, Ov, Z, Rv, Tv, Sh	Aj, Z, Rv, Tv, Sh
Etnický původ				Vl	Př	Ov, Rv	Ov, Z, Rv	Př, Ov, Z	Z, D
Multikulturalita					Aj	Aj, D, Rv	Aj, Ov, Z, D, Rv	Aj, Př, Ov, Z, D, Rv	Aj, Inf, Z, D
Princip sociálního smíru a solidarity				Vl	Př	Rv	Ov, Z, Rv	Ov, Z	Ov, Z

Environmentální výchova (EV)

- Rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí.
- Vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování.
- Přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa.
- Umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí.
- Poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí.
- Ukazuje modelové příklady žádoucího i nežádoucího jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje.
- Napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni.
- Seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti.
- Učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů.
- Učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska.
- Přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty.
- Vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů.
- Vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti.
- Podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí.
- Přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí.
- Vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí.
- Vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

Tematické okruhy	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	6.roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.
Ekosystémy	Prv	Prv	Aj, Prv	Aj, M, Př	Aj, M	Př	Př	Ch, Př	Aj, Ch Př
Základní podmínky života	Prv, Pč	Prv, Pč	Pč	Pč, Př	Aj, Pč, Př	Př, D	Př, F	Ch	Ch, Př

Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Prv	Prv	Prv	M, Př, V1	Aj, M, Př, V1	Př, Ov, Ze	Př, Ov, Z	CH, Př, F, Ov, Ze	Aj, Ch, Př, Ov, Ze
Vztah člověka k prostředí	Prv, Vv, Pč	Prv, Vv, Pč	Aj, Prv, Vv, Pč	Aj, Pč, Př, V1, Vv	Pč, Př, Vv	Aj, Ov, Z, Vv	SIT, Ov, Z, Vv	Ch, Ov, Z, Vv, Rv	Aj, Ch, Př, Z, SIT, Inf, Vv, Rv

Mediální výchova (MV)

- Přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace.
- Umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich.
- Učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času.
- Vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zejména zpravodajských).
- Umožňuje získat představu o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu).
- Vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě).
- Vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci.
- Rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu.
- Přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu.
- Přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu.
- Rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení.
- Vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění.
- Rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci.
- Napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace.

Tematické okruhy	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	6.roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Čj	Čj	Čj, Prv	Čj	Čj		Ov	Ov, Rv	Čj, Z, D, Rv
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		Čj	Čj	Čj,	Čj		SIT, Ov	Ov, Rv	SIT, Z, Rv
Stavba mediálních sdělení				Čj,	Čj	Čj	Čj	Čj	Čj
Vnímání autora mediálních sdělení							SIT	Rv	SIT, Rv

Fungování a vliv médií ve společnosti	Čj	Čj		Aj	Aj		SIT, Ov	Nj, Ov, Rv	Aj, Inf, Nj, Z, Rv
Tvorba mediálních sdělení		Čj	Čj	Aj, Čj	Aj, Čj	ČJ	Aj, SIT, Čj	Čj	Čj, Inf
Práce v realizačním týmu					Aj, Čj	Aj	Aj	Aj, Čj	Aj, Čj, Z

4 Učební plán

4.1 Učební plán 1. stupně

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	ročník					Dispon. hodiny	celkem	Součet za oblast
		1.	2.	3.	4.	5.			
Jazyk a jazyková komunikace	český jazyk	8+1	7+1	6+1	6+1	6+1	+5	33	38
	cizí jazyk	+1	+1	3	3	3	+2	9	11
Matematika a její aplikace	matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	+4	20	24
Informační a komunikační technologie	informatika	-	-	-	1	1	-	2	2
Člověk a jeho svět	prvouka	2	2	1+1	-	-	+1	5	14
	přírodověda	-	-	-	1+1	1+1	+2	3	
	vlastivěda	-	-	-	2	2	-	4	
Umění a kultura	hudební výchova	1	1	1	1	1	-	5	13
	výtvarná výchova	2	2	1+1	1	1	+1	7	
Člověk a zdraví	tělesná výchova	2	2	2+1	2	2	+1	10	11
Člověk a svět práce	praktické činnosti	1	1	1	1	1	-	5	5
Týdenní hodinová dotace a disponibilní hodiny		20+2	19+3	19+5	22+3	22+3	+16	102	118
Celkový týdenní počet hodin – maximum týdně		22	22	24	25	25		118	

4.2 Učební plán 2. stupně

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	ročník				Dispon. hodiny	Celkem	Součet za oblast
		6.	7.	8.	9.			
Jazyk a jazykové komunikace	Český jazyk a literatura	3+1	4	4	4 +1	+2	15	17
	Anglický jazyk	3	3	3	3		12	12
	Německý jazyk	-	-	3	3		6	6
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	3+1	+1	15	16
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	1	1	1		4	4
Člověk a příroda	Fyzika	1	2	1+1	2	+1	6	25
	Chemie	-	-	2	1+1	+1	3	
	Přírodopis	2	2	1+1	1	+2	6	
	Zeměpis	2	1+1	1+1	1	+1	5	
Člověk a společnost	Výchova k občanství	1	1	+1	1	+1	3	12
	Dějepis	2	2	2	1+1	+1	7	
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	1	1	1	-		3	3
Umění a kultura	Výtvarná výchova	2	1	1	1		5	9
	Hudební výchova	1	1	1	1		4	
Člověk a zdraví	Rodinná výchova	1	1	-	+1	+1	2	10
	Tělesná výchova	2	2	2	2		8	
Disponibilní hodiny a povinně volitelné předměty		+1+3	+1+3	+4+0	+5+2	11+7	104	115
		26+3	26+4	27+4	25+7	18	104+18	
Celkový týdenní počet hodin		29	30	31	32		122	122

4.3 Poznámky k učebnímu plánu

Obsah vzdělávacích oblastí, které vymezuje rámcový vzdělávací program, je realizován prostřednictvím jednotlivých předmětů. Předměty můžeme rozdělit do dvou skupin:

- předměty povinné pro všechny žáky (např. M, JČ)
- předměty volitelné (jsou povinné, ale žáci mají možnost si vybrat z určité nabídky – např. sportovní aktivity atd.)

Vzhledem k přírodovědnému zaměření školy dochází k vyváženému navýšení hodin z přírodovědných oblastí, jak v předmětech povinných, tak nepovinných. Škola vyučuje dle školního vzdělávacího programu **Tvořivá studánka**.

1. stupeň

- Ve vzdělávací oblasti jazyk a jazykové komunikace je již od 1. Roč. Zařazena hodina jazyka anglického s návazností na 3. Roč., kde dochází k navýšení počtu hodin na tři.
- Od třetích tříd je přidána hodina JČ, od druhé třídy je přidána hodina M.
- V oblasti člověk a jeho svět je do třetího ročníku vyučován předmět prvouka, hodinově posílený v třetím ročníku, a v čtvrtém a pátém ročníku navazují přírodověda a vlastivěda.
- Oblasti člověk a zdraví a člověk a svět práce jsou zachovány dle platného rámcového vzdělávacího programu a prolínají se do všech dalších vzdělávacích oblastí.

2. stupeň

- Škola nabízí výuku jazyka anglického a jazyka německého.
- V oblasti informační a komunikační technologie je zařazena hodina informatiky od šestého ročníku a dále posílána ve volitelných předmětech.
- V oblasti člověk a příroda dochází vzhledem k zaměření školy k posílení přírodovědných předmětů F, CH, PŘ, Z.
- Ve všech ročnících je zachován předmět občanská výchova v oblasti člověk a společnost společně s dějepisem.
- Disponibilní hodiny jsou rozděleny do předmětů povinných - PŘ, CH, F, Z, D, M, ČJ i předmětů volitelných, kde rozšiřují rámcovou výuku ostatních předmětů.
- přehled volitelných předmětů:
 - Seminář přírodních věd (SPV)
 - Sportovní hry (SH)
 - Seminář informačních technologií (SIT)
 - Seminář anglického jazyka (SAJ)

Celou výuku vhodně doplňuje nabídka zájmových kroužků, které velmi úzce navazují na učební plány.

Škola dále nabízí dle organizačních, personálních, finančních, případně epidemických možností tyto aktivity:

Vzdělávací období	Aktivita	Poznámka
3. – 5. ročník	Ozdravný pobyt, škola v přírodě	1 týden, 1 – 2x za období dle aktuálních možností a podmínek
6. ročník	Adaptační kurz	2 a více dnů dle možností školy
7. ročník	Zimní lyžařský výcvikový kurz	1 týden
8. ročník	Sportovně turistický kurz	1 týden
9. ročník	Dvoudenní výlet - exkurze	

5 Učební osnovy

5.1 1. období (1. - 3. ročník)

5.1.1 Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1.1 Český jazyk

Český jazyk	A. CÍLE
	<ul style="list-style-type: none">– Rozumět spisovné řeči mluvené, čtené i psané.– Vyjadřovat srozumitelně, zejména mluvenou řečí, myšlenky, psanou formou se vyjadřovat jen v jednoduchých větách.– Číst správně a s porozuměním texty přiměřené délkou i obsahem.– Znat příklady literárních děl vhodných pro daný věk včetně ilustrací.– Číst s porozuměním jednoduché naučné texty, pokusit se vyjádřit jejich myšlenky.– Při výuce českému jazyku je třeba stále pamatovat na to, že se v tomto období vytváří vztah žáků k literatuře a jejich zájem o četbu, tedy že začíná výchova budoucích čtenářů, vnímat krásu a bohatost mateřského jazyka.– Svou schopnost vyjadřovat se umět uplatnit i v prvouce, matematice i dalších vyučovacích předmětech.
	B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY
	<p>Cíle výuky českého jazyka jsou naplňovány:</p> <ul style="list-style-type: none">– Komunikační a slohovou výchovou (činnost receptivní – čtení, naslouchání, činnost produktivní – mluvený a písemný projev).– Čtením a literární výchovou.– Psáním.– Jazykovou výchovou. <p>Komunikace v českém jazyce se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím dramatické výchovy.</p> <p>Pro rozvoj vyjadřovacích schopností v prvním vzdělávacím období využíváme:</p> <ul style="list-style-type: none">– Vyprávění (o obrázku, vlastních zážitcích, přečteném textu, podle obrázkové osnovy).– Rozhovory žáků k určitému tématu, formulace otázek a odpovědí k danému tématu.– Možnost zpracovávat „první knihy“ např.: o květinách, o ptácích aj. V co nejjednodušší podobě, volně doplněné ilustracemi, výstřižky apod., využíváme i dětských knih a encyklopedií.

Při výuce čtení

- Se snažíme naučit všechny žáky, i průměrně nadané, číst přiměřeně náročné, umělecké i naučné texty jasně, zřetelně a s porozumění.
- Se obohacuje slovní zásoba žáků a rozvíjí se i jejich ústní vyjadřování.
- Se využívá v prvouce při poznávání přírody i života lidí a světa.
- Při prožívání literárních ukázek a čtení prvních knížek poznávají žáci život dětí i dospělých, učí se chápat a hodnotit jejich životní příběhy, činy, charaktery a lidské vztahy.
- Se učí esteticky prožívat a chápat přiměřené texty, později je výrazně číst, předčítat, přednášet, vyprávět, někdy i ilustrovat, něco podle popisu vyrobit, jindy text dramatizovat.
- Poslechu a recitaci se zjemňuje smyslové vnímání žáků, např. Sluch pro zvukovou stránku jazyka, bystří se pozorování, rozvíjí se představitivost a fantazie, cvičí se paměť žáků, rozvíjí se pojmové i obrazné myšlení, ústní vyjadřování.

V literární výchově

- Seznamujeme žáky s literární tvorbou vhodnou pro mladší školní věk včetně ilustrací.

Při výuce psaní

- Získají žáci správné psací dovednosti, základy čitelného, přiměřeně hbitého a úhledného rukopisu.
- Píší slova a texty vhodného a žákům přiměřeného obsahu, který vyjadřuje zkušenosti žáků nebo poznatky získané v jiných vyučovacích předmětech.

V jazykové výchově

- Se žáci učí prostě a jasně vyjadřovat spisovným jazykem, s využitím slovní zásoby odpovídající jejich věku a zároveň poznávají elementární základy mluvnické stavby jazyka a osvojují si základní pravopisné jevy.
- Dbá se na rozvoj jejich slovní zásoby a postupně se vytváří návyky správné spisovné výslovnosti.

V hodinách českého jazyka tohoto období nejsou ostré hranice mezi učivem mluvnice, slohového výcviku, literární výchovy a psaní. Je potřeba si uvědomovat vzájemnou propojenost a propojenost těchto složek českého jazyka.

Dramatická výchova

- Rozvíjí tvořivost dětí a přispívá k obohacení jejich slovní zásoby.
- Žáci se učí volně, beze strachu, svými slovy vyjadřovat myšlenky a názory nejen v českém jazyce.
- Učí se slušnosti, vzájemnému respektování i tvořivému řešení praktických situací.
- Učí se též cítit s druhými, vzájemně si pomáhat (uplatňujeme tak snadno ve výuce prvky etické výchovy).

S vyučováním českého jazyka v 1. až 3. ročníku jsou bezprostředně spojeny počátky prvoučného vyučování. Zkušenosti žáků získané pozorováním okolní přírody a života lidí se prohlubují čtením uměleckých textů. Myšlení a řeč žáků se přitom rozvíjí v souladu s rozvojem fantazie, citů, vůle a smyslu pro krásu.

C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících

1. ročník – Metoda tří startů

- Psaní velkých tiskacích písmen jako prostředek posilování čtení.
- Uvolňovací cviky a nácvik prvků písmen.
- Rozvíjení řeči s využitím žakovských zkušeností, krátká vypravování žáků podle jejich zážitků a pozorování.
- Přípravná zrková a sluchová cvičení.
- Poslech čtených a vyprávěných pohádek.
- Dramatizace jednoduchých pohádek, zvláště takových, ve kterých se některý motiv opakuje.
- Memorování říkanek a básniček z paměti, využití znalostí žáků z předškolního věku.
- Náprava vadné výslovnosti nápodobou.
- Sluchová analýza a syntéza slabik ve slově.

Start ke psaní s porozuměním

- Dokončování práce s Živou abecedou.
- Samostatná výuka čtení v 1. díle Slabikáře probíhá s využitím velkých tvarů tiskacího písma, dvojhlásky, slova, věty a krátké texty, seznámení s malými tiskacími písmeny.
- Činnost s písmeny skládací abecedy.
- Psaní malých písmen, slabik a slov, opis, přepis, autodiktát.
- Pokračujeme v rozvíjení vyjadřování žáků.
- Seznamujeme žáky s lidovými pohádkami, rozpočítadly, říkankami, hádankami, vybrané se učí z paměti, vyprávějí i dramatizují.
- Předčítáme příběhy ze života dětí, z přírody, o zvířatech, propojujeme je s výukou prvouky a výtvarné i hudební výchovy.
- Cvičíme schopnost naslouchat a něco si z příběhu zapamatovat, zapamatované vyjádřit mluveným, výtvarným nebo i pohybovým projevem.
- Necháme též žáky vyjadřovat své individuální pocity z četby.
- Pozornost věnujeme srozumitelnosti řeči žáků, nenásilně podporujeme správnou výslovnost.
- Učíme žáky základní pravidla, která by měli respektovat při rozhovoru.

Start systematické práce s textem

- Čtení textu s kombinací malých a velkých písmen, slova obtížnější stavby; čtení d', t', ň a skupin dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, di, ti, ni, seznámení s písmeny Q, q, W, w, X, x.
- Výuka psaní velkých tvarů vázaného písma. Psaní vět.
- Rozvíjení čtenářských dovedností (správná intonace věty), důraz na porozumění textu.
- Čtení z dětských časopisů, internetu, návštěva knihovny, multimediální učebny apod.

2. ročník**Dokončení prvopočátečního čtení**

- Postupný přechod od vázaného slabikování k správnému plynulému čtení slov, jednoduchých vět a krátkých textů.
- Postupný přechod od hláskování k plynulému čtení celého slova (genetická metoda).
- Důraz na porozumění čtenému, odpovědi na otázky, vyhledávání slov, určitých myšlenek apod. v přečteném textu.
- Dodržování pomlky po tečce, přirozená intonace, správné čtení předložek se slovem.

Rozvoj čtenářských schopností

- Správné a plynulé čtení krátkých i delších vět, nácvik správného dýchání při čtení.
- Čtení textů délkou i obsahem přístupným věku žáků.
- Při opakovaném čtení dbát na intonaci věty.
- Vyhledávání slov vyjadřujících určitý vztah nebo myšlenku.
- Vyprávění obsahu krátkého přečteného textu přiměřené obtížnosti.
- Vyjadřování obsahu textu obrázky a jejich řazení za sebou (obrázková osnova).
- Přednes krátkých básní s jasným obsahem, které se žáci učí nazpaměť.
- Rozvíjení ústního, písemného i výtvarného vyjadřování žáků.
- Vyprávění o osobním pozorování a příhodách ze života.
- Spojení čtení se psaním a prvoukou, rozvoj komunikačních dovedností.
- Vytváření svých vlastních zápisů z pozorování přírody, např. Listy o květinách doplněné kresbou nebo vystřiženým obrázkem-moje první kniha, zápisy o stromech aj.
- Čtení přístupných dětských knih, vyprávění jejich obsahu, ilustrace ke knížce, práce s dětským časopisem, spolupráce s knihovnou.

Psaní

- Procvičování tvarů písmen.
- Dodržování sklonu, velikosti písma, správné sezení a držení psacího nástroje.
- Psaní slabik, slov a jednoduchých vět, důraz na bezchybný opis, přepis, psaní s porozuměním.
- První krátké písemné vyjadřování žákovských pozorování a zkušeností.
- Správně užívat velká písmena ve slovech a větě.

Jazyková výchova a základní pravopisné jevy

- O větách, vyjádření ústní a písemné.
- Seznámení s abecedou (práce s ní s oporou o napsanou abecedu).
- Mluvení ve větách, pořádek vět.
- Druhy vět.

	<ul style="list-style-type: none"> – Věta, slovo, slovní význam. – Slovo, slabika, hláska, písmeno, dělení slov na konci řádku, samohlásky, souhlásky, dvojhlásky, slabikotvorné l, r, m. – Psaní a výslovnost slabik tvrdých, psaní a výslovnost měkkých slabik. – Psaní souhlásek uprostřed a na konci slov (znělé a neznělé). – Psaní skupin dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě. – Slovní druhy. – Psaní velkých písmen, vlastní jména, místní jména. – Spojování vět do souvětí. <p>Sloh</p> <ul style="list-style-type: none"> – Základní formy společenského styku (oslovení, pozdrav, poděkování, omluva, popis zvířat a osob). – Písemné formulování krátkého přání, pozdravu, vzkazu, sms a dopisu. – Umět napsat adresu. <p>Témata pro rozvoj ústního a písemného vyjadřování žáků vybíráme hlavně z jejich života, z přírody, můžeme volit i témata o práci a hrách. Žáci mohou vypravovat své příběhy podle obrázků, podle společně sestavené osnovy i podle své fantazie.</p>
Český jazyk	<p>3. ročník</p> <p>Rozvoj čtenářských dovedností</p> <ul style="list-style-type: none"> – Správné, plynulé a uvědomělé čtení krátkých vypravování, ukázek z knih vhodně rozdělených na části; básní, bajek, pohádek přístupných chápání žáků. – Výrazné čtení (po přípravě s učitelem) krátkých vypravování a básní s využitím intonace podle smyslu čteného textu, čtení s porozuměním. – Tiché čtení (bez pohybu rtů) krátkých textů s jednoduchým dějem se samostatným způsobem zpracování otázek a úkolů, jimiž učitel kontroluje, jak žáci pochopili obsah přečteného článku (podle individuálních schopností žáků). – Rozlišování prózy a veršů. – Vyhledávání slov, výrazů, vlastních jmen v přečteném textu. – Sestavování obrázkových osnov krátkého vypravování nebo přečteného článku a vyprávění jednoduchého příběhu podle nich. – Reprodukce vypravování a naučných textů nebo jejich částí. – Vyprávění pohádek i vymyšlení pohádek žáky, odlišení pohádky od ostatních vyprávění. – Krátké vyprávění vlastního zážitku. – Pokus o vyprávění přečtené události ze stanoviska některé z jednajících osob. – Výrazný přednes krátkých básní nebo krátkých příběhů, které se žáci učí zpaměti.

- Čtení dětských knih přiměřených věku – zapsání a pamatování si jména autora, názvu knihy, vyjádření obrázkem nebo několika větami toho, co žák z knihy zaujalo.
- Osvojování si dovednosti odpovídat na otázky k obsahu přečtené knihy.
- Pokračování v zápisech listů o přírodě - moje první kniha (mezipředmětové vztahy), tvořivá práce s obsahově přiměřeným textem.

Psaní

Procvičování psaní tvarů písmen a jejich spojení na předepsaných slovech navzájem spojených nějakým významem. Např.: nářadí, které má tatínek; stromy, o kterých se učíme, apod. (psaní s porozuměním).

Dbáme na dodržování:

- Správných tvarů písmen, rovnoměrných vzdáleností mezi písmeny ve slovech, mezi slovy na řádku i zachovávání stejného sklonu písma.
- Úhlednosti písma, základních hygienických návyků při psaní.
- Základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi.
- Technika psaní na klávesnici a na dotykovém zařízení, úprava textu v textovém editoru, práce v textovém editoru (mazání znaků, označování znaků, slov, částí textu atd.).

Jazyková výchova

Opakujeme to, co se žáci v předešlém ročníku naučili:

- Věta, slovo, slabika, písmeno.
- Pravopis věty (velké písmeno na začátku, interpunkční znaménko na konci).
- Výslovnost a psaní krátkých a dlouhých samohlásek a slabik.
- Psaní slov s tvrdými a měkkými slabikami.
- Psaní skupin dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě samostatně, ve slovech i slovních spojeních.
- Psaní souhlásek uprostřed a na konci slov (znělé a neznělé).
- Nauka o slově – slova protikladná, souznačná, nadřazená, mnohoznačná, citově zabarvená, příbuzná.
- Hláskosloví a výslovnost – stavba sova, slovní přízvuk.
- Psaní i, í / y, ý uvnitř slov – obojetné souhlásky.
- Slovní druhy.
- Podstatná jména – rod, číslo, pár.
- Slovesa – osoba, číslo, čas, infinitiv, zvrtná slovesa, časování sloves.
- Věta jednoduchá a souvětí.
- Výukové programy zakoupené ve škole.

Slohová cvičení – vyprávění, pozdrav, popis, dokončení příběhu, rozvoj, fantazie, vyprávění podle osnovy, svátky a obyčeje, pozvánka, pořadí vět v příběhu, adresa.

D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 1. období

Komunikační a slohová výchova

žák

- Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti, pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou či nedbalou výslovnost.
- Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti.
- Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru.
- V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči.
- Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích.
- Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev.
- Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení, zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním.
- Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev.
- Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.
- Získá základní orientaci v rozložení jednotlivých znaků, velkých a malých písmen, číslic a symbolů na klávesnici.
- Orientuje se při využívání navigace v různých prostředích obrazovky.
- Využívá digitální technologie při tvorbě vlastního sdělení.
- Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním, včetně návyků spojených s používáním digitálních technologií.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Čte s porozuměním jednoduché texty.
- Rozumí pokynům přiměřené složitosti.
- Dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání.
- Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním.
- Píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen.
- Spojuje písmena a slabiky.
- Převádí slova z mluvené do psané podoby.
- Dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost.
- Opisuje a přepisuje krátké věty.

Jazyková výchova

žák

- Rozlišuje zvukovou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.
- Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, porovnává a třídí slova

podle zobecněného významu-děj, věc, okolnost, vlastnost.

- Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru, užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary.
- Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy.
- Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky.
- Odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování.
- Orientuje se v obsluze výukových programů zakoupených ve škole.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy.
- Rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky.
- Tvoří slabiky.
- Rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky.
- Píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech.

Literární výchova

žák

- Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku.
- Vyjadřuje své pocity z přečteného textu.
- Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění.
- Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.
- Návštěva a spolupráce s knihovnou.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně.
- Reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací.
- Při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost.

5.1.1.2 Anglický jazyk

Anglický jazyk	A. CÍLE
	<ul style="list-style-type: none">– Základním úkolem tohoto období je přiblížit dětem cizí jazyk, jeho krásu a zvučnost.– Motivovat žáky k zájmu o anglický jazyk.– Učit se vnímat a napodobovat melodii a rytmus anglického jazyka.– Poznávat a prakticky používat základní pravidla výslovnosti.– Hravou formou naučit žáky základní slovní zásobu z oblastí blízkých dětem tohoto věku.– Rozumět jednoduchým pokynům v anglickém jazyce a reagovat na ně.– Při různých činnostech naučit děti základní zdvořilostní fráze, způsob oslovení.– Získávat první poznatky o zemích, kde se mluví anglicky.– Položit základy pro další období / 1. Období/, aby se žáci učili s chutí a věřili, že budou úspěšní.
Anglický jazyk	B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY
	<ul style="list-style-type: none">– Realizuje se v 1. a 2. ročníku s 1 hodinovou dotací.– Vyučovací hodiny jsou vedeny vhodným a zajímavým způsobem-poutavými činnostmi, hrami, písničkami, aby bylo dosaženo základních cílů.– Snažíme se, aby žák porozuměl vyslechnutému sdělení či pokynu, aby dovedl k základním slovům nakreslit obrázek, případně reagoval nějakým pohybem, slovem, pracovní činností.– Vzdělání je zaměřeno na poslech a porozumění anglickému jazyku – základní slova, fráze, pojmy.– Mluvení je založeno na reprodukci slyšeného, později mluvení v jednoduchých větách.– Čtení a psaní je rozvíjeno receptivním způsobem.– Výuka vychází z praktického využití jazyka a slovní zásoba je vybrána z okruhů činností a zájmů dětí této věkové kategorie. <p>K hodnocení práce a znalostí dětí nebudou použity klasické testy, které by u dětí vytvořily pocit ohrožení. Evaluační aktivity jsou zařazovány po skončení jednotlivých oddílů přirozeným způsobem-soutěže, hlavolamy, kreslení a slouží jako opakování i hodnocení osvojení nových znalostí. Učiteli umožní detekování individuálních problémů jednotlivých žáků.</p>
Anglický jazyk	Při práci se žáky se používají: <ul style="list-style-type: none">– kartičky s obrázky, barevné pomůcky aj.– učebnice Happy House 1 a Happy House 2, jejichž součástí jsou pracovní sešity– CD nahrávky– plakáty aj.

C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících	
Anglický jazyk	1. ročník
	<p>Slovní zásoba na témata</p> <ul style="list-style-type: none"> – Plakáty. – Rodina, školní pomůcky, hračky, oblečení, narozeniny, koupání, zvířata, Vánoce. <p>Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pozdravy, představování, pokyny při výuce a při hře – Co se děje? – Přání k narozeninám a k Vánocům. <p>Jazykové struktury a gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> – Osobní jména. – Jednoduchá otázka a odpověď s použitím slovesa být. – Číslovky 1-10. – Přivlastňovací zájmena můj, tvůj. – Rozkazovací způsob. <p>Reálie</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vánoce v Anglii.
	2. ročník
Anglický jazyk	<p>Slovní zásoba na témata</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zvířata, školní pomůcky a činnosti, jídlo, obličej, barvy, dům, oblečení, Vánoce a Velikonoce. <p>Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poděkování, dotazování, zdvořilostní fráze, fráze spojené s Vánocemi a Velikonocemi, pokyny při výuce, běžných činnostech a hrách. <p>Jazykové struktury a gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> – Užit to a toto při označování věcí. – Jednoduché otázky a odpovědi s použitím sloves být a moci.

- Rozkazovací způsob.
- Jednoduché užití přítomného času průběhového-popis činností.
- Předložky v a na ve slovním spojení.
- Předložky pro a od v přáních.

Reálie

- Vánoce a Velikonoce v Anglii.

D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci přípravného období

Důraz kladen na receptivní řečové dovednosti.

žák

- Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám běžným při výuce.
- Pozdraví a odpoví na pozdrav jednoduchým způsobem.
- Porozumí otázkám a výrazům používaných v každodenním životě.
- Pojmenuje předměty kolem sebe doma a ve škole.
- Popíše jednoduchými větami věci a činnosti kolem sebe.
- Tvoří jednoduché věty a otázky týkající se každodenních potřeb.
- Užívá základní barvy při jednoduchém popisu osob a věcí.
- Pojmenuje některá zvířata a zvuky, které vydávají.
- Popíše dům velmi jednoduchým způsobem.
- Zeptá se na věk spolužáka.
- Sdělí, kolik je mu let.
- Ovládá výukové programy.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

- Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka.

3. ročník**A. CÍLE v 3. ročníku**

- Motivovat žáky k zájmu o anglický jazyk, učit se vnímat a napodobovat melodii a rytmus anglického jazyka.
- Poznávat a prakticky používat základní pravidla výslovnosti.
- Činnostní formou naučit žáky základní slovní zásobu z jim blízkých oblastí (činnosti s obrázky nebo předměty).
- Činnostní formou výuky naučit žáky jednoduchá základní pravidla gramatiky a základní zdvořilostní fráze.
- Základní fráze a obraty procvičovat s pomocí cd a manuálních činností zahrnutých v pracovním sešitě.
- S pomocí obrázků nebo předmětů vytvářet a obměňovat první krátké rozhovory.
- Vést žáky k získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené jednoduché texty v anglickém jazyce.
- Získávat první poznatky o zemích, kde se mluví anglicky.
- Postupně začít chápat význam znalosti angličtiny pro život.

Při činnostním vyučování anglickému jazyku ve 3. Ročníku vyučujeme:

- Komunikační dovednosti (schopnost domluvit se v angličtině).
- Slovní zásobu, čtení a porozumění řeči psané; porozumění řeči mluvené.
- Mluvnici a pravopis.
- Dramatickou výchovu.
- Základní poznatky o anglicky mluvících zemích.

B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY v 3. ročníku

Výuka tvoří úvod do cizojazyčného vzdělávání žáků. Nejdůležitější v tomto období je probuzení zájmu o výuku a vytváření pozitivního vztahu k učení cizímu jazyku. Proto je výuka v průběhu celého roku prostoupena zajímavostmi, pro žáky poutavými činnostmi, hrami a písničkami.

Při výuce je třeba pracovat s vhodnými učebnicemi a pomůckami zpracovanými přiměřeně k věku dítěte.

V tomto období se snažíme, aby žák porozuměl vyslechnutému sdělení, uměl ho opakovat, aby uměl použít naučená slova v jednoduchém spojení, aby dovedl základní slova a jednoduché věty přečíst a slova i zapsat, popřípadě k nim nakreslit obrázek.

Výuka jazyka vychází z jeho praktického použití. Výklad pravidel gramatiky je omezen na nezbytně nutné minimum potřebné k tvorbě jednoduchých vět. Slovní zásoba je volena především z okruhu zájmů dětí tohoto věku. Slova jsou vázána do vzájemných souvislostí s konkrétním předmětem, obrázkem – s tzv. názorem, a to v každé hodině. To je základem k tomu, aby se anglickému jazyku učil každý žák s chutí a věřil, že bude mít úspěch.

Využíváme zvukových nahrávek, anglických říkanek a písniček, z nichž některé se žáci učí z paměti.

- Upevňování, procvičování a využití slovní zásoby v jednoduchých větách spojujeme vždy s činnostmi.

C. OBSAH UČIVA v 3. ročníku

- Pozdravy, yes, no, barvy, čísla 1-12, pokyny učitele k výuce (asi 60 až 70 pokynů během školního roku, žáci rozumí a reagují na ně).
- Školní potřeby, zařízení třídy, čísla 13-20. Zvířata.
- I'm, she's, he's + přídavné jméno.
- Are you + příd. jméno.
- Části lidského těla, barvy vlasů.
- I've got, he/she's got.
- Členové rodiny.
- Oblečení.
- Have you got? Yes, I have/ No, I haven't.
- Názvy zaměstnání, slovesa pohybu.
- Názvy jídel, názvy denních jídel.
- Další zvířata a části jejich těl, zvířecí potrava, některé světadily.
- Hračky a přístroje.
- Are there any...? Yes, there are / No, there aren't.
- abeceda, How do you spell...?
- Názvy dnů a měsíců, názvy svátků a slovní zásoba k nim.
- Texty, komiksy, poslechy z učebnice, písničky, básničky, příběhy, jazyk učitele.

V 1. pololetí poskytneme dětem nezbytný úvod do jazyka

- Seznamujeme je s anglickými hláskami na základě názvů barev, hraček a čísel.
- Nacvičujeme správnou výslovnost a čtení celých vět na krátkých příbězích.
- Učíme děti mluvit ve vzorových větách, jejichž smysl je dán dramatizací, činnostmi s předměty nebo s obrázky.
- Naučíme děti rozumět jednoduchým větám a pokynům ve třídě.
- Radost z uměleckého prožitku s použitím anglického jazyka poskytneme nácvikem velmi jednoduchých básniček a říkadel.

V 2. pololetí se výuka zaměří na „technické“ vědomosti nutné pro správné použití základů jazyka

- Postupně nacvičujeme čtení fonetického přepisu angličtiny.
- Postupně probíráme a opakujeme tvary jednotného a množného čísla podstatných jmen, zájmena osobní – podměty, shodu podmětu s přísudkem, závazný slovosled anglické věty.

	<p>Výuka gramatiky probíhá současně s vytvářením jednoduchých vět, kde se potřebné výrazy a spoje procvičují. Žáci se naučí větám rozumět, číst je a opakovat. Protože jim rozumějí a znají některá slovíčka, mohou je obměňovat. Ptají se jeden druhého, odpovídají na spolužákovy otázky. Tímto způsobem probíhá výuka gramatiky s pomocí činností v průběhu celého roku, jak je uvedeno už v bodě B.</p>
Anglický jazyk	<p>D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 1. období</p> <ul style="list-style-type: none"> – Žák pozdraví při setkání a loučení, představí se. – Pojmenuje základní barvy. – Rozumí základním pokynům užívaným ve výuce. – Označí běžné školní potřeby. – Klade a plní jednoduché, každodenně užívané příkazy. – Zeptá se a odpoví na dotaz na barvu, věk. – Podá základní informace o sobě. – Čte krátké komiksové příběhy, rozumí obsahu. – Počítá od 1 do 20, pojmenuje dny v týdnu a měsíce v roce. – Pojmenuje běžná domácí zvířata. – Vyjádří svou náladu a pocity, i pocity druhých. – Používá zdvořilostní fráze a pozdravy. – Rozumí obsahu krátkého komiksového příběhu a zdramatizuje ho. – Jednoduchým způsobem popíše vzhled osoby. – Vyhledá konkrétní informace v textu pomocí nápovědy. – Vyjmenuje členy své rodiny, podá základní informace o své rodině. – Pojmenuje základní části lidského těla, základní oblečení. – Čte a předvede dialogy. – Jednoduchým způsobem si objedná jídlo, vyjádří libost a nelibost k jídlům. – Vyhledá konkrétní informace z rozhovoru dvou lidí, získá hledané informace ze slyšeného textu. – Popíše jednoduchý obrázek, umístění předmětů. – Odpoví na „ano/ne“ otázky k popisu místnosti. – Čte a vyslovuje foneticky správně, hláskuje slova. – Užívá výrazy spojené se svátky Halloween, Vánoce a Velikonoce. – Pojmenuje sousední státy, užívá základní zeměpisné výrazy a otázky. – Zpaměti reprodukuje několik básniček, říkanek a písniček v angličtině.

- Ovládá výukové programy.
- Vyhledá výukové programy on-line, pracuje s překladačem on-line.

Děti získají skutečný základ pro další studium anglického jazyka v těchto oblastech:

- Oblast fonetiky: rozlišují anglické hlásky od českých a umí je vyslovit.
- Oblast slovní zásoby: barvy, čísla, běžné hračky a zvířata, osoby, příbuzenské vztahy, jídlo, pocity, pojmy: ten, nějaký, malý, velký, starý, ano, ne Mr., Ms.
- Oblast mluvnice: člen určitý a neurčitý, jednotné a množné číslo podstatných jmen, užívání sloves v přítomném čase prostém, slovesa mít, mít rád, být, užívání sloves v přítomném čase průběhovém (kladné věty), zájmena osobní - podměty a jejich použití ve větě, některá zájmena přivlastňovací, předložkové vazby s on, in, under.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností.
- Rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu).
- Rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování.
- Pozdraví a poděkuje.
- Sdělí své jméno a věk.
- Vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu).
- Rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu).
- Je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka.

5.1.2 Matematika a její aplikace

Vzdělávací oblast je v **1. – 3. ročníku** realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu **Matematika**.

5.1.2.1 Matematika

Matematika	A. CÍLE
	<ul style="list-style-type: none">– Osvojování základních matematických pojmů na základě aktivních činností každého žáka.– Důraz na porozumění základním pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům.– Rozvíjení zkušeností s matematickým modelováním pomocí činností, kterými se žáci učí poznávat a nalézat situace, které dokážou matematicky popsat; využívání zkušeností žáků z domova i ze života kolem nich.– Prostor pro aktivní projev žáka – vymýšlení úloh žáky, využití jejich zájmů, efektivní využívání osvojených poznatků.– Grafické projevy žáka – od kresleného obrázkového názoru k náčrtům.– Postupné osvojování prvních matematických pojmů, početních výkonů, postupů, základů jazyka matematiky a způsobů jejich užití.
	B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY
	<p>Matematické vzdělávání v tomto období pomáhá žákům vnímat význam matematiky v životě. Žáci se učí vyjadřovat pomocí čísel. Matematika rozvíjí pozornost, vytrvalost, schopnost rozlišovat, objevovat, vytvářet různé situace. Žáci se učí svoji práci kontrolovat, srovnávat, učí se sebedůvěře, slovně i písemně vyjadřují výsledky svého pozorování. S vyjadřovacími schopnostmi se rozvíjí jejich schopnost uvažovat.</p> <p>Vzdělávací oblast matematika je tvořena čtyřmi tematickými okruhy:</p> <p>Číslo a proměnná Žáci si postupně osvojují aritmetické operace (porovnávání, zaokrouhlování, sčítání, odčítání, násobení, dělení). Přitom se dbá na tři složky:</p> <ul style="list-style-type: none">– dovednost (provádění početních operací)– algoritmické porozumění (proč je práce prováděna předloženým postupem, důraz na činnostní provedení, hovor o pozorovaném)– významové porozumění (umět operaci propojit na reálné situace, nejlépe za pomoci individuálních činností, matematizace reálných situací) <p>Závislosti, vztahy a práce s daty – Žáci si v tomto tematickém okruhu na základě pozorování uvědomují změny a závislosti známých jevů. Porovnávají velikosti věcí a čísel. Pomocí svých činností postupně pochopí, že změnou může být zvětšení, zmenšení, růst, pokles. Na poznání a pochopení závislostí navazuje v dalších obdobích práce s tabulkami, diagramy a grafy.</p> <p>Geometrie v rovině a v prostoru – Žáci se v tomto tematickém okruhu učí objevovat, rozlišovat a určovat základní geometrické rovinné a prostorové útvary. Geometricky modelují reálné situace, hledají geometrické útvary ve svém okolí a pojmenovávají je. Učí se měřit délku, poznávají základní jednotku</p>

délky. Učí se základy grafického projevu v geometrii.

Slovní úlohy

Při řešení je třeba uplatňovat uvažování žáků, které později přechází v logické myšlení. Učí se řešit jednodušší úlohy z reálného světa, analyzovat reálné situace, pochopit problém, utřídit údaje, pomocí konkrétního názoru situaci modelovat, následně řešit a formulovat odpověď.

Matematika svým charakterem vyžaduje **činnostní pojetí**.

Do školy přicházejí děti s nestálou a rozptýlenou pozorností, mnozí neumějí naslouchat. Hodiny matematiky dávají prostor k tomu, aby se žáci učili pozorně naslouchat slovům učitele. Pojmy čísel první desítky a početní výkony s nimi prováděné se vyvozují **zásadně pomocí žakovských pomůcek**, a to hlavně konkrétních věcí a dále pomocí zástupného názoru a obrázků. Napomáhá to pracovat s celým žakovským kolektivem, docílit pozornosti všech žáků.

Velmi dobrým prostředkem k rozvoji pozornosti i k projevu míry pochopení jsou **hovory žáků k činnostem**, při kterých početně vyjadřují své zkušenosti. Rozvíjí se přitom schopnost žáka vyjadřovat své myšlenky, posiluje se sebedůvěra žáka v jeho schopnosti.

Smysl pro odpovědnost za vlastní práci je úspěšně vytvářen, je-li žák brzy veden k samokontrolě.

Velký význam v matematice má **aktivita žáků**. Činnostní formy učení dávají dostatek možností k jejímu neustálému podněcování.

Činnostní učení matematice **vyžaduje aplikaci činností do celého souboru hodin**. Ani jeden návyk se nemůže vytvořit jen v jedné hodině, ani jeden matematický pojem nemůže být utvrzen během jedné vyučovací hodiny. Je nutné v řadě po sobě následujících vyučovacích hodin nechat daný pojem postupně objevit a přijmout všemi žáky, poznané učivo krátce v každé hodině procvičovat a nechat ho obohacovat novými žakovskými nápady a zjištěními. Proto musí každý žák dostat dostatečný prostor k pochopení učiva a k dovednosti o něm hovořit.

V systému vyučovacích hodin vyplývá nové učivo z předcházejícího a zároveň je základem a oporou pro učivo následující. Za tohoto předpokladu se často stává, že žáci nové učivo objeví sami a často jim ani nepřipadá nové. K tomu učitel žákům dopomáhá určitým upozorněním, otázkou nebo doporučením, co pozorovat. **Žákům je třeba dát dostatečný prostor na objev poznávaného jevu i na jeho zvládnutí a procvičení.**

Řešení slovních úloh formou individuálních činností spolu se slovním vyjadřováním úloh a odpovědí žáky, můžeme hodnotit jako **nejmocnější prostředek rozvoje chápavosti dětí**.

Při řešení slovních úloh je žák jejich tvůrcem, vynálezcem i řešitelem. Úsilí, které při tom žáci vynakládají, působí příznivě na jejich rozumový

	<p>vývoj. Rozvíjena je přitom i samostatnost žáka a jeho tvořivost.</p> <p>Podmínky pro dosažení dovednosti žáka správně řešit slovní úlohy jsou</p> <ul style="list-style-type: none"> – provádění různých praktických činností, které znázorňují určitou úlohu – pokus o samostatné vyhledávání cesty řešení žákem a o vyjádření odpovědi náležející k dané úloze – samostatné vymýšlení a formulování úloh podobných úlohám právě řešeným, vymýšlení úloh příbuzných (s blízkým praktickým obsahem) žáky a předkládání obdobných úloh k řešení učitelem – řešení obtížnějších úloh až po dokonalém zvládnutí úloh jednoduchých <p>Učebnice a pracovní sešity, které jsou připravené k činnostnímu učení matematice, předkládají mnoho slovních úloh ze života, čímž jsou také dětem blízké a jasné. Metodické postupy v nich zvolené nejsou jednotvárné, upoutávají žáky, budí jejich zájem, mobilizují jejich pozornost.</p>
Matematika	<p>Dosažení dobrých výsledků v hodinách matematiky vyžaduje</p> <ul style="list-style-type: none"> – Naučit žáky pozorně vnímat, co říká a dělá učitel, a co odpovídají spolužáci, učit žáky soustředit se na své činnosti, hovořit o nich, reagovat na upozornění učitele, vnímat práci a vyjadřování spolužáků. – Pravidelným zařazováním činností do výuky dosáhnout při nich zručnosti žáků, používat činnostních metod k dosažení aktivity žáků a jejich spoluúčasti při učení, individuální účast každého na řešení a pozorování předloženého problému. – Poskytnout každému žákovi dostatečný prostor k tomu, aby měl možnost vniknout do podstaty problému, o kterém se hovoří ve vyučování porozumět učební látce. – Pestré změny forem práce v průběhu roku, rozmanitost používaných pomůcek a tím dosažení zajímavosti výuky. – Každodenní činnosti žáků a zpětná vazba mezi učitelem a žáky, to pak pomáhá učiteli vnímat a rozvíjet osobnost každého z nich, aby vyučování matematice mělo nejen vzdělávací, ale i výchovný charakter. – Do vyučování často zařazovat úlohy, v nichž se odráží život obklopující dítě, to co dítě vidí, v čem má přímou účast, to potom snadno zařazuje do svých početních úvah a myšlenek. – Časté sestavování úloh ze života samotnými žáky, neboť tvorba úloh, otázek a odpovědí napomáhá dobrému zvládnutí učiva, obměny slovních úloh. – Propojování výuky matematiky s ostatními předměty, zvláště s prvoukou. <p>Při vyučování matematice v prvním období základního vzdělávání při probírání určitého učiva</p> <ul style="list-style-type: none"> – Seznámíme žáky s prvním pojetím daného problému a motivujeme je. – Užitím názorných pomůcek a konkretizací vedeme žáky postupně k pochopení problému, který je dán novou učební látkou. – Provádíme třídění a srovnávání naučených vědomostí s vědomostmi již osvojenými. – Provádíme cvičení s praktickým užitím získaných vědomostí. – Necháváme žáky samostatně vymýšlet slovní úlohy, které vycházejí z jejich zkušeností.

	<ul style="list-style-type: none"> – Provádíme cvičení k zautomatizování určité početní operace. – Necháváme žáky při praktických činnostech objevovat potřebu nového početního výkonu. – Látku pro počítání z paměti volíme tak, aby přispívala k dosažení dobrého zvládnutí probíraného učiva. <p>V prvním období základního vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none"> – Necháváme žáky pod vedením učitele matematické poznatky objevovat a formulovat je svými slovy. Učitel pak matematický pojem upřesní a správně ho formuluje. – Zdůrazňujeme potřebu častého zařazování počítání z paměti, a to po celé první období základního vzdělávání. Při počítání s malými čísly by nikdy nemělo být počítání z paměti nahrazováno písemným počítáním.
Matematika	C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících
	1. ročník
	<p>Čísla 0 ž 20</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru. – Vyvození čísel, nácvik psaní číslic, číselná řada do 20. – Porovnávání počtu věcí, čísel do 20. Rozklad čísel. – Lineární uspořádání, číselná osa. – Finanční gramotnost – obchodování. – Sčítání a odčítání přirozených čísel v oboru do 20 bez přechodu přes desítku. – Orientace v prostoru (před, za, vedle, vpravo, vlevo, dole, nahoře). – Práce s modelem hodin. – Vztahy o několik více, o několik méně, slovní úlohy ze života (obor do 20). – Řešení jednoduchých slovních úloh. – Osová souměrnost. – Základní útvary v rovině: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh. – Základní útvary v prostoru: krychle, kvádr, koule. <p>Výuka matematiky má v 1. ročníku činnostní charakter. Vysvětlování početních výkonů se v 1. a 2. ročníku provádí na základě činností se skupinami předmětů. Názornému počítání slouží též jednoduché obrázky a značky kreslené dětmi. Při vytváření pojmu čísel a početních výkonů se přechází od činností s trojrozměrnými předměty k připraveným pomůckám (kolečka, peníze, vystřižené obrázky) až ke kreslenému názoru v pracovních sešitech a názoru demonstračnímu. Také vytváření slovních úloh a jejich obměny vychází z věcného názoru, především je však třeba využívat individuálních žákovských zkušeností. Velmi vhodným tématem slovních úloh je obchodování spojené s manipulací s pomůckou „papírové mince a bankovky“. Matematika celého 1. ročníku je vyučována hlavně v souvislosti s učivem prvouky, ale také v souvislosti s učivem</p>

	českého jazyka (vymýšlení slovních úloh, vytváření otázek, vyjadřování se k činnostem).
Matematika	2. ročník
	Číselný obor 0 až 100 <ul style="list-style-type: none"> – Porovnávání čísel. – Číselná osa. – Čtení a zápis čísel. – Sčítání a odčítání čísel s přechodem desítky v oboru čísel 0-100. – Zaokrouhlování čísel na desítky. – Příklady se závorkami; tabulky. – Řešení a vytváření slovních úloh na sčítání a odčítání čísel v oboru do 100. – Finanční gramotnost-obchodování. – Násobilka 1-5, 10, pojem několikrát více, několikrát méně. – Geometrické tvary rovinné a prostorové. – Rozvíjení prostorové představivosti – stavebnice, soubory krychlí apod. – Lomená čára, kreslení křivých a rovných čar. – Bod, vyznačování a popisování bodu. – Úsečka (rýsování), označení úsečky, měření délky úsečky. – Jednotky délky. – Souměrnost (čtvercová síť). – Jednotky času (hodina, minuta). – Jednotky hmotnosti a objemu.
Matematika	3. ročník
	Číselný obor 0 až 1 000 <ul style="list-style-type: none"> – Posloupnost přirozených čísel, počítání po stovkách, desítkách, jednotkách, čtení a zápis čísel. – Číselná osa. – Porovnávání čísel. – Užití závorek v příkladech se dvěma početními výkony. – Pamětné a písemné sčítání a odčítání v oboru 0 – 1 000. – Písemné algoritmy početních operací.

- Násobilka 6, 7, 8, 9, 10.
- Násobení a dělení v oboru násobílek a mimo obor násobílek.
- Dělení se zbytkem.
- Násobení dvojciferných čísel jednociferným.
- Slovní úlohy s jedním početním výkonem a se dvěma početními výkony, využití námětů z obchodování.
- Práce s tabulkou, daty.
- Osová souměrnost.
- Přímka, polopřímka, vzájemná poloha dvou přímek.
- Kružnice.
- Úsečka, odhad délky úsečky, porovnávání délky úseček.
- Jednotky délky.
- Základní útvary v rovině a v prostoru.
- Rozvoj prostorové představivosti (stavby z krychlí na vrstvy).
- Jednotky času (hodina, minuta), jednoduché převody.
- Výukové programy zakoupené ve škole.

Matematika v tomto období rozvíjí paměť žáků, jejich představivost, tvořivost, klade základy logického úsudku.

Matematické vzdělání přispívá k formování osobnosti žáků, rozvíjí důslednost, tvořivost sebedůvěru, sebekontrolu aj.

V systému individuální práce se slabšími žáky v matematice v prvním období základního vzdělávání má mimořádně velký význam správné a hojné používání názorných pomůcek, kreslených znázorňování, cvičení v sestavování vlastních úloh a jejich řešení, počítání z paměti.

D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 1. období

Číslo a početní operace

žák

- Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.
- Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.
- Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose.
- Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.
- Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.
- Orientuje se v obsluze výukových programů zakoupených ve škole.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20.
- Čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100.
- zná matematické operátory $+$, $-$, $=$, $<$, $>$ a umí je zapsat.
- Sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20.
- Řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20.
- Umí rozklad čísel v oboru do 20.

Závislosti, vztahy a práce s daty

žák

- Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času.
- Popisuje jednoduché závislosti z praktického života.
- Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek.
- Doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20.
- Zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu.
- Uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi.

Geometrie v rovině a prostoru

žák

- Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci.
- Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky.
- Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Poznává a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit.
- Rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují.
- Používá pravítko.

5.1.3 Člověk a jeho svět

Vzdělávací oblast je v **1. – 3. ročníku** realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu **Prvouka a Dopravní výchova**.

5.1.3.1 Prvouka

Prvouka	A. CÍLE
	<ul style="list-style-type: none">– Učit žáky pozorovat přírodní jevy a orientovat se v prostoru a čase.– Na základě činností a pozorování vytvářet nové představy o jednoduchých, chápání žáků dostupných, ale podstatných věcech a jevech, které je obklopují doma, ve škole, v obci.– Učit žáky, aby na základě svých vlastních zkušeností docházeli k jednoduchým pojmům a objevování souvislostí.– Vytvářet u žáků pozitivní vztah k rodině, spolužákům, škole, domovu i k přírodě a rozvíjet pozitivní vlastnosti žáků.– Dát žákům základní poučení o lidském těle a ochraně zdraví.– Naučit žáky cílevědomému osvojování základních hygienických návyků a návyků kulturních.
	B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY
	<p>Cíle jsou naplňovány prostřednictvím využívání vlastních zkušeností žáků. Žáci mohou různé věci a jevy pozorovat např. při řízených činnostech, na vycházkách, při pokusování, při zacházení s různými nástroji a předměty. Činnostní vyučování podněcuje aktivitu všech žáků. Průběžně a v souvislosti s různými vyučovacími předměty vedeme žáky k tomu, aby výsledky svých pozorování, zjištění a objevování zaznamenávali různými způsoby, tj. výtvarně i písemně. V tomto období využíváme co nejvíce regionálních přírodních i společenských jevů. Charakteristické pro výuku prvouky v 1. období základního vzdělávání je její prolínání s učivem ostatních předmětů. Právě toto prolínání témat dává možnost vytváření mnoha malých projektů, které výuku obohatí a učivo spojí se životem kolem dětí. Výuku prvouky vhodně doplňují obrázky, videozáznamy, filmy, besedy, vycházky, exkurze atp.</p> <p>V prvouce se věnujeme</p> <ul style="list-style-type: none">– Poznávání věcí – jejich vlastností a zařazujeme je do přírodního a společenského dění.– Výchově smyslového vnímání a způsobům pozorování určitých předmětů a jevů.– Základům jazykového vyjadřování – využíváme českého jazyka (výslovnost, vyprávění, říkadla, básně, písně, pohádky...)– Procvičování pozornosti, paměti, představivosti, obrazotvornosti.– Ochrana přírody, kulturních památek a výsledků lidské práce.– Technické výchově (spojení s výtvarnou výchovou a praktickými činnostmi).– Pohybové výchově (ve spojení s tělesnou výchovou a hudební výchovou).– Zdravotní výchově a znalosti lidského těla, režimu dne.– Mravní výchově (vytváření správných návyků a vztahů k lidem).

C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících	
Prvouka	<p>1. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> – Škola a její blízké okolí, cesta do školy, bezpečnost. – Pracovní návyky a vhodné chování ve škole i mimo školu. – Finanční gramotnost – povolání – využití peněz. – Příroda na podzim v lese, v sadu, na zahradě a na poli. – Rodina a život v rodině. – Zima a zimní svátky, bezpečnost, živočichové a rostliny v zimě. – Člověk a péče o zdraví, základní hygienické návyky, zdravá výživa, režim dne. – Příroda, rostliny a živočichové na jaře, nejznámější ptáci a domácí zvířata. – Dny v týdnu, roční období, orientace v čase. – Nejznámější povolání a výrobky řemeslníků. – Dopravní výchova – bezpečnost.
	<p>2. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> – Škola a organizace školního života, cesta do školy – bezpečnost, dopravní výchova. – Změny v přírodě na podzim, živočichové ve volné přírodě (využití učiva 1. r. a jeho rozšíření), mezipředmětové vztahy (zejména s českým jazykem). – Zelenina a její druhy, ovocné stromy a jejich plody, potraviny a správná výživa. – Rodina, náš domov, obec, vlast. – Proměny přírody v zimě, zimní sporty. – Člověk, poučení o lidském těle, nemoc a úraz, první pomoc, člověk mezi lidmi. – Čas, orientace podle hodin, kalendářní rok. – Práce a volný čas. – Finanční gramotnost-Evropa a další měny, Euro. – Proměny přírody na jaře (rostliny, živočichové, květiny). – Lesy jehličnaté, listnaté a smíšené – stromy ochrana přírody. – Proměny přírody v létě, u vody a ve vodě, vodní živočichové. – Práce s daty, orientace v systémech, práce s tabulkou.
Prvouka	

Prvouka	<h3>3. ročník</h3>
	<ul style="list-style-type: none"> – Místo, kde žijeme (domov, rodina, škola, obec). – Cesta do školy, dopravní výchova. – Orientace v místě bydliště: světové strany, práce s jednoduchým plánem (začlenění obce do příslušného kraje), seznámení s mapou. – Země, v níž žijeme: krajina v místě bydliště, naše obec, vlast, online informace o našem městě, zajímavosti, práce s daty, orientace v systémech, práce s tabulkou, lidé a čas – orientace v čase. – Věci a činnosti kolem nás: lidská činnost, práce a volný čas, lidé a výrobky, technika. – Neživá příroda – látky a jejich vlastnosti: vzduch, voda, slunce a země, látky a jejich vlastnosti – měření veličin s využitím digitálních technologií (např. Digitální lupy), plánování a záznam jednoduchých pokusů. – Živá příroda: rostliny (druhy rostlin, části rostlin, plody), živočichové, zkoumání přírody, rozmanitost přírody a její ochrana, základní ekologická výchova, výukové programy ve škole. – Člověk: lidské tělo (růst a vývoj, stavba těla – kostra, svaly.). – Péče o zdraví – pravidla při práci s digitálními technologiemi. – Péče o zdraví (zdraví a výživa, sport a hry, první pomoc). <p>Navazujeme na poznatky o přírodě a životě lidí, které žáci získali v 1. a 2. r. a prohlubujeme je. Zaměřujeme se především na poznávání místní krajiny, života lidí v obci, povolání lidí, zajímáme se o vyráběné věci, kulturu v obci, upozorňujeme na významné stavby, události a osobnosti. Charakter učiva 3. ročníku umožňuje snadné využívání mezipředmětových vztahů. Propojováním učiva jednotlivých předmětů vznikají tematické krátkodobé projekty. Žáci si své přírodovědné záznamy zakládají a vytváří si tak svá první portfolia. Tím se při výuce učí žáci spolupracovat, vzájemně si pomáhat a obvykle vznikne přirozená potřeba skupinové práce.</p>
Prvouka	<h3>D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 1. období</h3>
	<p>Místo, kde žijeme</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí. – Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě). – Umí vyhledat online informace o našem městě, okolí, událostech, aktualitách. – Orientuje se v obsluze výukových programů zakoupených ve škole. – Umí se orientovat v základních datech nalezených online, umí číst v tabulce s údaji. <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy.

- Popíše a zvládne cestu do školy.

Lidé kolem nás

žák

- Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi.
- Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.
- Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké.
- Příbuzenské vztahy.
- Dodržuje základní pravidla společenského chování.
- Při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně.
- Projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům.
- Pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti.

Lidé a čas

žák

- Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.
- Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu.
- Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Poznává, kolik je hodin, orientuje se v čase.
- Zná rozvržení svých denních činností.
- Rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.
- Poznává různé lidské činnosti.

Rozmanitost přírody

žák

- Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.
- Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.

- Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů. Změří čas, vzdálenost a teplotu s využitím digitálních technologií. Naplánuje pokus, s využitím digitálních technologií jej provede. Zaznamená výsledky pokusu s využitím digitálních technologií.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.
- Poznává nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat. Pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a poznává rozdíly mezi dřevinami a bylinami.
- Provede jednoduchý pokus podle návodu.

Člověk a jeho zdraví

žák

- Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; Projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.
- Podílí se na vytvoření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s počítačem, tabletem, interaktivní tabulí, mobilním telefonem apod. Pravidla dodržuje a dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.
- Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě.
- Uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu. Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsahu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění. Pojmenuje hlavní části lidského těla.
- Rozpozná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných.
- Uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu.
- Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.
- Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.

5.1.3.2 Dopravní výchova

Dopravní výchova	C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících
	1. ročník
	<ul style="list-style-type: none">– Domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště.– Škola - bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace.
	2. ročník
	<ul style="list-style-type: none">– Cesta do školy – bezpečnost.– Práce a volný čas.– Vhodná a nevhodná místa pro hru.
Dopravní výchova	3. ročník
	<ul style="list-style-type: none">– Cesta do školy - orientace v místě bydliště, péče o zdraví - čísla tísňového volání.– Předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředků.
	D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 1. období
	1. ročník žák
<ul style="list-style-type: none">– Uplatňuje bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu při cestě do školy a ze školy, charakterizuje nebezpečná místa.	
2. ročník žák	
<ul style="list-style-type: none">– Uplatňuje bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu při cestě školy a ze školy, charakterizuje nebezpečná místa.– Využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času.	
3. ročník žák	
<ul style="list-style-type: none">– Prokazuje v situaci dopravního hřiště bezpečné způsoby chování a jednání v roli cyklisty.– Uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty, cíleně je používá.– Charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy je uplatňuje.	

5.1.4 Umění a kultura

Požadavky této vzdělávací oblasti se realizují v **1. – 3. ročníku** ve dvou samostatných vyučovacích předmětech: **Hudební výchova a Výtvarná výchova.**

5.1.4.1 Hudební výchova

Hudební výchova	A. CÍLE
	<ul style="list-style-type: none">– Naučit žáky čistě a výrazně zpívat lidové i umělé dětské písně v hlasovém rozsahu přiměřeném žákům mladšího školního věku.– Nacvičit správné dýchání a tvoření tónů.– Rozvíjet hudební sluch a paměť na melodii i slova, učit rozlišovat a udržovat určitý rytmus.– Rozvíjet hudebnost zařazováním poslechu lidových písní i poslechu vážné hudby vhodné pro tento věk a vést žáky k zájmu o hudbu.– Poznat a dbát o rozvoj talentovaných žáků.– Probouzet u žáků zájem o vlastní pěvecké a hudební aktivity.
	B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY

– Hlavními složkami jsou zpěv a poslech hudby, těžištěm hudebně-výchovné práce je zpěv, nejčastější formou je zpěv jednohlasný.

– Láska k hudbě se nejspíše probouzí zpěvem, neboť při něm je žák aktivní a tvořivý.

– Učitel dbá individuálních zvláštností dětského hlasu, vede žáky k tomu, aby zpívali čistě, lehce, poloha písní musí odpovídat rozsahu a poloze dětského hlasu.

– Je třeba střídát činnosti tak, aby děti nezpívaly po celou vyučovací hodinu.

– Výběr písní má být rozmanitý, nejvhodnější jsou lidové písně, současně s výcvikem pěveckých dovedností rozvíjí zpěv hudební sluch.

– Smysl pro rytmus snadno a dobře rozvíjíme častým zařazováním jednoduchých doprovodných nástrojů (tyčinky, bubínek, tamburína, činely apod.).

– Poslechem se učí žáci hudbu citově prožívat a soustředit se, jsou vedeni k tomu, aby vyjadřovali a srovnávali své dojmy z poslechu.

Zpěv by se měl stát pro děti přirozenou potřebou pro vyjádření pohody a radosti, a to i v jiných předmětech než Hv. Proto výuku hudební výchovy vedeme tak, aby se stala pro žáky příjemnou a oblíbenou. K dobrému rozvíjení pěveckých dovedností žáků v tomto období velmi dobře napomáhá každodenní zpěv zařazovaný v průběhu vyučování jako doplněk učiva nebo jako příjemná relaxační chvílka.

Ve zpěvu i poslechu je nezbytné se vracet k probraným písním a skladbám. Jen tak žák může dobře zvládnout melodii a slova písně, zapamatovat si hudební skladbu. Stále zdokonalovanou reprodukcí písní a opakovaným poslechem se prohlubuje vztah žáků k hudebním dílům i intenzita jejich estetického prožitku. Při výuce hudební výchovy je třeba věnovat pozornost hudebně nadaným žákům, dbát o jejich další rozvoj, doporučovat zájmovou činnost. Zpěvem, poslechem, jednoduchým doprovodem písní na dětské hudební nástroje a pohybovým projevem se stávají děti aktivními provozovateli hudby.

C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících	
Hudební výchova	<p>1. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozlišování zvuků a tónů. – Melodizované říkanky, hudebně pohybové hry, dechová a hlasová cvičení. – Lidové písně vhodné pro děti, které v dětech budí radost ze zpěvu, lásku k lidem, k přírodě, k domovu. – Písně umělé, které zachycují život dětí, svět her, pohádek, fantazie. – Vytváření pěveckých dovedností a návyků: správné držení těla a hlavy, správné dýchání, tvoření tónů, výslovnost. – Sluchem rozlišovat základní vlastnosti tónu: vysoký – nízký, dlouhý – krátký, silný – slabý (pomocí zrakového i pohybového názoru). – Pro poslech je vhodné volit: lidové písně v provedení dětských sborů, poslech písní, které zpívají skupiny dětí ze třídy, přístupné a dětem obsahově blízké umělé písně, dětské taneční hry, jednoduché instrumentální skladby. – Vytváření citového vztahu k hudbě. – Hlasová hygiena. – Hudební hry-ozvěna, odpověď <p>Učitel věnuje péči o hlas žáků pozornost. Dbá, aby žáci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zpívali lehce, bez křiku, ve vyvětrané místnosti. – Nezpívali dlouho ve vysoké nebo nízké hlasové poloze. – Nezpívali celou hodinu. – Poslouchali se navzájem. <p>K cvičením hlasovým se řadí cvičení dechová. Při nich se žáci učí hospodařit s dechem. Je možné k nim připojit i pohyby paží. Hlasová cvičení je vhodné volit jednoduchá, aby se mohla soustředit pozornost k vytvoření krásného tónu a správné výslovnosti samohlásek, souhlásek, slabik i slov. Cvičení sluchová vychovávají hudební sluch žáků. Písně se v tomto období nacvičují podle sluchu.</p>
	<p>2. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hlediska pro výběr písní jsou obdobná jako v 1. Ročníku. – Dechová a hlasová cvičení z 1. ročníku automatizovat, nevyhledávat stále nová cvičení, měnit pouze motivaci, jde tu hlavně o docílení co nejlepšího provedení. – Rytmická cvičení propojujeme s písněmi, využíváme též rytmických slabik, tempo udáváme tleskáním nebo vyťukáním dob. – Se zřetelem k hlasovým dispozicím jednotlivých žáků pozvolna rozšiřovat hlasový rozsah a upevňovat ho. – Písně volíme do rozsahu oktávy. – Zpěv podle pokynů učitele (jednotný začátek všech, podřídít se určitému tempu). – Učit opakovat udaný tón.
Hudební výchova	

	<ul style="list-style-type: none"> – Sluchem rozlišovat stoupající a klesající melodii tónové řady. Rozlišit vyšší tón od nižšího. – Pohybového a grafického znázornění využít ke zpěvu vzestupných a sestupných řad tónů, zpívat je na úryvcích písní. – Hudební teorii zařazovat pouze v nezbytně nutném množství a spojovat ji se zpívanými písněmi (notová osnova, houslový klíč, taktová čára, noty podle délky). – V poslechových skladbách seznamovat děti s hudebními nástroji a přednesem lidových a dětských písní. <p>Písně tvoří i ve 2. ročníku hlavní součást práce v hodinách Hv. I ostatní činnosti při výuce spojujeme pokud možno se zpěvem. Nácvik písní provádíme nápodobou, žáky ke zpěvu vhodně motivujeme, dbáme na pochopení obsahu textu písně, na osvojení si textu, rytmu i melodie jednotlivými žáky. Při zpěvu věnujeme pozornost výslovnosti. Při opakování písně doprovázíme jednoduchým rytmickým nebo pohybovým doprovodem. Vhodnou pomůckou jsou nástroje z Orffova instrumentáře. Jednoduché rytmické nástroje si též snadno můžeme připravit s dětmi z běžně dostupných materiálů a předmětů.</p>
Hudební výchova	<p>3. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hlediska pro výběr písní jsou obdobná jako v přecházejících ročnících. – Rozšiřujeme pěvecký rozsah c1-d2 a upevňujeme pěvecké návyky (držení těla a hlavy, dýchání, tvoření tónů, výslovnost). – Zpíváme s dynamickými odstíny slabě – silně, zpíváme podle pokynů učitele (jednotný začátek, konec písně, tempo, síla). – Upevňujeme dovednost zpívat tóny ve vzestupné a sestupné řadě na úryvcích písní a cvičeních. – Nacvičujeme durový tónický trojzvuk a zpíváme ho pomocí písně „ovčáci, čtveráci“. – Nacvičujeme dvoudobou chůzi a tanec v průpletu, přísunový krok (spojení s Tv). – Dáváme žákům prostor pro pohybové vyjádření melodie, využíváme dětské rytmické nástroje pro doprovody písní. – Učíme je rozlišovat hudební nástroje podle vzhledu i podle tónu, rozlišujeme nástroje strunné, dechové a bicí. – Opakujeme poslech z nižších ročníků, přidáváme poslech české hudby pro slavnostní příležitosti (B. Smetana, A. Dvořák), poslech hudby taneční, poslech státní hymny. – Hudební nauka – notová osnova, houslový klíč, nota celá, půlová, čtvrt'ová, pomlky.
Hudební výchova	<p>D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 1. období</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zpívá v jednohlase. – Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty. – Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře. – Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie. – Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby. – Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální. – Hudební přednes dětí ze ZUŠ. – Umí vyhledat inspirační zdroje, umělecká díla i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Správně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu.
- Reaguje pohybem na tempové a rytmické změny.
- Rozliší sílu zvuku.
- Pozorně vnímá jednoduché skladby.

5.1.4.2 Výtvarná výchova

A. CÍLE

Výtvarná výchova

- Probouzet a rozvíjet schopnosti výtvarného vyjadřování žáků, pěstovat jejich estetické cítění a vkus.
- Vytvářet základní pracovní návyky pro výtvarnou činnost žáků.
- Seznamovat žáky s výtvarnými nástroji, materiály a technikami, ilustracemi v dětských knihách, poznávat nejznámější malíře – ilustrátory.
- Učit žáky pozorovat a vnímat krásu přírody, hovořit o svých pocitech a dojmech, pokusit se je výtvarně vyjadřovat, dát možnost výtvarným projevům v různých technikách.
- Dát dítěti možnost osobitého výtvarného vyjádření určitého prožitku nebo představy neovlivněného vnuceným výtvarným vzorem.
- Výtvarně experimentovat, objevovat tvary věcí kolem nás, hra s linií s využitím různých plastických materiálů, zobrazovat tvary předmětů na základě her s nimi, kreslením, malováním a modelováním rozvíjet tvarovou, barevnou i prostorovou představivost a jemnou motoriku.
- Pozorovat a porovnávat jednoduché předměty, hledat jejich jednotlivé kvality – barevnost, pojmenovávat vlastnosti, tvary, učit se prezentovat svůj výtvarný projev.
- A naslouchat sdělení druhých.
- Využívat zkušeností žáků, učit je respektovat vzájemné odlišnosti ve výtvarném vyjadřování.
- Dovednosti získaných při výtvarných činnostech využívat v mezipředmětových vztazích.

B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY

Předmět je součástí procesu rozvoje estetických vztahů žáků ke skutečnosti a k umění. Výuka vychází především z citového vztahu žáků k zobrazované skutečnosti. Výtvarné činnosti rozvíjejí tvořivost, fantazii, estetické cítění, podněcují a uspokojují potřeby žáků vyjadřovat se k různým tématům, situacím, prožitkům. V 1. – 3. ročníku převládá spontánnost, bezprostřednost výtvarného projevu dítěte. Úlohou učitele je posilovat sebevědomí žáků, využívat jejich fantazii, rozvíjet ji, podporovat jejich vlastní výtvarné vyjadřování, podněcovat zájem o výtvarnou práci vhodnou motivací.

Žák je veden k:

- Svobodnému výtvarnému vyjádření.
- Uvědomování si krásy tvarů, barev a barevných kombinací, struktur.
- Postupné schopnosti samostatné volby výtvarné techniky (technologie), ke správnému zacházení s výtvarnými nástroji, barvami apod.
- Účasti na utváření prostředí, ve kterém žijeme, učíme se.

Výtvarné práce mohou být dvojího druhu:

- Na základě vlastní představy dítěte.
- Kresba podle skutečnosti.

Přehled tematických okruhů v daném období:

Dítě a příroda v jednotlivých i v širších souvislostech

- Pozorování přírody, chápání přírody ve smyslu prostředí života, vztah k přírodě.
- Tvář krajiny v různých souvislostech. Příroda a běh času.

Tematické práce

- Pociťování domova jako životní jistoty.
- Poznávání školy – nové životní prostředí.
- Styk se světem mimo školu.

Ilustrace k pohádkám a říkadlům

- Setkávání s prostými životními zkušenostmi, poslouchání a vyprávění (pohádky, písničky, říkadla, zážitky).
- Významná sváteční setkávání (rodinné oslavy, Vánoce, Velikonoce).
- vnímání smyslových vjemů a jejich výtvarný záznam.

Svět dětské fantazie

- Výtvarná hra a experiment.

C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících	
Výtvarná výchova	<p>1. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> – Námětové kreslení na základě vlastních prožitků dětí, poznávání základních barev a jejich různé užívání. – Kresby podnětené vyprávěním, četbou, vhodnou motivací ilustrující fantazii dítěte, kreslení podle představ. – Kresby a modely přírodnin vztahující se k učivu prvouky, zobrazují vše, co dětem poskytuje příroda – kreslení podle skutečnosti, jehož hlavním účelem je vystižení tvaru a barvy, výtvarné dotváření přírodnin na základě představ dítěte. – Vytváření prostorových fantazií seskupováním a kombinováním přírodních i umělých materiálů, včetně materiálů netradičních. – Hry s barvou, poznávání vlastností barev, výtvarné využití vzniklých náhodností, které vzbuzují v dětech rozličné představy. – Jednoduché dekorativní kreslení, otisky přírodních prvků na papír a do plastických materiálů, plastická a prostorová tvorba – spontánní hry s různými tvárnými materiály. – Jednoduché prvky moderní techniky ve výtvarné tvorbě. – Seznamování se s významnými osobnostmi výtvarného umění jako např. Josef Lada.
	<p>2. a 3. ročník</p> <p>Náměty:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Námětové kreslení na základě vlastního prožitku, rozvoj dětské představivosti a fantazie, dětský příběh vyjádřený kresbou. – Pozorování přírodnin, rozlišování tvarů, barvy, struktury, jejich kombinace a výtvarné dotváření. – Využití barev základních i barev vzniklých mícháním. – Pozorování tvarů užitkových předmětů a pokusy o výtvarné ztvárnění jejich obrysové linie. – Pozorování tvarů a poznávání funkcí různých předmětů, které člověk používá k práci, grafický záznam pohybu a zobrazení předmětu. – Rytmické řešení plochy s využitím různých prvků a střídání barev. – Členění plochy s použitím libovolných geometrických prvků, barevná kompozice. – Jednoduché náčrty, plány, modely podle fantazie a skutečnosti. – Hračky v životě dětí, výroba jednoduché hračky s využitím různých druhů materiálů. – Prostorová tvorba – formování, deformování materiálů, pokus o plastické komponování, prostorové činnosti s dostupnými stavebními prvky. – Kombinace prvků moderní techniky, návrhy, plány. – Seznamování se s významnými osobnostmi výtvarného umění jako např. Ondřej Sekora, Helena Zmatlíková, Adolf Born. <p>Typy, druhy a formy činností ve výtvarné výchově, výtvarné techniky:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Experimentování s barvami (míchání, zapouštění, překrývání). – Využívání různých materiálů (přírodních, umělých, vč. Odpadových), poznávání jejich vlastností, zpracování různými technikami. – Vyhledávání výrazných a zajímavých linií, tvarů, barev, struktur, jejich zaznamenávání (kresba, malba, otisk, frotáž). – Výtvarné vyjádření zážitků, emocí, smyslových vjemů, myšlenek, událostí, pohybu (malba, kresba, linie, tvar).

	<ul style="list-style-type: none"> – experimentování s běžnými i netradičními nástroji a materiály (štetec, dřívko, tužka, fix, ruka, prsty, provázek, papír, textilie, plasty). – výtvarné vnímání věcí, užitečných předmětů z hlediska funkce, tvaru, dekoru... (kresba, vytrhávání z papíru, koláž). – vytváření jednoduchých náčrtů, plánů, modelů. – využívání různých materiálů k výtvarnému prostorovému zpracování (modelína, modurit, papír, přírodniny, plasty, textil, mísení, hnětení, lepení, stříhání, navlékání). – seznamování s jednoduchými grafickými technikami (otisk, frotáž, papírořez, tisk z koláže, kombinace technik). – individuální i skupinová práce různými technikami s velkými formáty (balicí papír, velké formáty čtvrtek, chodník). – práce na třídních projektech, návrhy, formy zpracování, volba techniky. – vycházky s výtvarnými náměty, pozorováním, návštěvy výstav, muzeí. <p>Praktické dovednosti: Žáci v průběhu 1. období:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pracují s barvou různé konzistence, rozeznávají studené a teplé barvy, osvojují si dovednost míchat základní barvy. – Poznávají různé materiály (přírodní i umělé) seznamují se s různými způsoby jejich zpracování (různými technikami), osvojují si dovednosti práce s různými nástroji. – Rozvíjejí schopnost výtvarně vnímat věci, užitečné předměty z hlediska funkce, tvaru, dekoru, pohybu apod. – Experimentují s různými materiály k vytváření prostorových prací. – Postupně si osvojují schopnost vyjádřit se o své práci, vyjádřit se také o práci jiných. – Komponují jednoduché tvary, vnímají neuspořádání či záměrné rozmístování či řazení. – Poznávají výtvarná díla významných malířů (zejména ilustrátorů dětských knih). – Využívají digitální technologie při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení. – Vyhledávají inspirační zdroje, umělecká díla i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům.
Výtvarná výchova	<p>D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 1. období</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ. – V tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace. – Vyjadřuje vnímání události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje. – Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností. – Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil. – Umí používat digitální technologie pro vlastní tvorbu.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu.
- Rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele).
- Uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům.

5.1.5 Člověk a zdraví

Požadavky této vzdělávací oblasti se realizují v **1. – 3. ročníku** prostřednictvím **Tělesné výchovy** (samostatný předmět), zdraví a výchova ke zdraví (není samostatný předmět).

5.1.5.1 Tělesná výchova

A. CÍLE

Tělesná výchova

- Rozvoj pohybových schopností a dovedností žáků. Rozvoj smyslu pro účelný a krásný pohyb.
- Získat návyky správného držení těla, nacvičovat základní cviky k získání těchto návyků.
- Vést žáky k vědomému zvládnutí pohybu, zařazovat cviky na koordinaci pohybů, zvyšovat pohybový rozsah a obratnost žáků.
- Upevňovat charakterové vlastnosti žáků, rozvíjet sociální vztahy.
- Získávat pocit nutnosti pravidelného cvičení jako součásti správného životního stylu, vštípit dětem radostný pocit z pohybu.
- Pochopit důležitost organizace a spolupráce hlavně formou her (dodržování pravidel, umět se podříditi kolektivu, spolupracovat).
- Neustále seznamovat žáky s důležitostí dodržování bezpečnostních zásad (při hrách v tělocvičně, na hřišti, při cvičeních s náčiním nebo na náradí).
- Umět slyšet, vnímat a reagovat na povely učitele (nejen na píšťalku, ale i na jiné podnět-slovní, gestikulační).
- Naučit žáky připravit na sportovní výkony-zvolit vhodnou obuv, vhodné oblečení (sepnout vlasy, odložit hodinky a jiné cennosti).
- Posilovat tělesnou kondici a duševní pohodu dětí správně zvolenými aktivitami, vhodnými a přiměřenými tomuto věku.
- Z hlediska správné organizace a bezpečnosti je vhodné zvládnout s dětmi základy pořadových cvičení (nástupy, povely pozor, pohov).
- Využívat různá kondiční cvičení k rozvoji a zvýšení pohybových schopností žáků-to je zvyšovat obratnost, vytrvalost, rychlost, pohyblivost (za pomoci různého náčiní, využití různých druhů náradí, přeskoky, odrazy, překonávání překážek, různé druhy běhů).

- Vnímat důležitost průpravných cvičení (rozcviček), jako prostředku pro zlepšení a odstranění nedostatků, které vznikají z jednostranného zatížení páteře či ze špatného způsobu života, nedostatku sportovních aktivit.
- Seznamovat žáky s důležitostí správného rozcvičení, využívat veškeré kompenzační prostředky (protahovací, uvolňovací cvičení, strečink).
- Učit žáky cítit, vnímat hudbu a umět ji vyjadřovat pohybem, snažit se rozvíjet rytmické cítění, začleňovat taneční prvky (lidové písničky).
- Rozvíjet dovednosti žáka zvládnutím základů atletické abecedy (běhy, skoky, hody).
- Zvládat průpravná cvičení pro míčové hry, správně zvládat techniky házení, chytání, přihrávání.
- Seznamovat žáky s nácvičkou jednoduchých základů miniher.
- Vkládat dle možností cvičení v různém prostředí, seznamovat žáky s pohybem na hřišti, ve volné přírodě, v lese.
- Dle možnosti zařadit zimní sportování (bobování, sáňkování, lyžování, bruslení).
- Vštípit základy plaveckých dovedností.

B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY

- Veškeré tělesné pohybové aktivity vedou k všestrannému rozvoji žáka-zvýšení pohybových schopností a dovedností, ale i posílení charakterových vlastností (zodpovědnost, spolupráce, vytrvalost, odvaha, schopnost respektovat pokyny, umět se podřídit kolektivu).
- Tělesná výchova pěstuje u žáků kladný vztah ke sportu a pohybu vůbec, systémem jednoduchých pohybových a sportovních aktivit vede ke zvyšování tělesné zdatnosti a k správnému držení těla žáků.
- Vštěpováním pohybových návyků a vyvoláním radostného pocitu z pohybu u dětí se podílíme na zvyšování jejich psychické odolnosti vůči negativním vlivům svého okolí a na posilování jejich charakterových vlastností, základní a důležitou metodou, která slouží ke splnění všech těchto cílů a úkolů je hra a dodržování herních pravidel.
- Osvojením základů herních technik a taktických postupů, zvyšujeme u žáků nejen pohybové schopnosti, ale také podporujeme jejich prostorovou orientaci, schopnost správného a rychlého rozhodování i schopnost pohotově reagovat.
- Neustále věnujeme patřičnou pozornost bezpečnosti, průběžně opakujeme bezpečnostní pravidla, snažíme se vštípit pocit zodpovědnosti za své chování a svoji bezpečnost, pocit sounáležitosti a ohleduplnosti ke svým spolužákům. Nezaměříme jen na rozvoj a zdokonalování pohybových schopností, ale také vštěpujeme důležité hygienické zásady s tím spojené.
- Pohybové činnosti by měly prolínat a doplňovat i další oblasti výchovy, měly by se objevovat i v dalších předmětech jako např. vhodné rozcvičky, pohybové hry, taneční prvky.

Správně řízená výuka tělesné výchovy vyžaduje, aby učitel:

- Kladl na žáky tělovýchovné požadavky, které jsou přiměřené jejich tělesné a pohybové vyspělosti. Dbal rozdílu mezi chlapci a děvčaty.
- Volil program s ohledem na roční období a materiálně technické vybavení školy.
- Dbal bezpečnosti žáků a vedl žáky k nacvičování vhodné a správné dopomoci a záchranu při cvičení.
- Účelně zaměstnával co nejvíce žáků vhodnými bezpečnými úkoly ke cvičení ve družstvech.
- Zařazování kurzu plavání-dle podmínek školy.

	<p>Charakteristika některých cvičení zařazovaných pravidelně do hodin TV</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vyrovnávací cviky (to průpravná gymnastická cvičení, která jsou zaměřena na uvolnění a protažení jednotlivých svalových skupin), pozornost věnujeme cvičením koordinačním, cvičení na zvětšování pohybového rozsahu kloubů, také na podporu návyku správného držení těla. – Kondiční cvičení (zaměřením na rychlost, pohyblivost, obratnost, vytrvalost, to jsou: běh, skoky, házení, cvičení rovnováhy, lezení, šplhání, překonávání překážek, gymnastická cvičení s náčiním i bez náčiní (např. S míči, se švihadly, na lavičkách, žebřinách apod.). – Rytmičká cvičení a tanec podporují značnou měrou dobrý psychický vývoj žáků, cvičení zařazujeme jako rytmizaci jednoduchých a dětem známých pohybů podle hudebního doprovodu, v 1. a 2. ročníku cvičíme i podle říkanek a písní, tanec pomáhá zvládnout základní pohyby paží, nohou a trupu, učíme žáky základní taneční kroky, zaměřujeme se na estetický pohybový projev v přiměřeném tempu a rytmu.
Tělesná výchova	<p>C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících</p>
	<p>1. ročník</p>
	<p>Pořadová cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> – Základní postoje-pozor, pohov, povely-v řad nastoupit, rozchod, nástup na značky, do řady, do družstev, společný pozdrav. <p>Rytmičká gymnastika a tanec</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rytmizace jednoduchých pohybů podle říkadel a písní, podle hudebního doprovodu-těž volné pohybové vyjádření hudby. – Motivovaná a rytmizovaná chůze a běh v základním tempu, pokus o přísunný krok, poskočný krok, cval stranou. – Nácvik správného držení těla (v lehu na zádech), při rytmických cvičeních a tanci. <p>Drobné hry spojené s</p> <ul style="list-style-type: none"> – Během - honičky (na rybáře, zajímaná, podběhy pod dlouhým kroužicím švihadlem), házením míče (přihrávaná v kruhu, vybíjená v kruhu aj.), vítězstvím někoho (boj o místo, boj o míč, přetahy, přetlaky, kohoutí zápas aj.). – Hry pro uklidnění (např. Kuba řekl, na sochy, přibližovaná aj.). – Hry na hřišti, na sněhu, na ledu. <p>Lehká atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> – Běh střídaný s chůzí, překonávání přírodních i umělých překážek, rychlý běh na 25m, vytrvalostní běh nejdéle 30 s. – Skok daleký z místa odrazem snožmo a skok daleký z rozběhu. – Hod míčkem horním obloukem na dálku. <p>Sportovní gymnastika v 1. ročníku:</p> <p>Akrobatická cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> – Převalování stranou v lehu - vzpažit (válení sudů). – Kolébka na zádech-ze sedu skrčmo, uchopením za bérce z dřepu spojného leh vnesmo-skrčmo kolébkou vzad.

	<ul style="list-style-type: none"> – Stoj na lopatkách-z lehu vznesmo. – Kotoul vpřed-z podřepu spojného-předpažit, i opakovaně. <p>Cvičení na nářadí</p> <ul style="list-style-type: none"> – Cvičení na lavičce, šplh na tyči, šplh s přírazem na tyči. <p>Sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> – Příprava: přihrávka obouruč ve dvojicích, vrchní přihrávka jednoruč na místě, vrchní chytání obouruč na místě. – Plavání, konkrétní sportovní hry, sáňkování, turistika-dle podmínek školy.
Tělesná výchova	<p>2. – 3. ročník</p> <p>Pořadová cvičení a chůze</p> <ul style="list-style-type: none"> – Základní postoje-pozor, pohov, základní povely - nástup, pozor, pohov, vpravo v bok, vlevo v bok, vyrovnat, rozchod. – Nástup na značky, do řady, do družstev, společný pozdrav. – Chůze do rytmu (na počítání), chůze s písní do pochodu v zástupu i ve dvojicích. <p>Rytmická gymnastika a tanec</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rytmizace jednoduchých pohybů podle písní, pohyb v dvoudobém taktu, dvoudobý takt v písni. – Střídání chůze a běhu-nepravidelné, pravidelné. – Přísunný krok, cval stranou, poskočný krok, využití naučených kroků v lidovém tanci, chůze s průpletem. <p>Průpravná cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozcvičky k procvičení koordinace pohybů ve trojdobém a čtyřdobém taktu. – Cvičení ve stoji spojném i stoji rozkročném. Cvičení v kleku, v sedu snožmo, zkřížmo i skrčmo, v lehu na zádech. – Chytání míčů a míčků do obou rukou, po vlastním nadhozu i odrazu od země i od zdi. <p>Drobné hry</p> <ul style="list-style-type: none"> – Spojené s během, házením; pro uklidnění; na hřišti (pravidla her s míčem). <p>Cvičení rovnováhy</p> <ul style="list-style-type: none"> – Stoj na jedné noze (druhá v pohybu), poskoky na jedné noze, chůze po lavičce s plněním drobných úkolů, chůze po kladině lavičky. <p>Lehká atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> – Běhy-střídavý s chůzí, přes drobné překážky, např. V přírodě, štafetové běhy, rychlý běh do 25 metrů (ve třetím ročníku do 50 metrů). – Skoky-z místa s doskokem na měkkou podložku, výskoky na překážku (rozběh, seskok), skok přes motouz ve výši kolem 50 cm, přeskok pruhu širokého 50 - 100 cm, přeskok lavičky s dopadem na měkkou podložku, skok daleký s rozběhem. – Hody-míčkem a drobnými předměty v přírodě - házení kaštanů, šišek (vrchní oblouk - pravá i levá paže); házení různými předměty na cíl; házení míčkem a kutálení míčů; přehazování míčů a drobných předmětů; házení do naznačených terčů o straně 1 metr na vzdálenost

4 metry; hod míčkem na dálku.

Sportovní gymnastika

Akrobatická cvičení

- Přidat změny postojů a poloh; převalování a kolébky na zádech; válení stranou i do mírného svahu.
- Leh na zádech, vztyk bez pomoci rukou, opakovaně; sed zkřížmo, vztyk bez pomoci rukou, opakovaně kotoul napřed ze stoje spojného, ze stoje rozkročného, kotoul napřed z chůze; stoj s oporou o lopatky a záloktí (svíčka); cvičení rovnováhy.

Cvičení na nářadí

- Cvičení na lavičkách-chůze vpřed i vzad s obraty, přeběhy lavičky. Cvičení v sedu rozkročmo na lavičce; chůze po kladině lavičky s plněním drobných úkolů.
- Vzpor v dřepu u lavičky (držíme se rukama), vzpor ve stoje, lezení ve vzporu v dřepu s uchopením lavičky ze stran. Šplh na tyči-šplh s přírazem do přiměřené výšky podle individuálních předpokladů žáků.
- Další nářadí lze používat přiměřeně věku podle podmínek školy (švédská bedna, žebřina, trampolína), dbáme na zásady bezpečnosti.

Sportovní hry

- Přípravné cviky-přihrávky obouruč na místě (ve dvojicích, ve skupinách); vrchní přihrávka jednoruč na místě i při chůzi; chytání obouruč na místě; běh nebo chůze s házením míčem o zem; míčové hry.
- Turistika a pobyt v přírodě - chůze v terénu, překonávání překážek; táboření, ochrana přírody, organizace činností ve skupině žáků, vzájemná spolupráce; chování se v dopravních prostředcích; chůze k cíli vzdálenému cca 2km; pozorování přírody, odhady vzdáleností (mezipředmětové vztahy).

Plavání (základní plavecká výuka), hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti.

ZDRAVOTNÍ VÝCHOVA v 1. – 3. ročníku

Do celého prvního období výuky tělesné výchovy je zařazována zdravotní výchova, důležité je:

- Dbát na osobní čistotu těla, prádla, oděvu, cvičebního úboru.
- Dodržovat čistotu a pořádek v prostředí tělocvičny.
- Otušovat vzduchem a vodou (ranní mytí studenou vodou).
- Seznamovat žáky s vhodnou životosprávou.
- Do programu dne zařazovat pohybové aktivity (tělovýchovné chvílky).
- Upozorňovat žáky na vliv dostatečného množství pohybu pro jejich zdravý vývoj (mimoškolní tělesná výchova).
- Předcházet úrazům tím, že dbáme, aby žáci dodržovali pokyny týkající se jejich bezpečnosti a ochrany zdraví.
- Vést žáky, aby si uvědomovali, že při mimoškolních pohybových aktivitách musí dbát na svou bezpečnost, uvažovat o svém chování a dodržovat pokyny dospělých, aby vyrostli v zdravé lidi.

	<ul style="list-style-type: none"> – Vést žáky k tomu, aby uměli zavolat pomoc v případě, že se vyskytnou u úrazu <p>Úkoly zdravotní výchovy se neplní pouze v rámci tělesné výchovy, ale uplatňujeme je i v předmětu prvouka.</p>
Tělesná výchova	<p>D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 1. období</p>
	<p>Tělesná výchova žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti. – Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení. – Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích. – Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy. – Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci. – Adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti. – Zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti.
	<p>Zdravotní a tělesná výchova žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy. – Zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením.
	<p>Tělesná výchova Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost. – Dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách. – Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti. Projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám. – Zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů. <p>Zdravotní a tělesná výchova Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy. – Zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením.

5.1.6 Člověk a svět práce

Vzdělávací oblast je v **1. - 3. ročníku** realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu **Praktické činnosti**.

5.1.6.1 Praktické činnosti

Praktické činnosti	A. CÍLE
	<ul style="list-style-type: none">– Rozvíjet jemnou motoriku žáků a jejich manuální zručnost.– Vytvářet s různými materiály základní pracovní dovednosti a návyky, rozvíjet rozumové činnosti.– Vést žáky k dovednosti rozlišovat materiály, uvažovat o různých možnostech opracovávání materiálů a všimnout si jejich vlastností.– Umět rozlišovat jednoduché pracovní nástroje, poznat k čemu slouží, naučit se s nimi bezpečně zacházet a volit pro určitou pracovní činnost pracovní nástroj podle jeho vhodnosti.– Postupně vytvářet pozitivní vztah žáků k práci, pracovnímu pořádku, zodpovědnosti za kvalitu své práce.– Získávat aktivní vztah k ochraně životního prostředí a utvářet počáteční vědomí o individuálních možnostech každého člověka při řešení ekologických problémů. Dát prostor žákovským nápadům pro praktické práce a tvůrčí činnosti.
	B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY
	<ul style="list-style-type: none">– V tomto období není vhodné dělit děti na děvčata a chlapce, vhodné je práci individualizovat nebo pracovat ve skupinách a přitom dbát důsledně na bezpečnost žáků.– Rozvíjí motorické schopnosti, manuální dovednosti a pracovní návyky žáků, žáci se učí spolupracovat, organizovat svou práci i práci spolužáků, pracovat v týmu a učit se základům technologické kázně, bezpečnosti práce, organizaci práce a prostředí.– Při práci s drobným materiálem učíme žáky stříhat, ohýbat, spojovat, výtvarně ztvárňovat, dávat výrobkům pěkný vzhled, to podporuje dětskou představivost obrazotvornost a vytváří smysl pro estetické cítění.– Při modelování žáci poznávají vlastnosti modelovací hmoty, vytvářejí z ní jednoduché předměty, zvířata i postavy a to většinou podle jejich vlastních představ, při skupinové práci je nutnost mezi sebou se dohodnout na společném řešení a práci si mezi sebou rozdělit. Uplatňuje se zde spolupráce a komunikace.– Charakter předmětu umožňuje nenásilné zařazování výchovy k ochraně přírody a vytváření základů pro ekologické cítění žáků. <p>Při praktických činnostech se žáci učí:</p> <ul style="list-style-type: none">– Organizovat své pracovní prostředí a vlastní činnosti, rozdávat, uspořádat své pracovní místo, sbírat, ukládat, udržovat své náčiní i místo v pořádku.– Pracovní kázní, být pozorný a opatrný, vědět co dělat, aby byla určitá pracovní činnost dostatečně bezpečná pro žáka samotného i pro spolužáky, dodržovat též hygienická pravidla, dbát na správné držení těla při činnostech a správné uchopení pracovního náčiní, při jeho správném výběru, uvědomovat si význam vlastní činnosti a práce, umět o své činnosti povědět druhým.

C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících

1. ročník

Práce s papírem

- Základní vlastnosti papíru a lepidla, držení nůžek, z čeho nůžky jsou a které nůžky jsou pro děti bezpečné.
- Různé techniky: překládání, rýhování, utržení pruhu papíru, vytrhávání, skládání, vystřihování, nalepování.
- Příklady výrobků vzniklých skládáním - varhánky, obálka na pomůcky, šipka, čepice, kelímek, loďka aj.
- Vystřihovánky z časopisu, předtištěné např. Oblékání panenek, připravené staršími žáky, vystřihování tvarů pro činnosti v matematice.
- Pomůcky pro výuku matematiky, českého jazyka, prvouky - kartičky, kapsáře, geometrické tvary.
- Stříhání a slepování - ozdoby, květy, kombinované techniky ve spojení s výtvarnou výchovou.
- Nalepování vystřižených tvarů - vytváření obrázků k vyprávěnému nebo čtenému příběhu, společné práce k některému projektu např. v pohádce.

Modelování

- Seznámení se s vlastnostmi plastelíny, moduritu; pomůcky: podložka, nůž.
- Zacházení s uvedenými modelovacími materiály; technika práce.
- Příklady výrobků: předměty jednoduchých tvarů, o kterých se učíme v matematice, českém jazyce a prvouce, figurky zvířat a lidí podle čtených nebo vyprávěných příběhů, též podle fantazie žáků, motivace k modelování, dárky pro své blízké.

Práce s drobným materiálem

- V pracovních činnostech si mohou děti připravit celou řadu dobrých pomůcek pro činnostní výuku ostatních předmětů, práce s pomůckou, kterou si žák vyrobí sám, ho motivuje a uspokojuje, při výrobě dalších věcí je třeba vždy pamatovat na jejich použitelnost, výroba předmětů a ozdob určených k darování má význam při vytváření vzájemných mezilidských vztahů i při vytváření dobrého vztahu k práci.
- Upotřebitelnost výrobku, udělání radosti druhým.
- Zpracovávat můžeme přírodniny: šípky, jeřabiny, kousky slámy, žaludy, kaštiny, listy, koření, semena.
- Dalším materiálem mohou být: špejle, dřívka od nanuků, krabičky, korkové zátky.
- Při zpracování použijeme: nůžky, nůž, jehlu, bavlnku.
- Techniky práce: propichování, navlékání, spojování, svazování.
- Příklady výrobků: korále, figurky, zvířata, ozdoby.

Pracovní činnosti se stavebnicemi

- Stavby podle předlohy z kostek, stavby podle fantazie žáků (práce individuální i skupinová), sestavování obrázků podle předlohy, obracení kostek, sestavování modelů věcí, montáže podle předloh, vystavování prací, později demontáže.

	<p>Péče o květiny</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tyto činnosti bezprostředně souvisí s prvoukou, péči o květiny se mohou žáci střídát, mohou i pěstovat a sledovat zasazená semena.
Praktické činnosti	<p>2. – 3. ročník</p>
	<p>Práce s papírem a kartonem</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vlastnosti papíru, kartonu, lepidla (tloušťka, barva, tvrdost, savost), pojmenovávání druhů papíru: balicí, novinový, kancelářský, kreslicí. – Zpracováváme pomocí: nůžek, nože, lepidla, kolíčků. – Technika práce: překládání, ořezávání, přestřížení, vytrhávání, skládání, slepování, nalepování papíru na karton, odměřování. <p>Příklady výrobků:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vytrhávané ubrousky a ozdoba různých věcí, např. Květináče, výrobky vzniklé skládáním papíru, loďky, parník, čepice aj. – Jednoduché předměty a pomůcky do vyučování, např. Metr z papírových proužků, geometrické tvary aj. – Podložky z propletených proužků, záložky do knih aj., ozdoby na vánoční stromeček, např. řetězy, košíčky, srdíčka. – Výroba notýsků, sešití papíru, ozdoba štítkem. <p>Práce s modelovací hmotou</p> <ul style="list-style-type: none"> – Materiál: modelovací hlína, plastelína, modurit, těsto, keramická hlína. – Pomůcky: podložka, špachtle, nůž. – Techniky práce: hnětení, válení, ubírání, spojování, vaření, sušení. – Poznané vlastnosti: tvárnost, tvrdost. – Bezpečné zacházení s ostrými předměty. <p>Příklady výrobků: věci, o kterých se učíme v prvouce (ovoce, zelenina, ptáci, zvířata), v matematice (geometrická tělesa, geometrické tvary), ve čtení (zobrazování dějů z četby nebo z vyprávění).</p> <p>Práce s drobným materiálem</p> <ul style="list-style-type: none"> – Materiál: provázky, sláma, přírodniny (semínka, listy, šišky, plody, větvičky aj.), špejle, drátky, korek, krabičky, papír, karton. – Nástroje a další materiál: nůžky, nůž, tupá jehla, bavlnka, lepidlo, zavírací špendlíky, aj. – Techniky práce: propichování, spojování, ohýbání, stříhání, nalepování, slepování, lisování, skládání do tvarů. – Příklady výrobků: ozdoby, zobrazování nějakého pracovního prostředí (skupinová práce), zdobení různých předmětů, lakování, práce s drátkem a lepidlem. – Tvorba výrobku podle video návodu - volba vhodného materiálu a pomůcek. <p>Práce montážní a demontážní</p> <ul style="list-style-type: none"> – Různé druhy stavebnic - seznámení se s návodem pro práci s nimi a předlohami pro stavby a konstrukce. – Vytváření plošných a prostorových kompozic ze stavebnicových prvků a volného materiálu podle předloh i podle fantazie žáků. – Stavebnice se spojovacími prvky a díly - konstrukční činnosti.

	<ul style="list-style-type: none"> – Sestavování jednoduchých pohyblivých modelů podle předlohy i podle představy žáků - montáž a demontáž, urovnávání dílů stavebnice k dalšímu použití. – Tvorba výrobku podle video návodu - volba vhodného materiálu a pomůcek. – Osvojování si správných pracovních dovedností a návyků při organizaci, rozmyšlení si své vlastní činnosti, zachovávání bezpečnosti a hygieny při činnostech. <p>Práce s textilem</p> <ul style="list-style-type: none"> – Materiál: textilie bavlněné, lněné, vlněné, hedvábné, z umělých vláken - jejich rozlišování, nitě, bavlnky, šňůrky, stužky, poutka, knoflíky. – Nástroje: nůžky, jehly, špendlíky. – Činnosti: navlečení přiměřeně dlouhé nitě, uzlík, šití stehem předním a zadním, prošívání, stříhání, sešívání předním a zadním stehem. – Výrobky: sešití kousku látek k sobě - jednoduchý výrobek, oprava oděvu - přišití knoflíku nebo poutka aj. – Dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny práce. <p>Lidové zvyky, tradice a řemesla</p> <ul style="list-style-type: none"> – Lidové zvyky a tradice, lidová řemesla: poznávání na základě přímých ukázek nebo videa, návštěvy regionálních muzeí apod. – Techniky zpracování: ukázky drhání, batikování, modrotisk, výroba vizovického pečiva, ozdoba kraslic, práce se slámou, vyřezávání. – Materiál, nástroje a pomůcky volíme podle charakteru vytvářeného výrobku a zvolené techniky zpracování. – Příklady výrobků: jednoduchá ozdoba, šperk, svícen, vánoční ozdoba, kraslice, vizovické pečivo, ubrousek zdobený batikou apod. <p>Stolování</p> <ul style="list-style-type: none"> – Příprava talířů a příborů ke svátečnímu obědu. Chování se u stolu. Příprava jednoduchého studeného pokrmu. <p>Pěstitelské práce v učebně (podle podmínek školy)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Na podzim a v zimě: ošetřování pokojových rostlin. – Na jaře v učebně: pěstování cibulovin v květináči - květina pro maminku. – Pozorování klíčení semen fazole nebo hrachu, nakličování, přesazování, semena řeřichy (klíčení na vlhké vatě), klíčení obilí a jeho růst,(zeleň na velikonoční svátky).
Praktické činnosti	<p>Praktické dovednosti</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozlišuje běžně užívané druhy papíru, dovede papír přeložit, vyrobit skládáním jednoduchý výrobek, odtrhnout označenou část. – Přestříhnout, vystříhnout nakreslený tvar, čistě slepit (použít vhodné lepidlo), nalepit vystřižené tvary. – Dovede z drobného materiálu vyrobit jednoduchý praktický výrobek, k práci volí vhodné nástroje a bezpečně s nimi zachází. – Rozlišuje běžné pracovní nástroje (nůžky, nůž, jehla, kleště, šroubovák, kladívko) a bezpečně s nimi zachází. – Dovede pracovat s některou ze stavebnic a vytvořit několik výrobků podle předlohy i podle své představy. – Při práci s modelovací hmotou dokáže vytvořit několik výrobků a dovede o nich hovořit; získal základní hygienické návyky při práci.

- S těmito materiály dokáže navléknout nit, zkusí přišít knoflík, dovede sešít dva kusy látky k sobě.
- Při praktických činnostech si dovede věci urovnat, udržuje pořádek na svém místě, stará se o své pomůcky, má je připravené na vyučování.

D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 1. období

Praktické činnosti

Práce s drobným materiálem

žák

- Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů, pracuje podle slovního návodu a předlohy.

Konstrukční činnosti

žák

- Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi.

Pěstitelské práce

žák

- Provádí pozorování přírody a zhodnotí výsledky pozorování, pečuje o nenáročné rostliny.

Příprava pokrmů

žák

- Připraví tabuli pro jednoduché stolování, chová se vhodně při stolování.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Práce s drobným materiálem

žák

- Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů, pracuje podle slovního návodu a předlohy.

Konstrukční činnosti

žák

- Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi, zvolí si výrobek, pomocí video návodu výrobek vytvoří.

Pěstitelské práce

žák

- Provádí pozorování přírody a zhodnotí výsledky pozorování, pečuje o nenáročné rostliny.

Příprava pokrmů

žák

- Připraví tabuli pro jednoduché stolování, chová se vhodně při stolování.

Prostředky, kterými předcházíme neúspěchu a neprospěchu žáků ve výuce a kterými pomáháme žákům opožděným ve vývoji:

- Volíme činnostní vyučování, a to nejen v matematice.
- Využíváme zpětné vazby, máme v patrnosti úspěch každého z žáků, co nejvíce používám pozitivního hodnocení žáků.
- Vyučovací metody co nejvíce individualizujeme a přizpůsobujeme potřebám jednotlivých žáků. To velmi dobře umožňují činnostní formy práce užívané ve výuce.
- Konkrétní a názorné příklady využíváme nejen při výkladu, ale i při procvičování učiva.
- Každého žáka necháme aktivně činnostně pracovat se svými pomůckami a hovořit o tom, co dělá.
- Chyby žáků odstraňujeme hned, jak je zpozorujeme. Nejlépe toho dosáhneme při činnostech a hovorech žáků, neboť jimi žák zobrazuje svoji mysl a ukazuje míru porozumění učivu.
- Snažíme se individuálně pomáhat žákům řešit jejich problémy, abychom postupně všechny žáky dovedli k bezchybnému zvládnutí základního učiva.
- Pokud mají někteří žáci problémy se zvládnutím učiva, vracíme se a navazujeme na učivo, které tito žáci dobře umí, ve kterém nemají mezery.
- Pomalejší žáky nepodceňujeme, dáváme jim důvěru, pomáháme jim překonávat problémy a upevňujeme v nich přesvědčení, že dané úkoly zvládnou.

5.2 2. období (4. – 5. ročník)

5.2.1 Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací oblast je ve 4. – 5. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu **Český jazyk, Anglický jazyk**.

5.2.1.1 Český jazyk

Český jazyk	A. CÍLE
	<p>Cíle výuky českého jazyka a literatury jsou naplňovány výchovou:</p> <p>komunikační a slohovou - učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu.</p> <ul style="list-style-type: none">– jazykovou - získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem srozumitelného vyjadřování.– literární - poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, formulovat vlastní názory o přečteném díle. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti interpretace literárního textu– psaním - získávají žáci správné psací dovednosti, rozvíjí čitelný, hbitý a úhledný rukopis. <p>Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem k získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.</p>
	B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY
	<ul style="list-style-type: none">– Ovládat základní jazykové jevy pro dorozumívání v ústní i písemné podobě.– Osvojovat a rozvíjet čtenářské dovednosti, osvojovat si souvislé, plynulé a srozumitelné vyjadřování.– Rozvíjet kultivovaný písemný i ústní projev.– Osvojovat si pravidla pro vytváření psaných textů podle komunikačního záměru a jejich využívání v praxi.– Porozumět různým druhům textů věcné i odborné povahy, vnímat literaturu jako specifický zdroj poznání a prožitků.– Získávat estetické zážitky při komunikaci s vhodnými literárními texty a rozvíjet trvalý zájem o četbu.– Využívat různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, internet atd.) pro rozšiřování znalostí a dovedností.– Získávat sebedůvěru při vystupování na veřejnosti a kultivovat projev jako prostředek prosazení sebe sama.– Samostatně získávat informace z různých zdrojů a zvládnout práci s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření.– Chápat jazyk jako důležitý nástroj celoživotního vzdělávání.– Rozvíjet pozitivní vztah k mateřskému jazyku.

C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících	
Český jazyk	<p>4. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> – Porovnávat význam slov, všimát si spisovné podoby slov a porovnávat ji s užívanými nespisovnými slovy, znát stavbu slov. – Správně používat i/y po obojetných souhláskách. – Určovat slovní druhy. – Skloňovat podstatná jména, časovat slovesa, respektovat shodu přísudku s podmětem. – Rozlišovat větu jednoduchou a souvětí, pracovat s holou větou. – Sestavovat osnovu projevu. – Různé druhy popisů – společná práce. – Umět výstižně a stručně telefonovat, napsat dopis s vhodným oslovením a správnou adresou, napsat krátkou a výstižnou SMS zprávu, vzkaz, pozvánku, pozdrav z prázdnin. – Vypravovat s použitím plnovýznamových sloves a využitím vhodných spojek, vyjadřovat se též pomocí souvětí. – Výukové programy zakoupené ve škole. – Čtení a literární výchova. Číst plynule a správně. – Prokázat porozumění textu. – Využívat poznatků z četby v dalších školních činnostech. – Vyjádřit své poznatky z četby, z poslechu pořadu, z divadelního či televizního představení. – Vyhledávat informace v učebnicích, dětských encyklopediích. – Všimát si rozdílů zpracování textu krásné literatury a literatury uměleckonaučné. – Rozumět literárním pojmům (přirovnání, zosobnění, bajka, dramatizace, próza, poezie, encyklopedie) při praktické činnosti. – Mluvený projev – pravidla bezpečnosti elektronické komunikace. – Čtení – vyhledávací čtení a využívání klíčových slov, čtení elektronických textů, význam piktogramů.
	<p>5. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> – Skloňovat podstatná jména obecná a vlastní. – Užívat frekventovaná přejatá slova (včetně skloňování). – Předpony s, z, vz (základní informace). – Rozlišovat druhy přídavných jmen. – Běžně užívaná zájmena a číslovky (rozlišovat jako slovní druhy). – Rozeznávat a vhodně používat neohebná slova. – Ovládat mluvnické kategorie sloves (osoba, číslo, způsob, čas).
Český jazyk	

	<ul style="list-style-type: none"> – Využívat různé slovní druhy vhodné jako spojovací výrazy ve větě jednoduché a v souvětí, znát základní pravidla v jednoduchých souvětích. – Nezapomínat na grafické odlišení vět, přímé řeči. – Členit text do odstavců dle osnovy (společná práce). – Pracovat s odborným textem (společně), orientovat se v encyklopedických a jazykových příručkách. – Respektovat interpunkci i ve větších stylistických projevech, mít přehled o členění složitého souvětí. – Využívat znalostí o oslovení, dbát na ustálený pořádek slov. – Orientovat se v různých slohových útvarech a využívat vhodné slovní zásoby. – Dodržovat pravidla týkající se zvukové stránky českého jazyka, rozlišovat spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu. – Výukové programy zakoupené ve škole. <p>Čtení a literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hovořit souvisle o přečteném textu, vyjádřit své názory a pocity. – Odlišit vyprávění literárního od faktického. – Vyhledávat informace ve slovnících a dalších různých textech. – Orientovat se v nabídce dětské literatury. – Využívat pro vlastní četbu školní a místní knihovnu. – Zaznamenávat si zajímavé myšlenky. – Čtení – věcné čtení (porovnávání informací z více zdrojů), čtení elektronických textů. – Mluvený projev – pravidla bezpečnosti elektronické komunikace. – Žánry písemného projevu – e-mail, elektronický formulář.
Český jazyk	<p>4. – 5. ročník</p>
	<p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zacházet s grafickými a psacími materiály a pomůckami a dodržovat základní hygienické a pracovní návyky. – Psát podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře se správným sklonem písma (75°) a rozstupem. – Uplatňovat svůj osobitý rukopis při dodržování úhlednosti, čitelnosti a plynulosti písemného projevu a respektování základů kultury hbitost psaní.

D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 2. období

žák

- Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas, včetně textů elektronických.
- Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamená.
- Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení.
- Reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta.
- Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku.
- Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru.
- Rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě.
- Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace.
- Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry.
- Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytvoří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti.
- Vyhledávat základní informace v doporučených digitálních zdrojích, porovnávat informace z různých zdrojů.
- Využívá vybrané formy elektronické komunikace, respektovat pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování při elektronické komunikaci.
- Využívá orientační prvky v textu.
- Vyhledá informace ve slovnících, dětských encyklopediích a v doporučených online zdrojích.
- Porovná informace ze dvou zdrojů.
- Rozhodne, které informace v textu jsou pro smysl textu podstatné a nepodstatné.
- Zaznamená si vhodnou formou informace a data, s nimiž chce v budoucnu pracovat.
- Využije pro záznam a porovnání informací digitální technologie (např. myšlenková mapa, textové zpracování, tabulka).
- Vhodně se zapojí do elektronické komunikace, udržuje ji a ukončí ji.
- Napíše e-mail.
- Vyplní elektronickou přihlášku.

Literární výchova

- Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je.
- Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma.
- Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů.
- Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy.

Jazyková výchova

- Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová.
- Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku.
- Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu.
- Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary.
- Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označí základ věty.
- Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí.
- Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje.
- Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách.
- Zvládá základní příklady morfologického pravopisu (koncovky podstatných a přídavných jmen).
- Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu (shoda přísudku s podmětem).
- Orientuje se v obsluze výukových programů zakoupených ve škole.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Komunikační a slohová výchova

- Vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích.
- Má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování.
- V mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči.
- Popíše jednoduché předměty, činnosti a děje.
- Opisuje a přepisuje jednoduché texty.
- Píše správně a přehledně jednoduchá sdělení.
- Píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy.
- Ovládá hůlkové písmo.
- Tvoří otázky a odpovídá na ně.

Literární výchova

- Dramatizuje jednoduchý příběh
- Vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek

- Čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy.
- Určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnost.
- Rozlišuje prózu a verše.
- Rozlišuje pohádkové prostředí od reálného.
- Ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu.

Jazyková výchova

- Poznává podstatná jména a slovesa.
- Dodržuje pořádek slov ve větě, poznává a určuje druhy vět podle postoje mluvčího.
- Rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik.
- Určuje samohlásky a souhlásky.
- Seřadí slova podle abecedy.
- Správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě.
- Správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky.
- Pomáhá k utváření pozitivního postoje k sobě samému a k druhým.

5.2.1.2 Anglický jazyk

A. CÍLE

Anglický jazyk

- vést k pochopení významu znalosti anglického jazyka pro osobní život, prohlubovat poznatky o angl. mluvících zemích.
- Dosáhnout úrovně A1 podle jazykového portfolia stanoveného radou Evropy.
- Získávat první zkušenosti při práci s PC.
- Naučit hlasitému čtení delších textů se správnou výslovností a intonací, cvičit orientaci ve slyšeném textu, proneseném rodilým mluvčím.
- Nacvičovat delší konverzační celky i mezi více osobami, umět přednést jednoduchý mluvený projev na dané téma.
- Naučit zásady tichého čtení a práce s textem, zdokonalovat písemný projev při opisu souvislejšího textu.
- Soustředit se na písemnou formu práce s textem – doplňování, obměna vět, tvoření otázek, odpovědí. Nacvičovat psaní podle diktátu.
- Seznamovat s dalšími gramatickými pravidly, prohlubovat slovní zásobu podle obsahu používaných učebnic.
- Aktivně se účastnit na projektovém vyučování.

	B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY
	<ul style="list-style-type: none"> – Výuka se realizuje ve 4. a 5. třídě s dotací 4 hodin v každém ročníku a navazuje na dosažené výsledky v 1. období. – Prohlubujeme a zdokonalujeme faktické znalosti ve všech oblastech – receptivní řečové (poslech a čtení s porozuměním), produktivní řečové (ústní a písemný projev), komunikační (komunikace a tematické okruhy). – Cílem tohoto období je pochopení významu znalosti užitého jazyka pro osobní růst žáka a jeho budoucí kariéru, pomáhá snižovat jazykové bariéry při cestování nebo při budoucím studiu. Vhodně využíváme časopisy, video, PC, audiokazety, názorné pomůcky, hry, soutěže.
Anglický jazyk	C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících
	4. ročník <ul style="list-style-type: none"> – Vycházet ze znalostí z 1. období a navazovat na zažité stereotypy získané ve 3. Ročníku. – What's your name? How are you? I am fine, thank you. – What's your favourite...? – Do you like...? Yes, I do. What's this? It's a...He/she can play the... – Hudební nástroje, (50 – 60 pokynů během školního roku, žáci rozumí a reagují na ně). – Can you...? Yes, I can. No, I can't. I can/ can't + činnost. – Sporty - metres, kilometres, Olympic, do a triathlon, children. – Místnosti v domě - Where's the..? + behind, under, další zařízení bytu/ domu. – Některé nemoci, další činnosti - It's next to/opposite the... – Místa ve městě - village, town, city , Turn left/right at... Go straight past... – Přítomný čas průběhový - He/ she is drinking, reading a další. – Druhy počasí. – What time is it? It's...o'clock./It's half past... – We've got + předmět, Have we got...? Yes, we have./No, we haven't. – On + den, at + hodina, It's eight twenty-five, etc. – Školní předměty - class, lesson, break. – Druhy televizních program - boring, scary;What channel is it on? What time...? – I read books + další činnosti. I go skating +další. – Přítomný čas prostý. – Místa, kde zvířata žijí, další zvířata a čím se živí. – Minulý čas prostý. – Vyhnulá zvířata. Části zvířecích těl, další přídavná jména.

5. ročník

- Hello, I'm ... Who are you?
- Číslovky 1–100.
- Come here, Close your books, Don't look.
- Abeceda. What do you call this? What does ... mean? It's Mandy's cat.
- Množné číslo: There are two boys.
- To be (v oznamovací větě a v otázce: he, she), to be (v oznamovací větě, plné a zkrácené tvary), to be (v otázce), to be (v záporu).
- Přivlastňovací přídavná jména.
- Množné číslo: pravidelné i nepravidelné tvoření, men, women / children.
- Have got (v oznamovací větě a v otázce, plné a zkrácené tvary)
- To have (v záporu)
- Názvy předmětů: English, Maths, Physics atd.
- Časové údaje, předložky, dny v týdnu: six o'clock, five past nine atd. It's on thursday at ten past six.
- Přítomný čas prostý (v oznamovací větě a v otázkách s wh-), přítomný čas prostý (v oznamovací větě a v otázce s do/does), přítomný čas prostý (v záporu).
- Hudební nástroje, sporty, činnosti.
- Can (v oznamovací větě, v záporu a v otázce), borrow, play, have, go.
- Opposite, between, behind, next to, in front of, supermarket, café, bank, post office atd.
- Must.
- To a at + místo.
- popis osoby: She's got green eyes, a beard, glasses.
- Přítomný čas průběhový, přítomný čas prostý a průběhový: Jane plays tennis every Thursday. I'm writing at the moment atd.
- How much is/are...? Can I help you? How much is the jacket? Its £...
- Smiling, laughing, looking at something, atd.

Žáci v průběhu školního roku tvoří vlastní projekty na probraná témata a tímto prezentují svoje znalosti v tématech:

- Komunikace.
- Můj svět.
- Místa v mém životě.
- Volný čas.
- Lidé.

D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 2. období

Anglický jazyk

žák

- Na základě známých slov a frází pochopí jednoduchý text – časopisy, knihy, poslechový materiál a dovede ho zpracovat.
- Pozdraví a představí se. Užívá čísla 0 – 100.
- Pojmenuje předměty kolem sebe, popíše umístění předmětů, zeptá se na význam slov.
- Rozumí instrukcím běžným ve výuce.
- Sestaví jednoduchý text na pohlednici.
- Odpoví na otázku „kde je?“
- Nakoupí v běžném obchodě, zeptá se na cenu, vede jednoduchý rozhovor v obchodě.
- Uvede a zeptá se na detailnější osobní údaje.
- Rozliší a uvede rozdíly v popisu jednoduchého obrázku. Pojmenuje dny v týdnu.
- Zeptá se a odpoví na školní rozvrh hodin. Rozumí a užívá údaje o čase – hodiny a dny. Zeptá se a odpoví na otázku týkající se činností ve volném čase.
- Popíše svůj denní režim, uvede další osobní údaje.
- Zeptá se a odpoví na dotazy o schopnostech.
- Popíše místnost, zeptá se na umístění předmětů, popíše polohu vybraných míst a budov ve městě.
- Objedná si jídlo v restauraci.
- Určí a pojmenuje hudební nástroje.
- Popíše dům a byt, popíše místa ve městě.
- Pojmenuje běžné nemoci. Pojmenuje běžné typy pořadů.
- Popíše osobu, popíše a zeptá se na počasí. Popíše rodinu, aktuální činnost.
- Ovládá výukové programy. Vyhledá výukové programy on-line, pracuje s překladáčem on-line.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností.
- Rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu).
- Rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování. Pozdraví a poděkuje. Sdělí své jméno a věk
- Vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu).
- Rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu).
- Je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka.

5.2.2 Matematika a její aplikace

Vzdělávací oblast je ve **4. – 5. ročníku** realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu **Matematika**.

5.2.2.1 Matematika

Matematika	A. CÍLE
	<p>Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:</p> <ul style="list-style-type: none">– Využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech - odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace.– Rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů.– Rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů.– Rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů.– Vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu.– Vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely.– Provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému.– Přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, provádění rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu.– Rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby.– Rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů.

B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY

- Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.
- Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.
- Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy.
- V tematickém okruhu **Čísla a početní operace** na prvním stupni, na který na druhém stupni navazuje a dále ho prohlubuje tematický okruh Číslo a proměnná, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.
- V tematickém okruhu **Závislosti, vztahy a práce s daty** žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového softwaru nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.
- V tematickém okruhu **Geometrie v rovině a v prostoru** žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.
- Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou **Nestandardní aplikační úlohy a problémy**, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.
- Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách.
- Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících

4. ročník

Číslo a početní operace

- Počítání v oboru do 10 000 a větším než 10 000. Počítáme s kalkulačkou.
- Porovnávání, zaokrouhlování čísel.
- Pamětné sčítání a odčítání. Písemné sčítání a odčítání.
- Pamětné násobení a dělení.
- Písemné dělení jednociferným dělitelem. Písemné násobení dvojciferným činitelem.
- Římské číslice.
- Zlomky.
- Záporná čísla – základní pojmy, porovnávání celých čísel.
- Finanční gramotnost. Číslo milion.
- Seznámení s pojmem, porovnávání čísel.
- Práce s daty v elektronické podobě.
- Výukové programy zakoupené ve škole.

Závislosti, vztahy a práce s daty

- Vztahy mezi čísly, diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády, přímá úměrnost, průměr.

Geometrie v rovině a prostoru

- Rýsování kolmic a rovnoběžek.
- Pravý úhel, pravoúhlý trojúhelník, konstrukce trojúhelníku, trojúhelníková nerovnost, obvod trojúhelníku.
- Čtverec a obdélník – konstrukce, výpočet obvodu.
- Střed úsečky, osa úsečky.
- Rovnoběžníky.
- Obsah čtverce a obdélníku pomocí čtvercové sítě.
- Jednotky obsahu rovinných útvarů.
- Grafický součet, rozdíl a násobek úseček.

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- Slovní úlohy.
- Číselné a obrázkové řady.
- Magické čtverce.
- Prostorová představivost.

5. ročník

Číslo a početní operace

- Opakování čísel do milionu. Početní operace s přirozenými čísly. Kombinované početní operace.
- Rovnice a nerovnice. Zlomky.
- Převody jednotek délky, hmotnosti, objemu, plošné jednotky, jednotky rychlosti, teploty, času.
- Pamětné dělení se zbytkem. Písemné dělení dvojciferným číslem.
- Desetinná čísla. Římské číslice.
- Výukové programy zakoupené ve škole.
- Čísla větší než milion.
- Zaokrouhlování, porovnávání čísel. Početní operace s přirozenými čísly (pamětné i písemné sčítání a odčítání). Odhad výsledku. Zapisování velkých čísel v textu.
- Desetinná čísla (násobení a dělení desetinných čísel 10, 100, 1000).
- Desítková soustava, převody jednotek.
- Jednotky délky, objemu, hmotnosti – zapisování desetinnými čísly. Jednotky času, šedesátková soustava.
- Části z celku – aplikace na jednotky hmotnosti, objemu, délky a času.
- Záporná čísla. Finanční gramotnost.

Závislosti, vztahy a práce s daty

- Vztahy mezi čísly, diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády, přímá úměrnost.
- Práce s doporučenými digitálními zdroji.
- Třídění získaných nebo vyhledaných dat podle daných /zvolených kritérií.
- Základy s daty v tabulkovém procesoru.
- Objevování a experimentování s digitálními technologiemi při řešení matematických problémů.

Geometrie v rovině a prostoru

- Rovina, prostor.
- Bod, přímka, polopřímka, úsečka, vzájemná poloha přímek a polopřímek.
- Kružnice, kruh, vzájemná poloha kružnice a přímky, vzájemná poloha kružnic. Sestrojení kolmice pomocí kružítka.
- Dělení mnohoúhelníků, čtyřúhelníky.
- Čtverec a obdélník – vlastnosti a rýsování, obvod a obsah.
- Trojúhelníky – vlastnosti a rýsování, obvod a obsah.
- Soustava souřadnic. Konstrukce diagramů.
- Osová souměrnost. Geometrická tělesa. Síť a povrch krychle a kvádrů.

	<p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p> <ul style="list-style-type: none"> – Slovní úlohy. Číselné a obrázkové řady. – Magické čtverce. Prostorová představivost.
Matematika	<p>D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 2. období</p> <p>Číslo a početní operace</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení. – Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel. – Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel. – Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel. – Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku. – Porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel. – Přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty. – Porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose. <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000. – Sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla. – Zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100. – Zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách. – Tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100. – Zapiše a řeší jednoduché slovní úlohy. – Rozeznává sudá a lichá čísla. Používá kalkulačtor. <p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vyhledává, sbírá a třídí data. – Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy. Doplní údaje, které chybí v tabulce. – Využije pro uspořádání získaných dat tabulku. Zapiše a utřídí získaná data (např. výsledky pozorování) s využitím digitálních technologií. – Rozhodne, která data jsou podstatná s ohledem na řešený problém. – Získá nebo dohledá chybějící data v doporučeném digitální zdroji. – Využije pro uspořádání získaných dat tabulku, diagram, schéma.

- Navrhne způsob grafického záznamu informací za pomoci digitálních technologií.
- Posoudí, kdy mu digitální technologie napomohou při řešení úloh a problémů vycházejících z praktického života a využije je.
- Orientuje se v obsluze výukových programů zakoupených ve škole.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu. Orientuje se a čte v jednoduché tabulce.
- Určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích.
- Provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času.
- Uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi.

Geometrie v rovině a prostoru

žák

- Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce.
- Sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran.
- Sestrojí rovnoběžky a kolmice.
- Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu.
- Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary.
- Měří a porovnává délku úsečky.
- Vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran.
- Sestrojí rovnoběžky a kolmice.
- Určí osu souměrnosti překládáním papíru.
- Poznává základní tělesa.

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

žák

- Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech.

5.2.3 Informační a komunikační technologie

Vzdělávací oblast je ve **4. – 5. ročníku** realizována prostřednictvím vzdělávacího předmětu **Informatika**.

5.2.3.1 Informatika

Informatika	A. CÍLE
	<ul style="list-style-type: none">– Poznávání podstaty zdraví a příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení.– Přístupovat systematicky při analýze situací a jevů světa kolem něj.– Nacházet různá řešení a výběr toho nejvhodnějšího pro danou situaci.– Vést ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce.– Porozumět různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace.– Rozhodovat na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů.– Komunikovat pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje.– Standardizovat pracovní postupy v situacích, kdy to usnadní práci.– Posuzovat technická řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech.– Být otevřený novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat.
	B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Vyučovací předmět Informatika je vyučován ve 4. a 5. ročníku po jedné vyučovací hodině týdně. Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících	
Informatika	4. ročník
	Digitální technologie – ovládání digitálního zařízení
	<ul style="list-style-type: none"> – Digitální zařízení; Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace; Ovládání myši; Kreslení čar, vybarvování; Používání ovladačů; Ovládání aplikací; Kreslení bitmapových obrázků; Psaní slov na klávesnici; Editace textu; Ukládání práce do souboru. – Otevírání souborů; Přehrávání zvuku.
	Digitální technologie – práce ve sdíleném prostředí
	<ul style="list-style-type: none"> – Využití digitálních technologií v různých oborech; Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele; Práce se soubory; Propojení technologií, internet; Sdílení dat, cloud; Technické problémy a přístupy k jejich řešení (hlášení dialogových oken); Uživatelské jméno a heslo; Osobní údaje.
Informatika	Data, informace a modelování - úvod do kódování a šifrování dat a informací
	<ul style="list-style-type: none"> – Piktogramy, emodži; Kód; Přenos na dálku, šifra; Pixel, rastr, rozlišení; Tvary, skládání obrazce.
	Informační systémy - úvod do práce s daty
	<ul style="list-style-type: none"> – Data, druhy dat; Doplnění tabulky a datových řad; Kritéria kontroly dat; Řazení dat v tabulce; Vizualizace dat v grafu.
	Informační systémy - úvod do informačních systémů
Informatika	5. ročník
	Data, informace a modelování - úvod do modelování pomocí grafů a schémat
	<ul style="list-style-type: none"> – Graf, hledání cesty; Schémata, obrázkové modely; Model.
	Algoritmizace a programování - základy robotiky se stavebnicí
	<ul style="list-style-type: none"> – Sestavení programu a oživení robota; Ovládání světelného výstupu; Ovládání motoru; Opakování příkazů; Ovládání klávesnicí – události. – Ovládání pomocí senzoru.
Informatika	Algoritmizace a programování - základy programování – příkazy, opakující se vzory
	<ul style="list-style-type: none"> – Příkazy a jejich spojování; Opakování příkazů; Pohyb a razítkování; Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy; Vlastní bloky a jejich vytváření. Kombinace procedur.
	Algoritmizace a programování - základy programování – vlastní bloky, náhoda
	<ul style="list-style-type: none"> – Kreslení čar; Pevný počet opakování; Ladění, hledání chyb; Vlastní bloky a jejich vytváření; Změna vlastností postavy pomocí příkazu. – Náhodné hodnoty; Čtení programů; Programovací projekt.
Informatika	Algoritmizace a programování - základy programování – postavy a události
	<ul style="list-style-type: none"> – Ovládání pohybu postav; Násobné postavy a souběžné reakce; Modifikace programu; Animace střídáním obrázků; Spouštění pomocí události. Vysílání zpráv mezi postavami; Čtení programů; Programovací projekt.

D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 2. období

4. ročník

Digitální technologie – ovládání digitálního zařízení

žák

- Pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží. Pro svou práci používá doporučené aplikace, nástroje, prostředí.
- Edituje digitální text, vytvoří obrázek. Přehraje zvuk či video.
- Uloží svoji práci do souboru, otevře soubor.
- Používá krok zpět, zoom. Řeší úkol použitím schránky.

Digitální technologie – práce ve sdíleném prostředí

žák

- Uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů.
- Najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci. Propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí.
- Pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj.
- Při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace.
- U vybrané fotografie uvede, jaké informace z ní lze vyčíst.
- V textu rozpozná osobní údaje. Rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého.

Data, informace a modelování - úvod do kódování a šifrování dat a informací

žák

- Sdělí informaci obrázkem. Předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel.
- Zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text. Zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky.
- Obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček.

Informační systémy - úvod do práce s daty

žák

- Pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech. Doplní posloupnost prvků.
- Umístí data správně do tabulky. Doplní prvky v tabulce.
- V posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný.

Informační systémy - úvod do informačních systémů

žák

- Nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky. Určí, jak spolu prvky souvisí.

5. ročník

Data, informace a modelování - úvod do modelování pomocí grafů a schémat

žák

- Pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty. Pomocí obrázku znázorní jev. Pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy.

Algoritmizace a programování - základy robotiky se stavebnicí

žák

- Sestaví robota podle návodu. Sestaví program pro robota.
- Oživí robota, otestuje jeho chování. Najde chybu v programu a opraví ji.
- Upraví program pro příbuznou úlohu.
- Pomocí programu ovládá světelný výstup a motor. Pomocí programu ovládá senzor.
- Používá opakování, události ke spouštění programu.

Algoritmizace a programování - základy programování – příkazy, opakující se vzory

žák

- V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy.
- V programu najde a opraví chyby.
- Rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát.
- Vytvoří a použije nový blok. Upraví program pro obdobný problém.

Algoritmizace a programování - základy programování – vlastní bloky, náhoda

žák

- V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy.
- V programu najde a opraví chyby.
- Rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát.
- Rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj.
- Vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky.
- Přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky.
- Rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit.
- Cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů.

Algoritmizace a programování - základy programování – postavy a události

- V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav.
- V programu najde a opraví chyby. Používá události ke spuštění činnosti postav.
- Přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky.
- Upraví program pro obdobný problém. Ovládá více postav pomocí zpráv.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů

Data, informace a modelování

žák

- Uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout.
- Vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat.
- Popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví.

Algoritmizace a programování

žák

- Sestavuje symbolické zápisy postupů.
- Popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení.
- Rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů.

Informační systémy

žák

- V systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky.
- Pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data.

Digitální technologie

žák

- Najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu.
- Popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi.

5.2.4 Člověk a jeho svět

Vzdělávací oblast je ve **4. – 5. ročníku** realizována prostřednictvím vzdělávacího předmětu **Přírodověda a Vlastivěda**.

5.2.4.1 Přírodověda

Přírodověda	A. CÍLE
	<ul style="list-style-type: none">– Poznávání podstaty zdraví a příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení.– Utváření ohleduplného vztahu k přírodě a hledání možností k její ochraně.– Poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti a bezpečnost druhých, včetně chování při mimořádných událostech.
	B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY
	<ul style="list-style-type: none">– Výuka vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět ve 2. období navazuje na výchovné a vzdělávací cíle předmětu Prvouka. Realizuje se v předmětu Přírodověda s dotací 2 hodiny týdně ve 4. i v 5. ročníku. Tyto cíle jsou rozšiřovány v tematických okruzích Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví.– Žáci se učí pozorovat, objevovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Učí se všimnout si přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost a proměnlivost živé i neživé přírody. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí. Všechny poznatky i souvislosti vycházejí z pozorování skutečných jevů, z prožitků a zkušeností žáků z jejich života, ale i z modelových situací a pokusů. Informace získávají žáci z literatury a dalších informačních zdrojů. Zjištěné výsledky i jejich třídění žáci zaznamenávají a prezentují různými způsoby. Nezbytnou součástí výuky jsou vycházky, exkurze, besedy a nejrůznější projekty.

C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících	
Přírodověda	4. ročník Živá příroda <ul style="list-style-type: none"> – Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka. – Životní podmínky rostlin a živočichů – pozorování s využitím digitálních technologií. – Rostliny, houby, živočichové – vyhledávání informací v doporučených digitálních zdrojích. – Rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva, ekosystém. – Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, živelní pohromy, mimořádné události v přírodě.
	5. ročník Neživá příroda <ul style="list-style-type: none"> – Světlo a teplo. – Voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život. – Nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam. – Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období. – Životní podmínky – rozmanitost podmínek života na zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi, podnebí a počasí. – Životní podmínky pro život rostlin – záznam pozorování s využitím digitálních technologií. – Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - likvidace odpadů, ekologické katastrofy. Člověk a jeho zdraví <ul style="list-style-type: none"> – Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince. – Péče o zdraví- zdravý životní styl, denní režim, správná výživa výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenositelné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena. – Návykové látky, závislosti a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií. – Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky); šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích.
Přírodověda	

	<ul style="list-style-type: none"> – Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku. – Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry; integrovaný záchranný systém. – Soužití lidí – komunikace v digitálním světě, digitální identita. – Chování lidí – předcházení konfliktním situacím v online prostředí. – Osobní bezpečí – ochrana osobních údajů, digitální stopa. – Digitální programy zakoupené ve škole.
Přírodověda	<p style="text-align: center;">D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 2. období</p> <p>Rozmanitost přírody žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka. – Vysvětlí na základě elementárních poznatků o zemi jako součástí vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období. – Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu a zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy. – Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy. – Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat. – Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu. – Zaznamená výsledky pozorování s využitím digitálních technologií. – Využívá digitální technologie k vyhledání informací o vybraném organismu. – Pozoruje základní projevy života organismů při terénní výuce s využitím digitálních technologií. <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody. – Popíše střídání ročních období. – Zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí. – Zvládá péči o pokojové rostliny. Chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí. – Popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují. – Provádí jednoduché pokusy se známými látkami.

Člověk a jeho zdraví

žák

- Využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života.
- Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození.
- Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob.
- Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista.
- Odmítne nepřijemnou nebo rizikovou komunikaci v digitálním světě.
- Na příkladu rozliší jednání v souladu s pravidly a jednání porušující pravidla v digitálním světě.
- Uvědomuje si zdravotní rizika při dlouhotrvajícím využívání digitálních technologií.
- Uvede na příkladech možná nebezpečí, která jsou spojena se vstupem do online prostředí.
- Pojmenuje rozdíly v komunikaci ve fyzickém a digitálním světě.
- Uvede na příkladu rozdíly mezi reálnou a digitální identitou.
- Uvede příklad informace, která může poškozovat druhou osobu.
- Uvede, které údaje o sobě může zveřejnit a své tvrzení zdůvodní.
- Vyhledá svou digitální stopu a porovná ji s jinou digitální stopou (např. Znamé osobnosti, spolužáka).
- Uvědomuje si, že zveřejněné informace lze jen obtížně odstranit.
- Orientuje se v obsluze výukových programů zakoupených ve škole.
- Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek.
- Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou.
- Rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu.
- Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života.
- Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události.
- Uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti.
- Odmítá návykové látky.
- Ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc.

5.2.4.2 Vlastivěda

Vlastivěda	A. CÍLE
	<ul style="list-style-type: none">– Orientace ve světě informací, časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací.– Utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti.– Orientace v problematice peněz a cen a odpovědné spravování osobního rozpočtu.– Rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech.– Poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, kulturní a tolerantní chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, plnění povinností a společných úkolů.– Samostatné a sebevědomé vystupování a jednání, efektivní a bezkonfliktní komunikace v méně běžných situacích, bezpečná komunikace. Prostřednictvím elektronických médií, poznávání a ovlivňování své jedinečnosti.– Přirozené vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí.– Objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět.
	B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY

Vlastivěda s dotací 2 hodiny týdně ve 4. i v 5. ročníku. Tyto cíle jsou rozšiřovány v tematických okruzích **Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas.**

- Žáci se učí vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Učí se vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných. Podmínkou úspěšného vzdělávání je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. Postupně si osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty a snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Seznamují se se světem financí. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Podstatou je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Žáci si samostatně vyhledávají, získávají a zkoumají informace z dostupných zdrojů (učebnice, encyklopedie, internet navštěvují památky, sbírky regionálních muzeí, knihovnu, výstavy, atd.).
- Výuku vlastivědy vhodně doplňují obrazy, mapy a plány, vědomostní soutěže, práce ve skupinách, filmy, besedy, výstavy, exkurze, školní výlety.

C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících	
Vlastivěda	<p>4. ročník</p> <p>Naše vlast</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mapy obecně zeměpisné a tematické. – Okolní krajina (místní oblast, region). Orientace v krajině pomocí digitálních technologií. – Online informace a údaje o aktuálním stavu a dodatkové informace. – Právo a spravedlnost. Vlastnictví. – Soužití lidí – komunikace v digitálním světě (např. SMS). – Chování lidí – uvědomění si rizikové situace online prostředí. – Vlastnictví – autorská práva. – Péče o zdraví – pravidla při práci s digitálními technologiemi, osobní bezpečí – bezpečné chování v online prostředí. – Výukové programy zakoupené ve škole. – Žáky vedeme k porozumění pojmů domov, krajina, národ. – Vyjmenují a popisují státní symboly České republiky, snažíme se o elementární pochopení základů státního zřízení a politického systému České republiky. Výuku stavíme na schopnosti orientace na vlastivědné mapě České republiky. <p>Orientace v čase a časový řád</p> <ul style="list-style-type: none"> – Současnost a minulost v našem životě: pravěk; první známé národy na našem území; raný, vrcholný a pozdní středověk; raný novověk. – Regionální památky. – Báje, mýty, pověsti. – Výukové programy zakoupené ve škole. <p>Obsahem učiva je elementární přiblížení vybraných významných osobností a událostí českých dějin a hlavních etap vývoje společnosti.</p>
	<p>5. ročník</p> <p>Současnost a minulost v našem životě</p> <ul style="list-style-type: none"> – novověk; moderní dějiny – výukové programy zakoupené ve škole <p>Žáci navazují na poznatky o historických událostech získaných v předchozím ročníku a prohlubují je. Snaží se posoudit změny ve způsobu života v novověku, seznamují se s významem vědy a techniky pro rozvoj výroby. Charakterizují svými slovy politický a kulturní život českých zemí koncem 19. a počátkem 20. století.</p> <p>Regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> – Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování. – Výukové programy zakoupené ve škole.
Vlastivěda	

Těžištěm zeměpisné části výuky v 5. ročníku je opět schopnost orientace na vlastivědné mapě České republiky a Evropy. Žáci popisují polohu České republiky v Evropě, určují sousední státy ČR. Stručně posuzují přírodní podmínky, hospodářskou a společenskou vyspělost České republiky a evropských států. Vyhledávají na mapách a vyjmenovávají jednotlivé světadíly, oceány na Zemi, významná evropská města a střediska cestovního ruchu. Získávají základní poznatky o procesu sjednocování Evropy – Evropská unie.

D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 2. období

Místo, kde žijeme

žák

- Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu.
- Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.
- Rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky.
- Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam.
- Porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.
- Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje.
- Orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany.
- Řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.
- Má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě.
- Uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí.
- Sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest.
- Poznává státní symboly České republiky.

Lidé kolem nás

žák

- Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě).
- Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat.

- Orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě).
- Rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých.
- Uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy.
- Používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze.
- Porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz.
- Sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů.

Lidé a čas

žák

- Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.
- Využívá knihoven, sbírek muzeí a výstav jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti.
- Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik.
- Vyhledá informace a údaje o aktuálním stavu, umí pracovat se zdroji.
- Orientuje se v obsluze výukových programů zakoupených ve škole.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách.
- Uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji.
- Vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště.

5.2.5 Umění a kultura

Vzdělávací oblast je ve **4. a 5. ročníku** realizována ve vyučovacím předmětu **Hudební výchova a Výtvarná výchova**.

5.2.5.1 Hudební výchova

Hudební výchova	A. CÍLE
	<ul style="list-style-type: none">– Naučit žáky čistě a výrazně zpívat lidové a umělé písně v hlasovém rozsahu přiměřeném věku, nacvičit správné dýchání a tvoření tónů.– Rozvíjet hudební sluch a paměť.– Rozlišit a udržovat mírně složitý rytmus.– Zařazovat poslech lidové písně i poslech hodnotné vážné hudby, vést žáky k zájmu o hudbu.– Poznat a dbát o rozvoj talentovaných žáků, probouzet u žáků zájem o vlastní pěvecké a hudební aktivity.
	B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY
Hudební výchova	<ul style="list-style-type: none">– Hlavní složkou jsou zpěv a poslech.– Zpívaná píseň nejlépe rozvíjí pěvecké i hudební dovednosti a návyky žáků.– Nejčastější formou tohoto období je zpěv jednohlasý i dvojhlasý.– Rozsah a poloha písní musí odpovídat rozsahu a poloze dětského hlasu; je důležité, aby v hodinách docházelo ke střídání činností. <p>Současně s výcvikem pěveckých dovedností rozvíjí zpěv hudební sluch žáků, jejich smysl pro čistou intonaci a rytmus. Rytmus snadno a dobře rozvíjíme častým zařazováním doprovodných nástrojů ke zpěvu. Vnímání hudby se rozvíjí nejvýrazněji při poslechu hudby. Poslechem se učí žáci hudbu citově prožívat a soustředit se. Zpěv by se měl stát součástí i v jiných předmětech než Hv.</p>
	C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících
Hudební výchova	4. ročník
	<ul style="list-style-type: none">– Solmizační slabiky – DO, RE, MI, FA, SOL, LA, SI, DO.– Opakování taktů 2/4, 3/4, 4/4; taktování ve 2/4, 3/4 taktu.– Intonace c1 – a1.– Nota s tečkou, předznamenání.– Nota h1, c2, d2.– Píseň lidová – umělá, legato, repetice; polka, valčík, pohybové hry, hudební improvizace.– Rondo; posuvky, předvětí, závětí; celý tón, půltón.– Stupnice durová, mollová.– Hudební nástroje dřevěné – pikola, hoboj, fagot saxofon, dechové žesťové, bicí.

	<ul style="list-style-type: none"> – Sbor – dětský, mužský, ženský, smíšený, kánon. – Malá písňová forma (a b a). – Taktování, rytmizace tleskání, pleskání. – Ukončená a neukončená melodie, stupňování (gradace) uvnitř skladby. – Ostinátní doprovod a rytmická figura. <p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> – Antonín Dvořák. – Ludvig van Beethoven. – Leoš Janáček. – Joseph Haydn. – Společenské chování na kulturních akcích. <p>Poznámka: Žáci se naučí 6 lidových a 6 umělých písní dle vlastního výběru učitele.</p>
Hudební výchova	<p>5. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> – Intonace c1 – d2, mollová tónina. – Šestnáctinová nota. – Malá písňová forma dvoudílná a b; malá písňová forma třídílná a b a. – Opakování – hodnoty not, rondo, práce s notovým záznamem, pomocné linky. – Stupnice c dur. – Oktáva – malá, jednočárkovaná, dvoučárkovaná. – Akord – c dur, g dur. – Dvojhlas a vícehlas-kánon. – Staccato, legato, posuvky, koruna, synkopa. – Česká hymna. – Rozdíl mezi rytmem, metrem, taktem. – Tempová označení skladeb – largo, adagio, andante, allegro, vivace, presto. – Taktování ve 4/4 taktu, pohybové hry. – Symfonický orchestr, dirigent, sbormistr, smyčcový kvartet. – Lidový tanec, lidová hudba, lidová kapela, zlidovělé písně. – Hudba homofonní a polyfonní. – Tvoření jednoduché skladby intonací. – Zaznamenávání, snímání a přenosu i prezentaci hudby a hudebních i zvukových projektů prostřednictvím digitálních technologií, případně

	<p>k uplatnění digitálních technologií jako nástroje.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům. – Využívání elektronických hudebních nástrojů, digitálních aplikací i dostupných programů jako nástrojů pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny. <p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> – Česká státní hymna. – Vánoční písně. – Johann Sebastian Bach. – Wolfgang Amadeus Mozart. – Jakub Jan Ryba. – Bedřich Smetana. – Antonín Dvořák. <p>Poznámka: Žáci se naučí 6 lidových a 6 umělých písní dle vlastního výběru učitele.</p>
Hudební výchova	<p>D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 2. období</p>
	<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Získá správné pěvecké návyky. – Zpívá v jednohlase (popřípadě dvojhlas) a rytmicky správně melodie známých písní. – Využívá jednoduchých hudebních nástrojů k doprovodu, sborové či sólové hře, hudební improvizaci. – Pozná hlavní a vedlejší melodie. – Pohybem reaguje na znějící hudbu. – Rozliší nejznámější hudební nástroje. – Ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, podle svých schopností pohybově improvizuje. – Umí používat digitální technologie pro záznam, reprodukci a vlastní tvorbu. <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem. – Propojí vlastní pohyb s hudbou. – Doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje. – Odliší tóny podle výšky, síly a barvy. – Pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb. – Správně hospodaří s dechem při interpretaci písní – frázování.

5.2.5.2 Výtvarná výchova

Výtvarná výchova	A. CÍLE
	<ul style="list-style-type: none">– Pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka.– Umění jako svébytného prostředku komunikace.– Chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence – k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy.– Spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznávání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností.– Uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince – k tvořivému přístupu.– Ke světu, k možnosti aktivního překonání životních stereotypu a k obohacení emocionálního života.– Zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků a postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.
	B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY
	<ul style="list-style-type: none">– Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.– Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořené-mu, tak přejetému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.– V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřením komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.– Ve 4. – 5. ročníku začíná být dětská fantazie a představivost korigována rozvíjejícím se intelektem. Žáci postupně přecházejí od hravých činností k uvědomělejší výtvarné práci. Jejich výpověď o vztazích k okolnímu světu je stále bezprostřední, zachovávají si citový vztah. Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících

4. a 5. ročník

Výtvarné vyjádření skutečnosti

- Volný výtvarný projev doplňovaný pozorováním skutečnosti, výtvarné vyjádření kontrastu přírodních forem a pozadí.
- Vyjádření dějového celku se vztahem k prostředí.
- Zpřesňování vyjádření proporcí lidské postavy a hlavy konfrontací představy se skutečností.
- Výtvarné vyjádření morfologických znaků, tvarů, barevnosti přírodních objektů.
- Výtvarné vyjádření věcí (tvar, prostor, barva, skutečnost a představa).
- Rozvíjení prostorového vidění, citění a vyjadřování na základě pozorování prostorových jevů a vztahů.

Užité práce dekorativní a prostorové

- Elementární poučení o teorii barev, řešení úkolů dekorativního charakteru v ploše.
- Seznámení s funkcí písma.
- Uplatnění výtvarného výrazu linie vytvářené různými nástroji v různých materiálech.
- Poznávání výtvarných principů a možností některých materiálů prostřednictvím experimentování.
- Rozvíjení citlivého vztahu k materiálu a k jeho zpracování.
- Poznávání smyslu, organizace, funkce a výtvarně estetického účinku reliéfního řešení plochy.

Výtvarné umění a životní prostředí

- Rozvíjení elementárního chápání odlišnosti uměleckého vyjadřování skutečnosti od vnější podoby světa.
- Druhy volného výtvarného umění, malířství, sochařství a příroda, volná grafika.
- Architektura a užité umění, kultura bydlení, design a estetická úroveň předmětů denní potřeby.
- Lidové umění.
- Současná oděvní kultura.
- Výtvarná úprava knih, písmo.
- Krásy přírody a vztah k životnímu prostředí.
- Návštěvy galerií, výstav.

Doporučené výtvarné materiály a techniky

- Kresba.
- Malba.
- Kombinované techniky.
- Papír – různé druhy.
- Digitální technologie.

D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 2. období

Výtvarná výchova

žák

- Při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů.
- Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností.
- Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě.
- Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků volí a kombinuje prostředky.
- Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.
- Nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.
- Užívají digitální technologie při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení.
- Vyhledávají a sdílejí inspirační zdroje, umělecká díla i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr.
- Rozlišuje, porovnává, třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i na příkladech běžného života (s dopomocí učitele).
- Při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie.
- Vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla.

5.2.6 Člověk a zdraví

Vzdělávací oblast je ve 4. a 5. ročníku realizována ve vyučovacím předmětu **Tělesná výchova**.

5.2.6.1 Tělesná výchova

Tělesná výchova	A. CÍLE
	<ul style="list-style-type: none">– Rozvíjet nové pohybové dovednosti a schopnosti, rozvíjet pohybové dovednosti, které vedou ke kultivaci pohybového projevu.– Poznávat vlastní fyzické a zdravotní předpoklady a pohybové možnosti.– Získat hygienické návyky (důležitost vhodného oblečení a obuvi).– Zvyšovat obratnost a pohybový rozsah.– Seznamovat žáky s důležitostí správného rozcvičení pro další činnost.– Opakovaně seznamovat žáky s důležitostí dodržování bezpečnostních pravidel při prováděných činnostech – prevence zranění.– Rozvíjet sociální vztahy a role v pohybových činnostech.– Využívat jednání fair play při pohybových činnostech a jeho aplikace do běžného života.– Osvojovat si dovednosti při organizaci jednoduchých činnostech, hrách.– Vlastní seberealizace v oblíbené pohybové aktivitě nebo oblíbeném sportu, dbát na správné držení těla.– Při pohybových hrách získávat návyky při dodržování pravidel her, spolupráci, taktice, kreativité.– Podle možností a přírodních podmínek zařadit do výuky zimní sporty.
	B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY
	<p>Hodinám tělesné výchovy ve 4. a 5. ročníku jsou věnovány 2 hodiny týdně.</p> <p>Veškeré činnosti navazují na výuku v předcházejícím 1. období.</p> <p>Ve 2. období se ve výuce zaměřujeme na rozvoj nových pohybových schopností a dovedností. Protože dochází k různému tělesnému rozvoji dětí, měl by se respektovat a dodržovat individuální přístup. Takové dítě je vhodné pozitivně motivovat, aby dosáhlo požadované činnosti ve vlastním tempu.</p> <p>Do výuky zařazujeme hry, které vedou k rozvoji spolupráce, taktiky, přizpůsobení se kolektivu.</p> <p>V hodinách tělesné výchovy se snažíme pěstovat v dětech kladný vztah k pohybové a sportovní aktivitě vůbec.</p> <ul style="list-style-type: none">– Motivací je i účast na školních i mimoškolních sportovních soutěžích.

C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících

4. a 5. ročník

Činnosti ovlivňující zdraví

- Vhodné a nevhodné prostředí pro Tv.
- Význam přípravy organismu před pohybovou činností, význam pohybu pro zdraví. Správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití.
- Bezpečný pohyb a chování ve známém i neznámém prostředí pro Tv.
- Dodržování pokynů týkajících se jejich bezpečnosti a ochrany zdraví.
- Hygiena při Tv, vhodný sportovní oděv a obuv, dodržovat pořádek a čistotu při pobytu v tělocvičně, na hřišti, v přírodě.
- Otužování studenou vodou, vzduchem, důležitost správné a vyvážené životosprávy.
- Vést žáky ke správné reakci při zranění, přivolat pomoc, lékaře.

Pořadová cvičení

- Nástupy, hlášení, základní povely a postoje, společný pozdrav.

Rytmická cvičení a tanec

- Rytmizovaný pohyb, nápodoba, tvořivé vyjádření rytmu a melodie pohybem.
- Jednoduché tance, vytvoření kreativní choreografie s prvky originality na rytmický doprovod.

Průpravná cvičení

- Rozcvičky, příprava organismu pro různé pohybové činnosti. Správné držení těla.
- Rozvoj koordinace pohybů a zvyšování jejich úrovně.
- V návaznosti na správně provedené průpravné cvičení, dokáže dítě zvládnout daný cvik.

Atletika

- Běžecská abeceda. Základní pojmy, běh střídavý s chůzí.
- Nízký start, polovysoký start. Běh 50 metrů, rychlý běh.
- Skok daleký s rozběhem, rozměření skoku.
- Hod kriketovým míčkem z rozběhu. Vytrvalostní běh, přespolní běh, štafetový běh.

Gymnastika

- Akrobacie, kotoul vpřed, vzad, průprava pro zvládnutí stoje na rukou, akrobatická kombinace.
- Přeskoky, průpravná cvičení pro nácvik odrazu z můstku, přeskok dílů bedny (postupné zvyšování dílů), přeskok přes kozu.
- Cvičení s náčiním, cvičení na nářadí (kruhy, lavičky, tyč).

Pohybové hry

- Netradiční pohybové hry s netradičními pomůckami.
- Upevnění pravidel hry. Průprava her.

	<ul style="list-style-type: none"> – Míčové hry, soutěživé hry, variace, obměny her, hry pro uklidnění. <p>Sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> – Základní spolupráce při hře, organizace utkání, pravidla, výsledky, losování. Průpravné sportovní hry. – Příhrávky, chytání, střelba, práce s a bez míče. <p>Bobování</p> <ul style="list-style-type: none"> – Základní pojmy související s výstrojí a výzbrojí. – Zásady pohybu v zimní krajině, ochrana očí a pokožky, bezpečné přesuny s boby, výstupy, sjezd. <p>Turistika</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pohyb a cvičení v přírodě, orientace v přírodě, ochrana přírody, orientace na mapě, základní dovednosti při táboření. Lékárnička a ošetření.
Tělesná výchova	<p>D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 2. období</p>
	<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti. – Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením. – Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her. – Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka. – Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti. – Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví. – Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení. – Zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy. Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky. – Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace. <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu. – Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením. – Zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností. – Uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti. – Reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti. Dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play. – Zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla. – Zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy.

5.2.7 Člověk a svět práce

Vzdělávací oblast je ve **4. a 5. ročníku** realizována ve vyučovacím předmětu **Praktické činnosti**.

5.2.7.1 Praktické činnosti

Praktické činnosti	A. CÍLE
	<ul style="list-style-type: none">– Vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.– Jednotlivé tematické okruhy jsou určeny pro všechny žáky.– Práci mohou vykonávat individuálně, ve dvojicích nebo skupinách při dodržování bezpečnosti. Výuka podporuje rozmanitost a odlišnosti, směřuje k rozvoji individuálních schopností dětí a pozitivního vztahu k práci.– Při práci s papírem a kartonem vedeme žáky k poznávání vlastností papíru a kartonu. Naučíme je správně s nimi manipulovat a dodržovat bezpečnost.– Při práci s drobným materiálem vytváříme návyky organizace a plánování práce. Učíme je rozlišovat přírodní a technické materiály.– Při práci s modelovací hmotou poznávají a porovnávají různé druhy materiálů a jejich vlastnosti.– Při realizaci pěstitelských prací pečují o nenáročné rostliny, vedou pěstitelské pokusy a pozorování. Získávají základní orientaci ve vybavení kuchyně, přípravě jednoduchých pokrmů a výběru potravin.
	B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY
	<ul style="list-style-type: none">– Rozvíjet pozitivní vztah k práci a k odpovědnosti za kvalitu své práce, postupně vést k odpovědnosti za kvalitu společných výsledků práce.– Získat pracovní dovednosti a návyky z různých oblastí, zejména při opracování dostupných i netradičních materiálů.– Vést žáky k osvojování si jednoduchých i netradičních materiálů, poznání odpadových materiálů a jejich vlastnosti.– Osvojení si plánování práce a používání vhodných pomůcek, nástrojů a nářadí.– Vytvářet si aktivní vztah k tvorbě a ochraně životního prostředí.– Rozvoj fantazie, představivosti, motorických i tvořivých schopností a dovedností.– Osvojení si zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce.

C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících

4. a 5. ročník

Práce s papírem a kartonem

- Druhy papíru, druhy kartonu.
- Tvarovatelnost kartonu, lepenky a obsah lepidla v kartonu.
- Pomůcky: nůžky, nože, řezáky, lepidlo, sponky, kolíčky, děrovačka, raznice, sešívačka.
- Technika práce: lepení, stříhání, řezání, vytrhávání, odměřování, namáčení, sušení, tvarování.
- Dělitelnost a vrstvení u kartonu, trhání.
- Příklady výrobků.
- Zpracování odpadového materiálu při výrobě ručního papíru.
- Geometrické tvary a jejich sestavování v obrazce, výrobky z proužků, proplétání tvarů.
- Ozdoby na vánoční stromek, propojení kartonu a papíru.
- Vystřihování tvarů a obrázků z ubrousků a zdobení předmětů.
- Záložky a podložky, využití symetrie, obkreslování podle šablon, vystřihovánky, skládání papíru zvířátka, květiny.
- Výrobky vzniklé z krabic, krabiček a vlnité lepenky.

Práce s modelovací hmotou

- Materiál: plastelína, modelovací hlína, modurit, těsto, vosk.
- Pomůcky: podložka, špachtle, modelovací očko, drát, nůž, nůžky.
- Techniky práce: válení, hnětení, stlačování, vaření, ohýbání, přidávání, ubírání, sušení.
- Poznávání materiálů, vlastností: tvárnost, tvrdost, soudržnost.
- Vhodný způsob použití nástrojů a pomůcek, uplatňování požadavků bezpečnosti a hygieny práce.
- Příklady výrobků-propojování s ostatními předměty – postavy, domy, předměty, zvířata, ozdobné předměty na zavěšení.

Práce s drobným materiálem

- Určování vlastností materiálu: povrch, tvrdost, tvar, barva.
- Vytváření návyku organizace a plánování práce.
- Materiál: přírodniny, dřívka, špejle, drátky, hadříky, krabičky, kousky kartonu, sláma, listy, korek, šišky, větvičky, semena, plody.
- Pomůcky: nůžky, lepidlo, provázek, nitě, tupá jehla, nůž.
- Techniky práce: navlékání, propichování, stříhání, ohýbání, spojování, svazování.
- Příklady výrobků - ozdoby na zavěšení, pohyblivé závěsné modely, náramky a korále.

Konstrukční činnosti

- Využití návodů a předloh pro konstrukci, sestavování modelů podle své fantazie nebo podle předlohy, montáž a demontáž modelů.
- Poznávání vlastností stavebnicových prvků a dílů, porovnávání a funkční využití, vytváření prostorových i plošných modelů.
- Materiál: různé druhy stavebnic, karton, špejle, dřívka, spojovací prvky.
- Pomůcky: nůžky, šroubovák, maticový klíč, nůž.
- Upevňování návyků organizace a plánování práce.
- Tvorba výrobku podle videonávodu – vyhledání videonávodu, volba vhodného materiálu a pomůcek.

Práce s textilem

- Rozlišování textilií, druhy látek (bavlněné, lněné, hedvábné), poznávání a rozlišování rubu a líce tkaniny.
- Materiály: textilie různého druhu, nitě, háčky, knoflíky, šňůrky, mašle, stužky, bavlnky, vata.
- Pomůcky: nůžky, špendlíky, jehly, náprstek, krejčovský metr, textilní křída.
- Techniky práce: odměřování, navlékání, šití, sešívání, přišívání, lemování, látání.
- Příklady výrobků: vánoční nebo velikonoční dekorace, zvířecí jehelníček, jednoduché šité výrobky, vyšívané dečky, záložky.

Příprava pokrmů

- Orientace v základním vybavení kuchyně, udržování čistoty pracovních ploch a pořádku.
- Dodržování pravidel správného stolování a správného společenského chování.
- Rozvíjení fantazie při přípravě jednoduchých pokrmů.
- Základy při poskytování první pomoci, dodržování bezpečnosti práce.
- Příklady výrobků: ovocné a zeleninové saláty, jednohubky, obložené chlebíčky, jednoduché těsto (litý perník), plněné toasty.

Lidové zvyky

- Návštěva regionálního muzea, výstav, filmů, ukázky videa, exkurze.
- Materiál: přírodniny, textilie, karton, papír, netradiční materiály (kelímky, polystyren).
- Techniky práce: žehlení, batikování, tkání, drhání, vyřezávání z kartonu, barvení (vajíčka), hnětení a válení (těsto).

Pěstitelské práce

- Celoroční ošetřování pokojových rostlin (zalévání, kypření, hnojení, přesazování), rychlení a předpěstovávání květin.
- Jednoduchá úprava a vazba květin (využití i sušených květin). Pozorování a pokusy, klíčení semen, jejich růst v papírových květináčích, řízkové a listové rozmnožování rostlin. Exkurze do zahradnictví, květinářství.
- Materiál a pomůcky: květináče, nůžky, váza, nůž, konvička.
- Vytvoření záznamu o postupech činnosti, vytvoření jednoduchých herbářů rostlin, listů, semen i s využitím digitálních technologií.

D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 2. období

Praktické činnosti

žák

- Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy (na základě své fantazie a představivosti) výrobky z daného materiálu.
- Využívá při tvořivých činnostech prvky lidových tradic, volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní.
- Umí udržovat pořádek na pracovním místě.
- Pracuje samostatně podle slovního návodu, předlohy, náčrtu, při práci se stavebnicemi provádí montáž a demontáž modelu.
- Zvolí si výrobek, samostatně vyhledá vhodný videonávod, výrobek vytvoří.
- Provádí samostatně pěstitelské pokusy a pozorování se záznamem na digitální technologii.
- Ošetřuje a pěstuje dle daných zásad pokojové i jiné rostliny.
- Volí dle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní.
- Orientuje se v základním vybavení kuchyně.
- Připraví jednoduchý pokrm.
- Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování.
- Dodržuje zásady hygieny, bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu.
- Svou praktickou činnost umí naplánovat a organizovat.

Minimální doporučená úroveň pro úpravu očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu.
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii.
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu.
- Udržuje pořádek na pracovním místě.
- Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu, provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž.
- Užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky.
- Dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin.
- Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování.
- Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní.
- Uvede základní vybavení kuchyně.
- Připraví jednoduchý pokrm.
- Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování .
- Dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu.
- Uplatňuje zásady správné výživy.

5.3 3. období (6. – 9. ročník)

5.3.1 Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace má rozhodující postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazykové vzdělávání vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Vzdělávací oblast je realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu **Český jazyk a literatura**, **Anglický jazyk**, další cizí jazyk – **Německý jazyk** a povinně volitelném předmětu – **Seminář anglického jazyka (SAJ)**.

5.3.1.1 Český jazyk

Český jazyk	A. CÍLE
	<ul style="list-style-type: none">– Pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství.– Pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání.– Rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství.– Rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti.– Vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů.– Zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace.– Samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření.– Získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama.– Individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založeným na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.
	B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY

Cíle výuky českého jazyka jsou naplňovány: **komunikační a slohovou výchovou, jazykovou výchovou a literární výchovou**

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného

a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících

6. ročník

Komunikační a slohová výchova

- Čtení – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové.
- Naslouchání – praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové.
- Mluvený projev – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse.
- Písemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý dopis, objednávka, pozvánka, popis, vypravování).

Jazyková výchova

- Slovní zásoba a tvoření slov – slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby.
- Tvarosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov.
- Skladba – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu.
- Pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický.

Literární výchova

- Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům.
- Způsoby interpretace literárních a jiných děl.
- Základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná,

literatura faktu, publicistické žánry).

7. ročník

Komunikační a slohová výchova

- Čtení – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové.
- Naslouchání – praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové.
- Mluvený projev – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse.
- Písemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, pozvánka, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, vypravování).

Jazyková výchova

- Slovní zásoba a tvoření slov – slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov.
- Tvarosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov.
- Skladba – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu.
- Pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický.

Literární výchova

- Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům.
- Způsoby interpretace literárních a jiných děl.
- Základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry).
- Literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé.

8. ročník

Komunikační a slohová výchova

- Čtení – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové.
- Naslouchání – praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové.
- Mluvený projev – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse.
- Písemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha, vypravování).

Jazyková výchova

- Slovní zásoba a tvoření slov – slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov.
- Tvarosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov.
- Skladba – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu.
- Pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický.

Literární výchova

- Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům.
- Způsoby interpretace literárních a jiných děl.
- Základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry).
- Literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé.

9. ročník**Komunikační a slohová výchova**

- Čtení – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové.
- Naslouchání – praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové.
- Mluvený projev – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse.
- Písemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha, vypravování).

Jazyková výchova

- Slovní zásoba a tvoření slov – slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov.
- Tvarosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov.
- Skladba – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu.
- Pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický.
- Obecné poučení o jazyce – čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské – především slovenština – a jiné, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny).

Literární výchova

- Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům.
- Způsoby interpretace literárních a jiných děl.
- Základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry).
- Literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé.

	<p>Digitální kompetence žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Odliší v různých informačních zdrojích fakta od názorů a hodnocení. – Ověří informace ve zdrojích formou otázek a porovnáním s jinými informačními zdroji. Odliší v různých informačních zdrojích objektivní a subjektivní sdělení. – Určí komunikační záměr autora v různých komunikátech odborného nebo publicistického slohu, včetně stylově nevyhraněných nebo hybridních-sdělení na sociálních sítích, blozích a jiných platformách na internetu. – Odhalí manipulaci v reklamě či propagandě v informačních zdrojích, zejména v publicistickém stylu. – Nalezne konkrétní postup, jímž autor reklamy či jiného publicistického sdělení získává podporu pro svůj komunikační záměr (přesvědčovací prvky). – Diskutuje s ostatními a v diskusi zjistí, na koho a jak působí konkrétní reklamní sdělení či publicistický text, jehož účelem je přesvědčovat čtenáře.
Český jazyk	<p>D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 3. období</p>
	<p>Komunikační a slohová výchova žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru. – Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj. – Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci. – Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru. – V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči. – Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu. – Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát. – Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování. – Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů. <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Čte plynule s porozuměním; reprodukuje text. Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk. – Píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma.

Jazyková výchova

žák

- Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.
- Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh.
- Samostatně pracuje s pravidly českého pravopisu, se slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.
- Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.
- Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace.
- Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí. V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí. Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Orientuje se v Pravidlech českého pravopisu.
- Poznává a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; poznává osobní zájmena; časuje slovesa. Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk.
- Rozeznává větu jednoduchou od souvětí. Správně píše slova s předponami a předložkami.
- Ovládá pravopis vyjmenovaných slov. Zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem.

Literární výchova

žák

- Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.
- Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora.
- Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.
- Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie.
- Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty.
- Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele.
- Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře.
- Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování.
- Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku.
- Ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení. Rozeznává základní literární druhy a žánry.
- Dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury.

5.3.1.2 Anglický jazyk

Anglickému jazyku je věnována v 6. – 9. ročníku tříhodinová dotace.

Anglický jazyk	A. CÍLE
	<ul style="list-style-type: none">– Dosáhnout úrovně A2, což je uživatel jazykových základů.– Aktivně využít poznatků z předcházejícího období.– Rozumět názvům věcí ve třídě a škole, číslům, jednoduchým instrukcím učitele.– Reagovat na základní otázky, rozumět frázím běžného života kolem nás, pochopit smysl jasných zpráv.– Orientovat se v přiměřených textech a pracovat s nimi – najít základní informace, odpovědi na otázky, obměňovat věty, sestavovat text podle pokynů.– Vyhledat informace – ve slovníku, literatuře, jízdních řádech, jídelních lístcích, na internetu.– Sestavit osobní dopis, pohlednici, blahopřání, vyplní formulář s osobními daty.– Vyjádřit svůj názor, zážitky, přání.– Zpracovat základní témata formou projektu.– Používat digitální technologie a média ve výuce a jejich prostřednictvím komunikovat, kooperovat, předávat a analyzovat informace a bránit jejich zneužití. Médii v digitálním světě rozumět a zajímat se o ně.– Uplatňovat pravidla vzájemné spolupráce v oblasti nových technologií a dodržovat je.– Kriticky, podle sebe, hodnotit informační prameny ze sociálních sítí a podílet se na jejich evaluaci společně.
	B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY
<p>Výuka v 6. – 9. ročníku shrnuje a prohlubuje vědomosti žáka ve všech oblastech jazykového vzdělání na základní škole. Využíváme náročnější a modernější metody práce např. tvorbu krátkodobých nebo dlouhodobých, individuálních nebo skupinových projektů. K tomu slouží nové zdroje a způsoby poznávání faktů – internet, výuk. digitální programy a aplikace; časopisy a knihy. Vedeme žáky k aktivnímu využívání získaných vědomostí a znalostí, komunikaci, kooperaci, samostatnému tvůrčímu myšlení a schopnosti předávat a analyzovat informace získaných jak z tradičních zdrojů, tak z nových médií a kyberprostoru. Digitální materiály vedou ve výuce především k použití interaktivní tabule a počítačové techniky, jako prostředku interakce se studentem. Prioritou nových médií je navazování na probrané učivo, prohloubení znalostí a dovedností a jejich zautomatizování.</p>	

C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících	
Anglický jazyk	6. ročník
	<ul style="list-style-type: none"> – Opakovat a prohlubovat poznatky z minulých období – úvodní fráze, pozdravy, abeceda, čísla 1 – 100, telefonní čísla, pokyny, barvy, členy, přivlastnění. – Časování sloves – to be, have got, can ve spojení s novými slovíčky a situacemi. – Přítomný čas prostý x průběhový – využití na základě časového určení ve větě – frekvenční příslovce. – Vazba there is/are – popis města a budov, popis domu. – Sloveso must – časování kladné, záporné věty. – Nepřímý rozkaz – let's. – Ukazovací zájmeno – this, these. – Množné číslo – pravidelné, nepravidelné. – Slovní zásoba z tématu – státy, škola – zařízení a rozvrh, denní návyky, volný čas a záliby, zařízení domu, bytu, domácí práce, části těla, nábytek, nakupování. – Minulý čas pravidelných a nepravidelných sloves. – YouTube – naučná i humorná krátká videa, krátké filmy, komedie, pohádky, vedoucí k zamyšlení a odstupňovaná z hlediska obtížnosti. – zjednodušená četba online (e-readers) pro žáky jejich jazykové úrovně. – Blended learning - autonomní učení pomocí nových technologií a nástrojů, třídění informací a práce s nimi. – British council – digitální materiály určené pro poslech, psaní, mluvení a čtení. – Online hry v Aj – slovní zásoba, fráze, stavba vět, gramatické časy.
Anglický jazyk	7. ročník
	<ul style="list-style-type: none"> – Prohlubování předchozích znalostí. – Ukazovací zájmena – this, these, that, those. – Neurčitá zájmena – some, any. – Počítatelná a nepočítatelná podstatná jména – vyjádření množství. – Minulý čas prostý – kladná, záporná věta, otázka, krátká odpověď. – Stupňování přídavných jmen – krátkých, dlouhých, nepravidelných, porovnávání AS...AS. – Vyjádření budoucnosti vazbou – going to. – Tvoření příslovci z přídavných jmen koncovkou –ly. – Opisný tvar have to. – Členy – určité, neurčité.

	<ul style="list-style-type: none"> – Slovní zásoba z okruhu – osobní údaje, zvířata, záliby, zdraví, nemoci, jídlo a pití, recept, oblečení, zábava, nakupování, státy. – YouTube – naučná i humorná krátká videa, krátké filmy, komedie, pohádky, vedoucí k zamyšlení a odstupňovaná z hlediska obtížnosti. – Zjednodušená četba online (e-readers) pro žáky jejich jazykové úrovně. – Blended learning - autonomní učení pomocí nových technologií a nástrojů, třídění informací a práce s nimi. – British council – digitální materiály určené pro poslech, psaní, mluvení a čtení. – Online hry v Aj – slovní zásoba, fráze, stavba vět, gramatické časy, reálie anglicky mluvících zemí.
Anglický jazyk	<p>8. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> – Opakování znalostí z minulých ročníků. – Vyjádření budoucnosti – will, tvarem přítomného času. – Minulý čas průběhový, předpřítomný čas. – Modální slovesa - must, needn't, mustn't, have to, had to. – Čtení a zápis velkých čísel, desetinných čísel., zlomků. – Reálie a slovní zásoba – volnočasové aktivity, rodina a vztahy v ní, nabídky a rozhodnutí, reálie – Kanada, Londýn, New York... – YouTube – naučná i humorná krátká videa, krátké filmy, komedie, pohádky, vedoucí k zamyšlení a odstupňovaná z hlediska obtížnosti. – zjednodušená četba online (e-readers) pro žáky jejich jazykové úrovně. – Blended learning - autonomní učení pomocí nových technologií a nástrojů, třídění informací a práce s nimi. – British council – digitální materiály určené pro poslech, psaní, mluvení a čtení. – Online hry v Aj – slovní zásoba, fráze, stavba vět, gramatické časy, reálie anglicky mluvících zemí.
Anglický jazyk	<p>9. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> – Doplnění a prohloubení učiva z minulých ročníků. – Předložky – in, on, at, by, in front of – orientace ve městě, určení směru – on the left/right, straight ahead, pohybu – towards, along, over, away from. – Trpný tvary času přítomného, minulého, předpřítomného, budoucího, otázky v trpném tvaru. – Zájmena zvratná a samostatná. – Vyjádření podmínky – would like to. – Tázací dovětky. – Podmínkové věty – 1. I 2. Podmínka. – Vztažné věty se zájmeny who, which, that – Předminulý čas. – Nepřímá řeč.

	<ul style="list-style-type: none"> – Vyjádření – velikostí, nabídky, odmítnutí, pocitů a nálad, vysvětlení, rad a návrhů. – YouTube – naučná i humorná krátká videa, krátké filmy, komedie, pohádky, vedoucí k zamyšlení a odstupňovaná z hlediska obtížnosti. – Zjednodušená četba online (e-readers) pro žáky jejich jazykové úrovně. – Blended learning - autonomní učení pomocí nových technologií a nástrojů, třídění informací a práce s nimi. – British council – digitální materiály určené pro poslech, psaní, mluvení a čtení. – Online hry v Aj – slovní zásoba, fráze, stavba vět, gramatické časy, reálie anglicky mluvících zemí.
Anglický jazyk	<p>D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 3. období</p> <p>Poslech s porozuměním žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně. – Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat. <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů. – Rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby. <p>Mluvení žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích. – Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech. – Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života. <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby. <p>Čtení s porozuměním žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech. – Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace. <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu).

Psaní

žák

- Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.
- Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.
- Reaguje na jednoduché písemné sdělení.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osob

Digitální kompetence

- Používat digitální technologie k tvůrčímu, samostatnému myšlení a prezentovat výsledky své práce na interaktivní tabuli před ostatními v rámci vytvoření vlastního videa, prezentace, či animace.
- Zdokonalovat vlastní výslovnost pomocí programů na záznam a přehrávání této výslovnosti.
- Třídít informace, pracovat s nimi a přebírat zodpovědnost za svoje učení pomocí digitálních technologií a sociálních médií.
- Jednoduše převyprávět krátký humorný nebo poučný příběh dle své jazykové kompetence, vybraný z kyberprostoru, knihy nebo časopisu.
- Pomocí digitálních technologií komunikovat a kooperovat se spolužáky, či jinými lidmi.
- Na základě prospektů, reklam, či turistických informací z webu vypracovat vlastní jednoduchou recenzi na hotely, restaurace, dovolené atd.

5.3.1.3 Německý jazyk

Výuka dalšího cizího jazyka – německého - probíhá v 8. – 9. ročníku.

A. CÍLE

Německý jazyk

- Vzdělávání v dalším cizím jazyce směřuje k dosažení úrovně A1+.
- Jazyku je věnována tříhodinová dotace.
- Žák rozumí známým a každodenním výrazům a základním frázím vycházejících z konkrétních potřeb, umí tyto výrazy a fráze používat.
- Umí představit sebe a ostatní
- Klade jednoduché otázky týkající se místa, kde žije, lidí, které zná, věcí, které vlastní.
- Odpovídá na tyto otázky.
- Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit.

	<ul style="list-style-type: none"> – Používat digitální technologie a média ve výuce a jejich prostřednictvím komunikovat, kooperovat, předávat a analyzovat informace a bránit jejich zneužití. Médii v digitálním světě rozumět a zajímat se o ně. – Uplatňovat pravidla vzájemné spolupráce v oblasti nových technologií a dodržovat je. – Kriticky, podle sebe, hodnotit informační prameny ze sociálních sítí a podílet se na jejich evaluaci společně.
	B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY
	<p>Výuka dalšího cizího jazyka – německého - probíhá v 8. – 9. ročníku. Ve výuce se využívají tradiční i moderní výukové materiály (interaktivní učebnice) a metody práce na základě digitálních programů a aplikací; používá se interaktivní tabule Smart Board a počítačová technika a čerpají se zdroje z internetu, jakými jsou např. YouTube, německé výukové programy pro úroveň A1+ (Hallo Deutschule, Begegnungen, Deutschlernerblog, schubert-verlag.de atd.).</p>
Německý jazyk	C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících
Německý jazyk	8. – 9. ročník
Německý jazyk	<ul style="list-style-type: none"> – Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně). – Základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov. – Slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem. – Tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí. – Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění). – YouTube – naučná i humorná motivační krátká videa, krátké výukové programy, německé písně a další oblasti německy mluvících zemí – Online hry v německém jazyce (slovní zásoba, fráze, gramatika, reálie) https://www.deutsch-lernen-online.net/quiz-spiele.
Německý jazyk	D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 3. období
Německý jazyk	<p>Poslech s porozuměním</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně. – Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu. – Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat. <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka. – Rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování. – Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu).

- Rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku).
- Rozumí jednoduchým pokynům učitele.

Mluvení

žák

- Se zapojí do jednoduchých rozhovorů.
- Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.
- Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas.
- Sdělí své jméno a věk.

Čtení s porozuměním

žák

- Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům.
- Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům.
- Rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu).

Psaní

žák

- Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.
- Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.
- Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby.

5.3.1.4 Seminář anglického jazyka

Výuka cizího jazyka bude navíc realizována v **6. až 9. ročníku** v povinně volitelném předmětu **Seminář anglického jazyka (SAJ)**.

SAJ	A. CÍLE
	<ul style="list-style-type: none">– Základem semináře je prohlubování znalostí již probraného učiva.– Hlavní prioritou je procvičování poslechových dovedností spojených s konverzací a reprodukcí slyšeného.– Zdokonalování čtení a písemných projevů.
	B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY
	Výuka probíhá v 6. – 9. ročníku, zahrnuje a prohlubuje vědomosti žáka. Využívají se náročnější metody práce - tvorba individuálních nebo skupinových projektů. Zaměřujeme se na nové zdroje a způsoby poznávání faktů – internet, výukové programy na PC, časopisy, knihy, TV. Vedeme žáky k aktivnímu využívání získaných vědomostí a znalostí.
SAJ	C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících
	6. – 9. ročník
	<ul style="list-style-type: none">– Každodenní aktivity.– Problémy dospívající mládeže.– Život.– Svátky.– Rozšiřující informace o anglicky mluvících zemích. <p>Při práci bude využívána učebnice Anglická konverzace pro 2. stupeň /autorka Zahálková/, časopisy Gate, Drives apod. s poslechovými testy a kvízy, které jsou zaměřené na procvičování ke srovnávacím testům v 9. ročníku.</p> <p>Využity budou i CD-Romy a DVD vydané k učebnicím Project, podle kterých je vytvořen ŠVP pro Aj.</p>
SAJ	D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 3. období
	žák <ul style="list-style-type: none">– Rozumí obsahu a smyslu složitějšího textu.– Dovede vyjádřit ústně i písemně nejen základní, ale i rozšiřující informace o sobě, své rodině a o každodenních situacích.– Reprodukuje ústně i písemně obsah složitějšího textu, konverzace.– Dovede konverzovat s dalšími osobami a poskytne požadované informace.– Pohotově využívá jazyk v komunikativních situacích např. při pohybu v zahraničí nebo při komunikaci s rodilým mluvčím.

5.3.2 Matematika a její aplikace

Vzdělávací oblast je v **6. – 9. ročníku** realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu **Matematika**.

5.3.2.1 Matematika

Matematika	A. CÍLE
	<p>Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:</p> <ul style="list-style-type: none">– Využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace.– Rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů.– Rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů.– Rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů.– Vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu.– Vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely.– Provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému.– Přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu.– Rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby.– Rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů.

B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu **Čísla a početní operace** na prvním stupni, na který na druhém stupni navazuje a dále ho prohlubuje tematický okruh **Číslo a proměnná**, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V tematickém okruhu **Závislosti, vztahy a práce s daty** žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového softwaru nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu **Geometrie v rovině** a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou **Nestandardní aplikační úlohy a problémy**, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Do tohoto tematického celku včleňujeme také okruh učiva z oblasti finanční matematiky a rýsování. Oba okruhy učiva splňují zaměření na aplikace matematiky při řešení úloh a situací z běžné praxe. Svým obsahem i rozsahem žáka nezatěžují, ale naopak jsou pro něj přínosem, neboť se s problematikou obou témat v praxi setkává a prakticky využívá osvojované poznatky a dovednosti.

C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících**6. ročník****Aritmetika****Opakování a upevnění učiva z 1. Stupně ZŠ**

- Přirozená čísla a jejich zápis, zobrazení, porovnávání, zaokrouhlování přirozených čísel.
- Operace s přirozenými čísly (sčítání, odčítání, násobení, dělení), písemné algoritmy.
- Slovní úlohy.

Desetinná čísla

- Zlomek – desetinné číslo (opakování), rozvinutý zápis čísla.
- Porovnávání, zaokrouhlování desetinných čísel.
- Činnosti s penězi.
- Operace s desetinnými čísly (sčítání, odčítání, násobení, dělení).
- Užití kalkulačů při výpočtech s desetinnými čísly.
- Úlohy z praxe: převody jednotek, aritmetický průměr.
- Slovní úlohy.

Dělitelnost přirozených čísel

- Násobek, dělitel, znaky dělitelnosti.
- Prvočísla, číslo složené, čísla soudělná a nesoudělná.
- Rozklad čísla na prvočinitele.
- Největší společný dělitel, nejmenší společný násobek.

Geometrie**Opakování a upevňování učiva z 1. Stupně ZŠ**

- Bod, přímka, polopřímka, úsečka.
- Jednoduché konstrukce: rovnoběžky, kolmice.
- Délka úsečky, měření, jednotky délky.
- Rovinné obrazce: znázornění, rozlišování, jednoduché konstrukce a náčrty (čtverec, obdélník).
- Obvod a obsah čtverce a obdélníku, základní jednotky obsahu, slovní úlohy.

Úhel a jeho velikost

- Úhel, velikost úhlu, určení velikosti úhlu měřením a výpočtem, typy a druhy úhlů.
- Jednoduché konstrukce: osa úhlu, přenesení úhlu, vzdálenost bodu od přímky.

Matematika	<p>Osová souměrnost</p> <ul style="list-style-type: none"> – Shodnost geometrických útvarů. – Osová souměrnost, osa souměrnosti, osově souměrné obrazce. – Jednoduché konstrukce: osa úsečky, osa úhlu. <p>Trojúhelník</p> <ul style="list-style-type: none"> – Trojúhelník, zobrazení, popis, modely. – Třídění trojúhelníků podle velikosti stran a podle velikosti úhlů. – Trojúhelníková nerovnost. – Výšky, těžnice v trojúhelníku, jejich konstrukce. <p>Objem a povrch</p> <ul style="list-style-type: none"> – Krychle, kvádr: rozlišování těles, jejich popis, modelování, tělesa kolem nás. – Využití učiva z Fyziky. – Objem a povrch kvádrů a krychle (modely krychlí a kvádrů). – Jednotky objemu. – Slovní úlohy - objem a povrch krychle a kvádr.
	<p>7. ročník</p> <p>Aritmetika</p> <p>Opakování a upevnění učiva z 6. ročníku.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Desetinná čísla, početní operace s desetinnými čísly. – Dělitelnost. – Slovní úlohy, úsudky. <p>Zlomky</p> <ul style="list-style-type: none"> – Činnostní vyvození pojmu zlomek, zápis zlomku. – Krácení a rozšiřování zlomků, porovnávání zlomků, sčítání a odčítání zlomků. – Převrácené číslo, násobení a dělení zlomků. – Zlomek – složený zlomek – smíšené číslo – desetinné číslo. – Využití učiva ve slovních úlohách. <p>Celá čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> – Čísla kladná, záporná, navzájem opačná, uspořádání celých čísel, znázornění na číselné ose, porovnávání. – Početní operace s celými čísly (sčítání, odčítání, násobení, dělení). – Číslo racionální.

- Slovní úlohy – celá čísla kolem nás.

Poměr

- Poměr, zvětšování, zmenšování v daném poměru.
- Měřítko plánu a mapy.
- Slovní úlohy vedoucí k užití poměru.

Přímá a nepřímá úměrnost

- Přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, úměra, tabulky.
- Trojčlenka, slovní úlohy řešené trojčlenkou.
- Přímá, nepřímá úměrnost - tabulky, graf.

Procenta

- Procento, procentová část, základ, výpočet přes 1 %.
- Slovní úlohy na procenta.
- Úrok.

Geometrie

Shodnost trojúhelníků

- Opakování učiva o trojúhelníku z 6. ročníku ZŠ.
- Shodnost trojúhelníků: věta sss, sus, usu.
- Konstrukce trojúhelníků podle vět sss, sus, usu.

Osová a středová souměrnost

- Osová souměrnost, útvary osově souměrné.
- Středová souměrnost, útvary středově souměrné.

Čtyřúhelníky, hranoly

- Čtyřúhelník, zobrazení, popis, modely.
- Rovnoběžník, zobrazení, popis, modely.
- Činnostní třídění rovnoběžníků podle vlastností stran a úhlů.
- Konstrukce a obsahy rovnoběžníků – činnostně.
- Obsah trojúhelníku – činnostně.
- Lichoběžník, konstrukce lichoběžníku, rozlišování lichoběžníků.
- Obsah lichoběžníku.
- Čtyřúhelník, mnohoúhelník – hranol – popis modelů hranolů, činnostní rozlišování hranolů.
- Povrch a objem hranolů, síť těles, odvozování vzorců, výpočty.
- Úlohy z praxe a na výpočet povrchů a objemů hranolu.

8. ročník**Aritmetika a algebra****Mocniny a odmocniny**

- Druhá mocnina a odmocnina, určování druhé mocniny a odmocniny pomocí kalkulačků (tabulek).
- Slovní úlohy z praxe.
- Mocniny s přirozeným mocnitelem, rozvinutý zápis čísla, číselné výrazy s mocninami.
- Početní operace s mocninami: sčítání, odčítání, násobení, dělení, (umocňování)

Výrazy s proměnnou

- Číselné výrazy a výrazy s proměnnou, hodnota výrazu, dosazování do výrazu, zápis slovního textu pomocí výrazu.
- Mnohočleny, sčítání a odčítání mnohočlenů, násobení mnohočlenu jednočlenem a mnohočlenem.
- Vytýkání před závorku – rozklady mnohočlenu na součin.
- Vzorce $a^2 - b^2$, $(a \pm b)^2$ a jejich užití.

Lineární rovnice o jedné neznámé

- Rovnost, rovnice, ekvivalentní úpravy rovnic, zkouška.
- Řešení přiměřeně náročných lineárních rovnic pomocí ekvivalentních úprav vedoucích k vyjádření neznámé v oboru přirozených čísel.
- Výpočet neznámé ze vzorce.
- Slovní úlohy řešené pomocí lineárních rovnic.

Geometrie**Pythagorova věta**

- Pravoúhlý trojúhelník.
- Pythagorova věta.
- Užití Pythagorovy věty v praxi a v životě kolem nás.

Kruh, kružnice

- Kružnice, kruh, zobrazení, popis, modely, délka kružnice, obsah kruhu.
- Vzájemná poloha kružnice a přímky, vzájemná poloha dvou kružnic.
- Tečna a tětiva kružnice.
- Kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku a rovnoběžníkům.
- Slovní úlohy - výpočet délky kružnice, obsah kruhu.

Válec

- Zobrazení sítě, popis tělesa, modely.
- Povrch a objem válce, odvození vzorců.

	<ul style="list-style-type: none"> – Slovní úlohy – válec kolem nás. <p>Konstrukční úlohy</p> <ul style="list-style-type: none"> – Jednoduché konstrukce, postup řešení konstrukční úlohy, zápis, symbolika. – Množina bodů dané vlastnosti. – Thaletova věta. – Konstrukce trojúhelníků, čtyřúhelníků. <p>Užitá matematika</p> <ul style="list-style-type: none"> – Aplikační úlohy a problémy. – Jednoduché technické výpočty. <p>Základy statistiky</p> <ul style="list-style-type: none"> – Základní pojmy. – Aritmetický průměr. – Statistická šetření. – Diagramy, grafy. – Úlohy z praxe, užití výpočetní techniky.
Matematika	<p style="text-align: center;">9. ročník</p> <p>Algebra</p> <p>Algebraické výrazy</p> <ul style="list-style-type: none"> – Opakování a upevnění učiva z 8. Ročníku: výrazy s proměnnou, vzorce $a^2 - b^2$, $(a \pm b)^2$, rozklady mnohočlenů na součin vytýkáním před závorku. – Jednoduché úpravy algebraických výrazů, rozklady na součin výrazů typu vzorců $a^2 - b^2$, $a^2 \pm 2ab + b^2$. <p>Lineární rovnice</p> <ul style="list-style-type: none"> – Řešení rovnice – opakování. – Lineární rovnice se zlomkem a závorkami (přiměřeně náročné) – vzorce, výpočet neznámé ze vzorce. – Užití rovnic pro řešení slovních úloh, jednoduchá zadání. – Zvláštní typy slovních úloh: úlohy o pohybu, společné práci, počítání směsí, rozšiřující učivo. – Soustava rovnic o dvou neznámých a jejich řešení, slovní úlohy. <p>Funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> – Funkce jako závislost dvou veličin; definiční obor funkce. – Způsob vyjádření funkce: tabulka, graf (rovnice). – Přímá a nepřímá úměrnost, lineární funkce.

	<p>Geometrie</p> <p>Podobnost</p> <ul style="list-style-type: none"> – Podobnost rovinných útvarů, poměr podobnosti. – Podobnost trojúhelníků, věty o podobnosti trojúhelníků. – Podobnost kolem nás: plány, mapy. <p>Tělesa</p> <ul style="list-style-type: none"> – Opakování: zobrazení, popis těles, modely, povrchy těles – krychle, kvádr, hranoly, válec. – Tělesa: jehlan, kužel, koule - zobrazení, popis těles, modely. – Povrchy a objemy těles - jehlan, kužel, koule. – Aplikační úlohy, úlohy řešící reálné situace. <p>Užitá matematika – aplikační úlohy</p> <p>Základy finanční matematiky</p> <ul style="list-style-type: none"> – Úrokový počet, základní pojmy. – Jednoduché úrokování: výpočet úroku, určení jistiny. – Úvěr, půjčka. – Valuty, devizy, převody měn.
Matematika	<p>D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 3. období</p> <p>Číslo a proměnná žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Provádí početní operace v oboru celých čísel a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu. – Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor. – Modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel. – Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem). – Řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů. – Řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek). – Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá, odčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkání, tzn.: formuluje a řeší reálné situace pomocí rovnic a jejich soustav. – Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav. – Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel.

Závislosti, vztahy a práce s daty

žák

- Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data.
- Porovnává soubory dat.
- Vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem, rovnicí.
- Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů.

Geometrie v rovině a v prostoru

žák

- Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary.
- Načrtne a sestrojí rovinné útvary.
- Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku.
- Určuje velikost úhlu měřením a výpočtem.
- Odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů.
- Využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvarů a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh, tzn.: načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí středově a osově souměrný útvar.
- Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků.
- Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti.
- Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině. Načrtne a sestrojí síť základních těles.
- Odhaduje a vypočítá objem a povrch těles.
- Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu.

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

žák

- Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací.
- Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí.

Číslo a proměnná

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem.
- Pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento).

- Čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace.
- Provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla.
- Píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000.
- Používá měřítko mapy a plánu.
- Řeší jednoduché úlohy na procenta - zvládá orientaci na číselné ose.

Závislosti, vztahy a práce s daty

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Vyhledává a třídí data. Porovnává data.
- Vypracuje jednoduchou tabulku - užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu - zvládá početní úkony s penězi.

Geometrie v rovině a v prostoru

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce.
- Vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu.
- Provádí jednoduché konstrukce.
- Rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary.
- Sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti.
- Vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce.
- Sestrojí síť základních těles.
- Načrtne základní tělesa.
- Zobrazuje jednoduchá tělesa - odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky - umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami - používá technické písmo - čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům.

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Samostatně řeší praktické úlohy.
- Hledá různá řešení předložených situací.
- Aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí - využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh.

5.3.3 Informační a komunikační technologie

Vzdělávací oblast je realizována prostřednictvím předmětu **Informatika** v 6.- 9. ročníku, vždy po 1 hodině týdně. Prostřednictvím povinně volitelného předmětu **Seminář informačních technologií (SIT)** se bude informatika učit v 7. a 9. ročníku.

5.3.3.1 Informatika

Informatika	A. CÍLE
	<ul style="list-style-type: none">– Porozumění významu informace – vznik, uložení, přenos, zpracování, vyhledávání, praktické využití– Seznámení se základy počítačových sítí– Schopnost ověřit věrohodnost získané informace využitím více zdrojů.– Využívání výpočetní techniky a výukový software ke zvýšení efektivity učení.– Bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.– Utváření a rozvíjení klíčových kompetencí.– Schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení.– Schopnost systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj.– Nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci.– Vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci.– Vyvíjet funkční technická řešení problémů.– Zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat.– Porozumění práci v týmu, která může vést k lepším výsledkům než samostatná práce.– Porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace.– Rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů.– Komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje.– Standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci.– Posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech.– Řešení těžkých problémů, zvládnání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem.– Motivace k novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat.

	<p>B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY</p> <p>Předmět Informatika je založen na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají inforatické postupy a pojmy. Zaměřuje se především na rozvoj inforatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií.</p> <p>Předmět umožňuje všem žákům získat základní dovednosti v ovládání výpočetní techniky, orientovat se ve světě informací, zpracovat získané informace a využít je v dalším vzdělávání i v praktickém životě.</p> <p>Žáci porozumí tomu, jak funguje počítač, naučí se základy programování, kódování a algoritmizace. Do výuky jsou zařazeny základy robotiky.</p> <p>Výuka je vedena převážně na počítačích a noteboocích v učebnách PC s připojením k internetu.</p> <p>V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracují individuálním tempem.</p> <p>Získané dovednosti jsou nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce, podmínkou k profesnímu růstu rozvíjení zájmové činnosti.</p> <p>Zvládnutí výpočetní techniky, vyhledávání informací na internetu a jejich zpracování umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, umožňuje využití mnohonásobně většího počtu dat a informací bez zatížení paměti a vhodně doplňuje běžné učební texty a pomůcky. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.</p>
Informatika	<p>C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících</p>
	<p>6. ročník</p> <p>Data, informace a modelování</p> <ul style="list-style-type: none"> – Přenos informací, standardizované kódy. – Znakové sady. – Přenos dat, symetrická šifra. – Identifikace barev, barevný model. – Vektorová grafika. – Zjednodušení zápisu, kontrolní součet. – Binární kód, logické A a NEBO. <p>Algoritmizace a programování</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vytvoření programu. – Opakování. – Podprogramy. <p>Informační systémy</p> <ul style="list-style-type: none"> – Data v tabulce a grafu. – Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce. – Kontrola hodnot v tabulce.

	<ul style="list-style-type: none"> – Základní vzorce. – Jednoduché podmínky v tabulce. – Filtrování, řazení a třídění dat. – Porovnání dat v tabulce a grafu. – Řešení problémů s daty. – Školní informační systém, uživatelé, činnosti. – Práva, databázové relace.
Informatika	<p>7. ročník</p> <p>Data, informace a modelování</p> <ul style="list-style-type: none"> – Standardizovaná schémata a modely. – Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu. – Orientované grafy, automaty. – Modely, paralelní činnost. <p>Algoritmizace a programování</p> <ul style="list-style-type: none"> – Opakování s podmínkou. – Události, vstupy. – Objekty a komunikace mezi nimi. – Větvení programu, rozhodování. – Grafický výstup, souřadnice. – Podprogramy s parametry. – Proměnné. – Sestavení programu a oživení Micro:bitu. – Ovládání LED displeje. – Tlačítka a senzory náklonu. – Připojení sluchátek, tvorba hudby. – Orientace a pohyb Micro:bitu v prostoru. – Propojení dvou Micro:bitů pomocí kabelu a bezdrátově. – Připojení a ovládání externích zařízení z Micro:bitu. <p>Digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> – Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému. – Správa souborů, struktura složek.

	<ul style="list-style-type: none"> – Instalace aplikací. – Domácí a školní počítačová síť. – Fungování a služby internetu. – Princip e-mailu. – Metody zabezpečení přístupu k datům. – Role a jejich přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva). – Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna).
Informatika	<p>8. ročník</p>
	<p>Algoritmizace a programování</p> <ul style="list-style-type: none"> – Sestavení a oživení robota. – Sestavení programu s opakováním, s rozhodováním. – Používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk). – Používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva). – Čtení programu. – Projekt Můj robot. <p>Informační systémy</p> <ul style="list-style-type: none"> – Relativní a absolutní adresy buněk. – Použití vzorců u různých typů dat. – Funkce s číselnými vstupy. – Funkce s textovými vstupy. – Vkládání záznamu do databázové tabulky. – Řazení dat v tabulce. – Filtrování dat v tabulce. – Zpracování výstupů z velkých souborů dat.
Informatika	<p>9. ročník</p>
	<p>Algoritmizace a programování</p> <ul style="list-style-type: none"> – Programovací projekt a plán jeho realizace. – Popsání problému. – Testování, odladění, odstranění chyb. – Pohyb v souřadnicích. – Ovládání myši, posílání zpráv.

- Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu.
- Nástroje zvuku, úpravy seznamu.
- Import a editace kostýmů, podmínky.
- Návrh postupu, klonování.
- Animace kostýmů postav, události.
- Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné.
- Výrazy s proměnnou.
- Tvorba hry s ovládním, více seznamů. Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy.

Digitální technologie

- Hardware a software.
- Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí.
- Ekologická likvidace vyřazeného hardware.
- Operační systémy: funkce, typy, typické využití.
- Kompresce a formáty souborů.
- Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence).
- Odkaz na učivo ve zdrojích (tradiční téma – hardware a software).
- Závěrečné projekty.
- Síť. Typy, služby a význam počítačových sítí.
- Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa.
- Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud.
- Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL.
- Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování).
- Bezpečnost.
- Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy.
- Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat.
- Digitální identita.
- Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu.
- Sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata).
- Sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat.
- Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies.

D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 3. období**Data, informace a modelování**

žák

- Rozpozná zakódované informace kolem sebe.
- Zakóduje a dekáduje znaky pomocí znakové sady.
- Zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer.
- Zakóduje v obrázku barvy více způsoby.
- Zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů.
- Zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu.
- Ke kódování využívá i binární čísla.
- Vysvětlí známé modely jevů, situací, činností.
- V mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku.
- Pomocí ohodnocených grafů řeší problémy.
- Pomocí orientovaných grafů řeší problémy.
- Vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností.

Algoritmizace a programování

žák

- V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost.
- Po přečtení programu vysvětlí, co vykoná.
- Ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby.
- Používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování.
- Vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech.
- Diskutuje různé programy pro řešení problému.
- Používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna.
- Spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav.
- Vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní.
- V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému.
- Používá souřadnice pro programování postav.
- Používá parametry v blocích, ve vlastních blocích.
- Vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu.
- Hotový program upraví pro řešení příbuzného problému.

- Podle návodu nebo vlastní tvořivosti sestaví robota.
- Upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol.
- Vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost.
- Přečte program pro robota a najde v něm případné chyby.
- Ovládá výstupní zařízení a senzory robota.
- Vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota.
- Řeší problémy sestavením algoritmu.
- Řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků.
- Zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně.

Informační systémy

žák

- Najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf).
- Odpoví na otázky na základě dat v tabulce.
- Popíše pravidla uspořádání v existující tabulce.
- Doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy.
- Navrhne tabulku pro záznam dat.
- Propojí data z více tabulek či grafů.
- Popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují.
- Pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva.
- Při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky.
- Používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když).
- Řeší problémy výpočtem s daty.
- Připíše do tabulky dat nový záznam.
- Seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně).
- Používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy.
- Ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat.

Digitální technologie

žák

- Nainstaluje a odinstaluje aplikaci.
- Uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory.
- Vybere vhodný formát pro uložení dat.

- Vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě.
- Porovná různé metody zabezpečení účtů.
- Pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy.
- Spravuje sdílení souborů.
- Zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy.
- Pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí.
- Zná základní pravidla ekologické likvidace hardware.
- Vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením.
- Diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich.
- Na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat.
- Popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní.
- Vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat.
- Na schematickém modelu popíše princip zasilání dat po počítačové síti.
- Popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní.
- Vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu.
- Diskutuje o cílech a metodách hackerů.
- Diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Data, informace a modelování

žák

- Získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti.
- Zakóduje a dekoduje jednoduchý text a obrázek.
- Popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení.
- K popisu problému používá grafické znázornění.
- Stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení.

Digitální technologie

žák

- Rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému.
- Ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu.
- Pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí.
- Rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělé osobu.

- Dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat.

Algoritmizace a programování

žák

- Po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti.
- Rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení.
- Navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal.

Informační systémy

žák

- Popíše účel informačních systémů, které používá.
- Nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce.
- Na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat.

5.3.3.2 Seminář informačních technologií (SIT)

A. CÍLE

- Porozumění práci s informací – vznik, uložení, přenos, zpracování, vyhledávání, praktické využití.
- Schopnost ověřit věrohodnost získané informace využitím více zdrojů. Schopnost formulovat svůj požadavek.
- Výpočetní techniku a výukový software využívat ke zvýšení efektivity učení.
- Dokázat prezentovat výsledky své práce s využitím vhodného softwaru.

B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY

Výuka umožňuje

- Žákům získat základní dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a tyto dovednosti si prakticky ověřit na samostatných či skupinových úlohách
- Orientovat se ve světě informací, zpracovat získané informace a využít je v dalším vzdělávání i v praktickém životě.
- Získat dovednosti, které jsou následně nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce, podmínkou k profesnímu růstu.
- Zvládnutí výpočetní techniky, vyhledávání informací na internetu a jejich zpracování.
- Dovednosti umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku ve všech oblastech celého základního vzdělávání a stávají se jejich součástí.

SIT

C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících	
SIT	7. ročník
	<p>Digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pravidla práce v počítačové učebně, seznámení s řádem učebny. – Základní údržba počítače. – Ergonomie – zásady práce na počítači, péče o počítač. – Počítač – základní součásti (skříň počítače, monitor, klávesnice, myš). – Spouštění počítače, připojení do počítačové sítě. – Ekologická likvidace vyřazeného hardware. – Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému. – Správa souborů, struktura složek. – Instalace aplikací. – Domácí a školní počítačová síť. Fungování a služby internetu, vyhledávání na internetu. – Princip e-mailu. – Viry, ochrana dat, autorská práva. – Metody zabezpečení přístupu k datům. – Role a jejich přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva). – Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna). – Textový editor. – Rozšiřující funkce, tabulky, WordArt. – Práce s obrázky. – Tvorba blahopřání ke svátku, narozeninám; přání k vánocům, velikonicím, ke Dni matek. – Tabulkový kalkulátor. – Práce s daty v tabulce, základní početní operace, vzorce. – Prezentace – základní tvorba.
SIT	9. ročník
	<p>Digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hardware a software. – Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí. – Ekologická likvidace vyřazeného hardware.

- Operační systémy: funkce, typy, typické využití.
- Kompresce a formáty souborů.
- Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence).
- Sítě - typy, služby a význam počítačových sítí.
- Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa.
- Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud.
- Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL.
- Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování).
- Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy.
- Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat.
- Digitální identita. Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu.
- Základy 3D modelování. 3D návrhy
- Nástroje pro modelování.
- Tvary, seskupování. Import a export těles.
- 3D tisk - hardware a software, materiály. Technologie 3D tisku. 3D tiskárny.
- Tisk vlastních modelů. Závěrečné projekty.

V průběhu výuky – podle dotace vyučovacích hodin – učivo doplňujeme výukovým programem, kde si žáci zdokonalí psaní na klávesnici počítače. Výukový program vede žáky ke zvládnutí psaní na klávesnici počítače všemi deseti.

D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 3. období

Digitální technologie

žák

- Získává správné návyky při práci s výpočetní technikou.
- Učí se ovládat základní funkce počítače.
- Zná základní pravidla ekologické likvidace hardware.
- Orientuje se na české klávesnici.
- Ovládá nabídku školního výukového softwaru.
- Respektuje pravidla práce na PC a v počítačové pracovně.
- Využívá základní funkce počítače a jeho běžné periferie.
- Nainstaluje a odinstaluje aplikaci.

- Uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory.
- Vybere vhodný formát pro uložení dat.
- Vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě.
- Porovná různé metody zabezpečení účtů.
- Pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zpráv. Spravuje sdílení souborů.
- Zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy.
- Respektuje pravidla bezpečné práce na PC, postupuje poučeně v případě jejich závady.
- Učí se při vyhledávání na internetu používat vhodné cesty.
- Zkouší komunikovat pomocí běžných komunikačních zařízení.
- Vyhledává informace na portálech, v knihovnách, encyklopediích, komunikuje pomocí internetu.
- Chrání data před poškozením, ztrátou, zneužitím.
- Získané dovednosti aplikuje i v běžných vyučovacích předmětech při zpracování domácích úkolů, referátů, projektů.
- Pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí.
- Vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením.
- Diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich.
- Na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat.
- Popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní.
- Vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat.
- Na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti.
- Popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní.
- Vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu.
- Diskutuje o cílech a metodách hackerů.
- Pracuje s textem a obrázkem v editoru.
- Ovládá práci v tabulkovém kalkulátoru. Ovládá základy psaní všemi deseti.
- Uplatňuje základní typografická a estetická pravidla při práci s textem a obrázkem.
- Zpracuje a prezentuje informace v textové, grafické a multimediální formě.
- Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním dědictví.
- Ovládá základy 3D modelování. Umí importovat a exportovat soubory pro 3D modelování. Ovládá obsluhu 3D tiskárny. Zná technologie 3D tisku. Umí navrhnout a vytisknout jednoduchý 3D model.

Získané dovednosti využívá v hodinách informatiky i v běžných vyučovacích předmětech při zpracování domácích úkolů, referátů, projektů.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Digitální technologie

- Získává základní návyky při práci s výpočetní technikou.
- Učí se ovládat základní funkce počítače.
- Zná základní pravidla ekologické likvidace hardware.
- Orientuje se na české klávesnici.
- Respektuje pravidla práce na PC a v počítačové pracovně.
- Využívá základní funkce počítače a jeho běžné periferie.
- Uloží soubory.
- Respektuje pravidla bezpečné práce na PC.
- Učí se při vyhledávání na internetu používat vhodné cesty.
- Při vyhledávání na internetu používá jednoduché cesty.
- Pojmenuje části počítače.
- Vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením.
- Pracuje s textem a obrázkem v editoru.
- Ovládá základy práce v tabulkovém kalkulátoru.
- Ovládá základy psaní všemi deseti.
- Ovládá základy 3D modelování.
- Ovládá obsluhu 3D tiskárny.

5.3.4 Člověk a příroda

Vzdělávací oblast je realizována v 6. – 9. ročníku prostřednictvím vyučovacích předmětů **Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis** a rovněž v rámci povinně volitelného předmětu **Seminář přírodních věd (SPV)**.

Celá vzdělávací oblast přímo vybízí k příležitosti poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných.

Výuka probíhá v kmenových třídách, nově vybudovaných odborných učebnách, chemické laboratoři a venkovní učebně. Samozřejmostí je využití projekční techniky (interaktivní tabule, projektor), počítač a připojení k internetu. Díky novým přírodovědným učebnám mohou žáci v průběhu vyučování pracovat

s mikroskopy, preparáty, tablety, chromebooky apod. V chemii bývá použita základní laboratorní technika pro demonstrační a žákovské pokusy. Ve fyzice studenti používají pomůcky pro jednoduchá měření (měřidla délky, objemu, hmotnosti). Venkovní učebna je řešena jako dřevěný altán, který je vybaven tabulí, stoly a židlemi, a který umožňuje práci v terénu a provádění dlouhodobých pokusů, přičemž zároveň splňuje požadavky na moderní výukové zázemí s důrazem na praktické zapojení žáků.

5.3.4.1 Fyzika

Fyzika	A. CÍLE
	<ul style="list-style-type: none"> - Porozumění významu informace – vznik, uložení, přenos, zpracování, vyhledávání, praktické využití - Seznámení se základy počítačových sítí
Fyzika	B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY
	Předmět Informatika je založen na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají inforatické postupy a pojmy. Zaměřuje se především na rozvoj inforatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií.
Fyzika	C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících
	6. ročník
	<ul style="list-style-type: none"> - Vlastnosti látek a těles. - Tělesa a látky. - Vlastnosti pevných, kapalných a plyných látek. Částicová stavba látek. - Síla - gravitační síla a její měření, elektrické vlastnosti látek, magnetické vlastnosti látek. - Měření fyzikálních veličin. - Měření délky, měření objemu, měření hmotnosti, hustota, měření času, měření teploty. - Elektrický obvod. - Elektrický proud, vodiče elektrického proudu, elektrické izolanty.

	<ul style="list-style-type: none"> – Tepelné účinky elektrického proudu. – Magnetické pole elektrického proudu. – Rozvětvený elektrický obvod. – Bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními.
Fyzika	<p>7. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pohyb tělesa. – Klid a pohyb tělesa, popis pohybu - trajektorie, dráha, čas. – Druhy pohybu – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný. – Rychlost, dráha rovnoměrného pohybu, průměrná rychlost. – Síla, skládání sil. – Gravitační, elektrická a magnetická síla, gravitační, elektrické magnetické pole. – Těžiště. – Posuvné účinky síly. – Deformační účinky síly. – Tlaková síla, tlak. – Tření – tření, třecí síla; měření třecí síly, třecí síly v praxi. – Mechanické vlastnosti kapalin. – Přenos tlaku v kapalině (Pascalův zákon), hydraulická zařízení. – Hydrostatický tlak. – Archimédův zákon, vztlaková síla, potápění, vznášení se těles v kapalinách. – Atmosférický tlak, Archimédův zákon pro plyny, procesy v atmosféře. – Mechanické vlastnosti plynů – atmosférický tlak a jeho měření. – Vztlaková síla na tělesa v plynech. – Tlak plynu v uzavřené nádobě (přetlak, podtlak) a jeho měření. – Světelné jevy – zdroje světla, rychlost světla v různých prostředích. – Přímočaré šíření světla, měsíční fáze, stín, zatmění měsíce a slunce. – Zákon odrazu světla, zobrazení rovinným, dutým vypuklým zrcadlem. – Lom světla, rozklad světla optickým hranolem, barva těles.

Fyzika	8. ročník
	<ul style="list-style-type: none"> – Teplo, práce, výkon. – Práce, práce na kladce. Výkon. Účinnost. – Pohybová a polohová energie, přeměna polohové a pohybové energie. – Vnitřní energie, teplo. – Částicové složení látek. – Vnitřní energie, změna vnitřní energie konáním práce, tepelnou výměnou, teplo. – Měrná tepelná kapacita látky. – Určení tepla odevzdaného nebo přijatého při tepelné výměně. – Tepelná výměna prouděním, tepelné záření. – Změny skupenství látek. – Tání a tuhnutí, vypařování, var, kapalnění. – Teploty tání a varu a vypařování. – Spalovací motory. – Elektrický náboj. Elektrické pole – Elektrování těles třením, elektrický náboj, vodič a izolant v elektrickém poli. – Elektrický proud v kovech a vodných roztocích solí a kyselin. – Měření elektrického proudu, elektrického napětí, zdroje elektrického napětí. – Ohmův zákon – elektrický odpor, závislost odporu na vlastnostech vodiče. – Výsledný odpor rezistorů zapojených za sebou a vedle sebe. – Reostat – regulace hodnoty proudu, reostat jako dělič napětí. – Elektrická práce, elektrická energie, výkon elektrického proudu. – Zvukové jevy - zdroje zvuku, šíření zvuku prostředím, rychlost šíření zvuku. – Odraz zvuku, ozvěna. Ochrana před nadměrným hlukem. – Počasí kolem nás. Meteorologie, atmosféra země. – Základní meteorologické jevy a jejich měření. – Problémy znečištění atmosféry.
Fyzika	9. ročník
	<ul style="list-style-type: none"> – Magnetické pole cívky s proudem, elektromagnet, působení magnetického pole na cívku, závislost indukovaného proudu, elektromotor, elektromagnetická indukce. – Střídavý proud – vznik, alternátor, měření střídavého proudu a napětí.

	<ul style="list-style-type: none"> – Transformátory, rozvodná elektrická síť. – Co už víme o vedení elektrického proudu – elektrické vodiče a izolanty, elektrický proud v kovových vodičích, kapalinách a plynech. – Vedení elektrického proudu v polovodičích. – Bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními, ochrana před úrazem elektrickým proudem. – Elektromagnetické záření, vlnová délka a kmitočet, zdroje záření. – Co už víme o světle – odraz světla, zobrazení rovinným, dutým a vypuklým zrcadlem. – Čočky, zobrazení čočkou, optické vlastnosti oka, lupa, mikroskop, dalekohledy. – Jaderná energie – atom, atomová jádra, izotopy a nuklidy, radioaktivita, ochrana před zářením. – Využití jaderného záření, řetězová jaderná reakce, jaderný reaktor, jaderná energetika. – Země a vesmír – sluneční soustava, naše galaxie, kosmonautika. – Čemu jste se ve fyzice naučili – vlastnosti látek a jejich částicové složení. Měření fyzikálních veličin. – Pohyb, síla, mechanické vlastnosti kapalin a plynů. – Tepelné, elektrické a magnetické jevy. – Elektromagnetické záření, zvukové jevy, energie a její přeměny.
Fyzika	<p>D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 3. období</p> <p>Látka a těleso žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa. – Uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí. – Předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty. – Využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů. <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas. <p>Pohyb těles, síly žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu. – Využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles. – Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici. <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu.

- Zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů.
- Rozpozná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla.

Mechanické vlastnosti tekutin

žák

- Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů

Energie

- Využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem.
- Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců).
- Pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí.

Zvukové děje

- Rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku.
- Posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz.
- Posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka.
- Rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami.

Elektromagnetické a světelné děje

žák

- Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu.
- Rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí.
- Rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností.
- Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní.
- Využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod.
- Vyjmenuje zdroje elektrického proudu.
- Rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla.
- Zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití.

Vesmír

žák

- Objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země.

Digitální kompetence

- Žák používá digitální měřidla a měřicí přístroje, k záznamu naměřených dat a jejich zpracování používá vhodný počítačový software; při řešení problémů využívá ke komunikaci digitální zařízení a spoje.

5.3.4.2 Chemie**A. CÍLE**

Vzdělávání v daném předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- Týmového i samostatnému experimentování a porovnávání dosažených výsledků.
- Systematickému vyhledávání a ukládání informací.
- Samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků.
- Osvojování si obecně užívaných termínů, symbolů a znaků.
- Získávání informací, které jsou potřebné k dosažení cíle.
- Hledání vlastního postupu při řešení problémů.
- Spolupráci při řešení ve skupině.
- Prezentaci svého úkolu při laboratorních pracích.

Chemie

	<ul style="list-style-type: none"> – Pochopení pravidel 1. pomoci a škodlivosti drog a jiných návykových látek. – Spoluzodpovědnosti při práci. – Poskytování dle svých možností pomoci a chovat se zodpovědně v krizové situaci. – Chápání základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů a pohlížet na ně komplexně. – Nacházení způsobu, jak využívat znalosti získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj. <p>V rámci možností a podmínek školy učí žáky při práci využívat moderní digitální technologie, postupy, pomůcky, techniku a různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamuje žáky s různými profesemi v oblasti chemické výroby.</p>
	B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY
	<p>Předmět vede žáky k ochraně přírody a vlastního zdraví poznáváním vybraných chemických látek a reakcí. Učí je pozorovat vlastnosti látek a jejich praktické využití v nejrůznějších oblastech lidské činnosti.</p> <p>Seznamuje žáky:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Se zásadami bezpečné práce s chemikáliemi, zejména běžně dostupnými (např. hořlaviny a žíraviny). – S poskytnutím první pomoci při úrazech způsobených těmito látkami. – S významným uplatněním chemie v budoucnosti. – S řešením problémů souvisejících s poznáváním přírody a praktickým životem. <p>Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Frontální výuka je spojována s praktickými cvičeními. – Nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů. – Práce ve skupinách. – Demonstrační pokusy. <p>Rozdělení žáků do skupin, počet skupin a počet žáků ve skupině je omezen vybavením školy pomůckami. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou. Předmět chemie je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda (zeměpis – surovinové zdroje chemického průmyslu; přírodopis – význam zelených rostlin, životní prostředí, zdraví; fyzika – vlastnosti látek). Předmětem prolínají průřezová témata, důraz je kladen na zodpovědnost každého jedince za své zdraví na zodpovědnost a spoluzodpovědnost za stav životního prostředí.</p>
	C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících
	8. ročník
Chemie	<p>Pozorování, pokus a bezpečnost práce</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek. – Zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě. – Nebezpečné látky a přípravky – H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam.

Chemie	<p>Směsi</p> <ul style="list-style-type: none"> – Směsi – různorodé, stejnorodé, roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace). – Voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody. – Vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva. <p>Částicové složení látek a chemické prvky</p> <ul style="list-style-type: none"> – Částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony. – Prvky – názvy a značky vybraných prvků, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo. – Chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin. <p>Chemické reakce</p> <ul style="list-style-type: none"> – Chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost. – Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza. <p>Anorganické sloučeniny</p> <ul style="list-style-type: none"> – Oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů. – Kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů. – Soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů.
	<p>9. ročník</p> <p>Organické sloučeniny</p> <ul style="list-style-type: none"> – Uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků. – Paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva. – Deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin. – Přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů. <p>Chemie a společnost</p> <ul style="list-style-type: none"> – Chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin. – Koroze. – Průmyslová hnojiva. – Tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramik. – Plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace. – Detergenty, pesticidy a insekticidy.

	<ul style="list-style-type: none"> – Hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti. – Léčiva a návykové látky.
Chemie	D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 3. období
	Pozorování, pokus a bezpečnost práce
	žák
	<ul style="list-style-type: none"> – Určí společné a rozdílné vlastnosti látek. – Pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí.
	Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
	žák
<ul style="list-style-type: none"> – Rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek. – Pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami. – Rozpozná přeměny skupenství látek. 	
Směsi	
žák	
<ul style="list-style-type: none"> – Rozlišuje směsi a chemické látky. Vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení. – Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi. – Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu. 	
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:	
žák	
<ul style="list-style-type: none"> – Poznává směsi a chemické látky. – Rozpozná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě. – Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití, uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí. 	
Složení látek a chemické prvky	
žák	
<ul style="list-style-type: none"> – Používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech. – Orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti. 	
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:	
žák	
<ul style="list-style-type: none"> – Uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky. – Rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti. – Při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem. 	

Chemické reakce

žák

- Rozliší a zapíše rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání.
- Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí.

Anorganické sloučeniny

žák

- Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí.
- Orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí.
- Orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem.
- Poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem.

Organické sloučeniny

žák

- Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití.
- Zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy.
- Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití.
- Uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

- Zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie. Vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy.
- Uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v potravě.

Chemie a společnost

žák

- Zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi.
- Aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací.
- Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin.
- Zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka.

Digitální kompetence:

- Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít.
- Získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků.
- Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce.
- Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání.

5.3.4.3 Přírodopis

A. CÍLE

Přírodopis

- Rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva.
- V týmu i samostatně experimentovat a porovnávat dosažené výsledky.
- Spolupracovat při řešení ve skupině.
- Vytvářet příležitost k diskusi.
- Vést žáky k prezentaci svého úkolu při laboratorních pracích.
- Vést žáky k chápání zákl. vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémů.
- Ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku.
- Chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy a pohlížet na ně komplexně.
- Pochopit výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu.
- Vést žáky k uvědomělému správnému a bezpečnému používání všech používaných nástrojů a materiálů (mikroskopy, lupy, botanické a zoologické klíče, 3D modely apod.).

B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY

Přírodopis seznamuje žáky s mnoha formami života na Zemi, vytváří ucelenou představu o vztazích mezi živou a neživou přírodou a jejími zákonitostmi. Učí se hodnotit jednání své i ostatních lidí ve vztahu k životnímu prostředí jako celku a principů vedoucích k ochraně životního prostředí.

Poskytuje znalosti o přírodě a o jejích částech, o základních životních funkcích, jejich souhře a řízení, umožňuje chápat podstatu, složitost a citlivost živých soustav, vztahy mezi organismy a jejich životním prostředím, předává poznatky o lidském organismu a podmínkách jeho existence. Zároveň umožňuje získávání dovedností a návyků týkajících se pozorování přírody a vztahů člověka k životnímu prostředí. Postupně rozvíjí ucelený pohled na vztahy člověka k prostředí, učí poznávat a chápat systémový princip uspořádání života, jeho závislost na okolním prostředí, zákonitosti vývoje organismů a podstatu zpětnovazebných vztahů. Vede k uvědomování si relativnosti lidského poznání i praktického významu vědy pro život lidí.

Objasňuje a vyvozuje řadu pojmů, které jsou součástí základních dorozumívacích potřeb každého jedince. Bez znalostí těchto základních pojmů by člověk nemohl s porozuměním přijímat mnohé další informace týkající se přírody, lidského života a zdraví, ekologické problematiky apod. Zároveň učí děti formovat své myšlenky a vyjadřovat je slovem nebo písemnou formou, vést konstruktivní dialog a respektovat názor druhého.

Výuka přírodopisu se zaměřuje především na to:

- Aby žáci získali přehled o vzniku a vývoji Země a života, poznatky o stavbě těl a životě vybraných organismů včetně člověka, o nerostech, horninách, vesmíru a Zemi.
- Aby si uvědomovali odpovědnost za zachování života na Zemi.
- Aby si osvojili poznatky, dovednosti a metody pozorování živé i neživé přírody, jichž by mohli využívat v dalším vzdělávání, ale i praktickém životě.
- Aby hodnotili kriticky jednání své i ostatních ve vztahu k životnímu prostředí jako celku a učili se odstraňovat negativní vlivy ohrožující zdravý tělesný i duševní vývoj lidí.

Formy a metody práce se užívají v závislosti na daném cíli vzdělávání, charakteru učiva a zralosti žáků:

- Přírodovědné vycházky s pozorováním a práce v terénu.
- Frontální výuka s demonstračními pomůckami.
- Skupinová práce.
- Práce s médii.
- Laboratorní práce.
- Samostatná práce žáků (herbáře, projekty apod.).

C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících	
Přírodopis	6. ročník
	<p>Obecná biologie a genetika</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života. – Dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení. – Viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití. <p>Biologie hub</p> <ul style="list-style-type: none"> – Houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy – Houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami – Lišejníky (výskyt, význam). <p>Biologie rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> – Systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny) – Fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy a dýchání. <p>Biologie živočichů</p> <ul style="list-style-type: none"> – Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování – Vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci). <p>Digitální kompetence</p> <ul style="list-style-type: none"> – Modely a multimediální aplikace (Corinth), různé techniky animace životních projevů organismů. – On-line atlasy – poznávání druhů.
	7. ročník
	<p>Biologie rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> – Anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod). – Fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování. – Systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců. – Význam rostlin a jejich ochrana. <p>Biologie živočichů</p> <ul style="list-style-type: none"> – Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – tkáň, orgány, orgánové soustavy, rozmnožování. – Vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci).

	<ul style="list-style-type: none"> – Rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva. Projevy chování živočichů. <p>Digitální kompetence</p> <ul style="list-style-type: none"> – Etologická pozorování živočichů. – Práce s určovacími klíči a aplikacemi, interaktivní a multimediální aplikace pro zkoumání anatomie živočichů; mapování výskytu rostlin a živočichů.
Přírodopis	<p>8. ročník</p> <p>Biologie člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> – Fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka. – Anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost. – Nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie. <p>Digitální kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Multimediální aplikace pro zobrazování orgánových soustav člověka (corinth), měření metabolických funkcí, srdečního tepu.
Přírodopis	<p>9. ročník</p> <p>Neživá příroda</p> <ul style="list-style-type: none"> – Země – vznik a stavba Země. – Nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků. – Vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky. – Půdy – složení, vlastnosti a význam půdy. – Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí. – Podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka. – Mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi. <p>Digitální kompetence</p> <ul style="list-style-type: none"> – Multimediální aplikace pro zobrazování detailů nerostů a hornin, digitální atlasy. – Aplikace s modely stavby Země, vzniku života – simulace, aplikace počasí a meteoradar. <p>Základy ekologie</p> <ul style="list-style-type: none"> – Organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému.

	<ul style="list-style-type: none"> – Ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území. <p>Digitální kompetence</p> <ul style="list-style-type: none"> – Simulace a modely vývoje populací a společenstev organismů. <p>Praktické poznávání přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> – Praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek. <p>Digitální kompetence</p> <p>Práce s on-line atlasy a založení on-line herbáře.</p>
Přírodopis	D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 3. období
	<p>Obecná biologie, biologie hub, biologie rostlin</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů. – Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti. – Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti. – Uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka. – Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků. – Odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům. – Vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin. – Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů.
	<p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života – Uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka - má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích. – Pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka. – Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků. – Rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití. – Uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování. – Rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástup. <p>Biologie živočichů</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů. – Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin. – Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení

danému prostředí.

- Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů.
- Rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce.
- Odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí.
- Ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy.

Biologie člověka

žák

- Určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy.
- Orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka.
- Objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří.
- Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce.
- Charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka.
- Popíše vznik a vývin jedince.
- Rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby.

Neživá příroda

žák

- Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek.
- Rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody.
- Uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi.
- Na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Poznává podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny.
- Rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů.
- Na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na zemi.

Základy ekologie

žák

- Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi.
- Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam.
- Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi.
- Objasní základní princip některého ekosystému.
- Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech.
- Popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky.
- Poznává kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí.

Praktické poznávání přírody

žák

- Aplikuje praktické metody poznávání přírody.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu.

5.3.4.4 Zeměpis

A. CÍLE

Zeměpis

- Získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, poznávání hlavních geografických objektů, jevů, procesů a souvislostí mezi nimi, osvojování a používání základních geografických pojmů a poznávacích metod.
- Získávání a rozvíjení dovedností pracovat s plány, s mapami, s atlasy a s dalšími geografickými podklady a zdroji informací.
- Vytvářet a podporovat aktivní přístup při rozvoji a ochraně životního prostředí.
- Podchytit a rozvíjet smysl pro respektování veškeré přírody na zemi a vážit si všech lidských výtvorů.
- Podporovat a rozvíjet trvalý zájem o poznávání vlastní země a zemí našich sousedů, regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka – občana planety Země.

B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY

Ve vyučovacím předmětu Zeměpis si žáci osvojují určitý systém vybraných poznatků z různých geografických oborů. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva i vlastní spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahů lidí k přírodnímu i společenskému prostředí.

Výuka je cílevědomě řízena tak, aby žáci vzhledem ke Standardu základního vzdělávání:

- Získali základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese, o krajinné sféře a o jejích hlavních složkách a aby se uvědomovali význam přírodních podmínek pro existenci lidské společnosti.
- Získali představu o jedinečnosti některých geografických objektů, jevů a procesů v krajinné sféře i o jejich určitých pravidelnostech, zákonitostech a vzájemných podmíněnostech a souvislostech, byli schopni orientovat se v zeměpise světadílů, ve zvláštnostech jejich obyvatelstva, a aby získali informace o významných státech, jejich politickém zřízení, hospodářském a kulturním významu.
- Získali ucelený obraz přírodních, hospodářských a sociálních poměrů v naší vlasti a v jednotlivých jejích oblastech a v souvislosti s tím si uvědomovali postavení naší země v Evropě a ve světě.
- Dovedli samostatně pracovat s různými druhy map, s grafy, se statistickými materiály, vysvětlovat údaje v nich obsažené, spojovat poznatky z výuky s dalšími informacemi získanými v tisku, rozhlasových a televizních relacích, v populárně naučných časopisech a zároveň i používat získané vědomosti v praktických situacích.
- Dovedli posuzovat a srovnávat sociální a hospodářské jevy ve vlastní zemi s obdobnými či odlišnými jevy v evropském a celosvětovém měřítku, chápat kulturní i mentální zvláštnosti různých lidských ras, národů a kultur.
- Získali smysl pro jedinečnost a krásu přírodních objektů a jevů i lidských výtvorů, trvalý zájem o poznávání různých zemí a regionů, života, tradic, zvyků jejich obyvatel.

Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

- Dokázali vycházet z politické situace dané oblasti (občanská válka, terorismus apod.).
- Získávají poznatky historické či současné z encyklopedií, internetu.

C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících

6. ročník

Planeta země

- Země jako vesmírné těleso, tvar a rozměry země, pohyby Země.

Glóbus a mapa

- Glóbus, měřítko glóbusu, poledníky a rovnoběžky, zeměpisná síť.
- Trvání dne a noci.
- Orientace na planetě zemi, určování zeměpisné polohy, zeměpisné souřadnice, zeměpisná délka a zeměpisná šířka.
- Místní a světový čas, datová mez, časová pásma na Zemi.
- Mapa - geometrická podstata a měřítko map, plány - geometrická podstata a měřítko plánů.

- Obsah map, znázornění polohopisu a výškopisu na mapách.
- Nadmořská výška a výškové rozdíly v krajině.
- Druhy map, zeměpisné atlasy.

Přírodní obraz země

- Geografická (krajinná) sféra a její složky.
- Přírodní sféra a její složky jako systém.
- Stavba Země, zemské jádro, zemský plášť, litosféra, litosférické desky - pohyby desek.
- Zemětřesení, sopečná činnost, vznik pohoří, zemětřesení, vulkanismus, sesuvy půdy.
- Vnější činitelé působící na zemský povrch, zvětrávání, působení tekoucí vody.
- Činnost větru, působení ledovců a ledu.
- Spolupůsobení přírodních činitelů na zemský povrch, vliv lidských činností na utváření zemského povrchu.
- Atmosféra, složení a vrstvy atmosféry, počasí, celkový oběh vzduchu v atmosféře.
- Pasáty, monzuny, větrné smrště, tropické bouře (tropické cyklony), podnebí, podnebné pásy, výšková zonalita podnebí.
- Silné proudění vzduchu, bouřky, přívalové deště, laviny.

Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

- Hydrosféra, rozložení a oběh vody na zemi, oceány a moře, vlastnosti a pohyby mořské vody, povodně, chemické havárie.
- Voda na pevnině, vodní toky, ledovce, jezera, bažiny a vodní nádrže, podpovrchová voda, bezodtokové oblasti.
- Pedosféra, význam půd, vznik půd, půdní typy, rozmístění půd na zemi, vlivy lidské společnosti na pedosféru.
- Biosféra.
- Vliv lidských činností na utváření zemského povrchu.
- Životní prostředí a zonální rozšíření organismů na Zemi.
- Geografická šířková pásma a výškové stupně organismů.
- Život v oceánu.
- Život v jednotlivých geografických šířkových pásmech a výškových stupních: tropické lesy, savany, pouště a polopouště, stepi a lesostepi, lesy mírného pásu, tundra a lesotundra, polární pustiny.
- Vliv lidské společnosti na biosféru a přírodní sféru.

Zeměpis světadílů a oceánů

- Světadíly a oceány, členění pevniny na světadíly.
- Světový oceán a jeho části.
- Polární oblasti. Arktida. Antarktida.
- Přírodní podmínky a podnebí polárních oblastí – extrémní zima.
- Přírodní podmínky a podnebí Afriky – extrémní horko a sucho, problémy s vodou v pouštích.
- Afrika, geografická poloha, přírodní poměry, osvojování Afriky lidmi, obyvatelstvo, hospodářství.

	<ul style="list-style-type: none"> – Oblasti, významné státy, významná města. – Současná ohniska napětí v Africe. – Austrálie a Oceánie, geografická poloha. – Přírodní podmínky a podnebí Austrálie a Oceánie – cyklóny, pouště, polopouště. – Osvojování Austrálie a Oceánie lidmi, obyvatelstvo, Australský svaz. – Tichomoří.
Zeměpis	7. ročník
	<p>Zeměpis světadílů a oceánů</p> <p>Severní Amerika</p> <ul style="list-style-type: none"> – Geografická poloha, přírodní poměr – Osvojování Severní Ameriky lidmi, obyvatelstvo. <p>Jižní Amerika</p> <ul style="list-style-type: none"> – Geografická poloha, přírodní poměry, osvojování Jižní Ameriky lidmi, obyvatelstvo. – Přírodní podmínky a podnebí Ameriky – tornáda, hurikány, zemětřesení, vulkanismus. – Současná ohniska napětí v Americe. <p>Asie</p> <ul style="list-style-type: none"> – Geografická poloha, osvojování Asie lidmi, obyvatelstvo, oblasti Asie. – Přírodní podmínky a podnebí Asie – zemětřesení, vulkanismus, tsunami, sesuvy půdy, extrémní horko, problémy s vodou pouštích. – Současná ohniska napětí v Asii.
Zeměpis	8. ročník
	<p>Evropa</p> <ul style="list-style-type: none"> – Geografická poloha, přírodní poměry, obyvatelstvo, hospodářství oblasti Evropy, územní a hospodářské rozdíly, spolupráce a integrace západní Evropa. Střední Evropa, severní Evropa, jižní Evropa, jihovýchodní Evropa, východní Evropa. – Významné státy, významné regiony, významná města. – Přírodní podmínky a podnebí Evropy – zásahy člověka do přírodních a hospodářských sfér. – Současná ohniska napětí v Evropě. <p>Česká republika</p> <ul style="list-style-type: none"> – Geografická poloha a rozloha, přírodní poměry. – Postavení České republiky v Evropě a ve světě. – Geologický vývoj, nerostné zdroje. – Povrch, podnebí, vodstvo, půdy, živá příroda. – Obyvatelstvo a sídla, demografický vývoj, rozmístění, územní pohyb obyvatelstva, struktura obyvatelstva, menšiny v ČR.

	<ul style="list-style-type: none"> – Hospodářství ČR, vývoj, aktuální stav, tendence, územní rozmístění. – Zemědělství, lesní a vodní hospodářství. – Průmysl, doprava, spoje, služby, cestovní ruch, zahraniční obchod. – Oblasti ČR, významné regiony a města, specifika regionů, srovnávací údaje, komplexní geografie místního regionu.
Zeměpis	<p>9. ročník</p> <p>Společenské a hospodářské složky krajiny</p> <ul style="list-style-type: none"> – Lidé na Zemi. – Obyvatelstvo světa a jeho početní růst, struktura obyvatelstva. – Rozmístění a územní pohyb obyvatelstva. – Lidské rasy, národy, jazyky, rozšíření náboženství ve světě. – Venkovská sídla, proces urbanizace, městská sídla. – Územní struktura měst, funkce měst, města a jejich zázemí. – Světové hospodářství, jádrové a periferní oblasti světa. – Hospodářské sektory, sektorová a odvětvová struktura světového hospodářství. – Světové zemědělství, pěstování užitkových plodin, chov hospodářských zvířat, rybolov a lesní hospodářství. – Světový průmysl, těžba surovinových zdrojů, energetika a těžký průmysl, spotřební průmysl, doprava a spoje, železniční, silniční a potrubní doprava, vodní a letecká doprava, přenos zpráv a informací. – Služby obyvatelstvu, cestovní ruch, hlavní oblasti cestovního ruchu ve světě. – Mezinárodní obchod, hlavní mezinárodní hospodářské organizace. <p>Krajina a životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> – Krajina, příroda a životní prostředí. – Krajinotvorní činitelé a krajinotvorné procesy, přírodní krajiny, kulturní krajiny. – Životní prostředí organismů, populace, společenstva, ekosystémy, životní prostředí lidské společnosti. – Vlivy lidské společnosti na krajinu a životní prostředí. – Působení životního prostředí na člověka a na lidskou společnost. – Vliv prostředí na lidské osídlení, ekumena, společenské prostředí. – Světové (globální) ekologické problémy. – Úsilí o ochranu a rozvoj životního prostředí, rizika vzniku mimořádných událostí v rámci hospodářských složek. – Trvale udržitelný rozvoj, nástroje k ochraně a rozvoji životního prostředí, moderní ochrana přírody. – Ekologické přístupy a chování, ekologické technologie. – Politické rozdělení světa. – Politická mapa současného světa. – Státy na Zemi.

- Společné a odlišné znaky států: poloha, rozloha, lidnatost, státní hranice, státní zřízení, správní členění, způsob vlády, stupeň rozvoje.
- Mezinárodní politické organizace a seskupení, význam a úloha OSN.

Doporučené rozšiřující učivo: Aktuální ohniska neklidu v současném světě, nové státy na mapě světa

- Působení životního prostředí na člověka a na lidskou společnost.
- Vliv prostředí na lidské osídlení, ekumena, společenské prostředí.
- Světové (globální) ekologické problémy.
- Úsilí o ochranu a rozvoj životního prostředí, rizika vzniku mimořádných událostí v rámci hospodářských složek.
- Trvale udržitelný rozvoj, nástroje k ochraně a rozvoji životního prostředí, moderní ochrana přírody.
- Ekologické přístupy a chování, ekologické technologie.

Politické rozdělení světa

- Politická mapa současného světa.
- Státy na Zemi.
- Společné a odlišné znaky států: poloha, rozloha, lidnatost, státní hranice, státní zřízení, správní členění, způsob vlády, stupeň rozvoje.
- Mezinárodní politické organizace a seskupení, význam a úloha OSN.

Doporučené rozšiřující učivo: Aktuální ohniska neklidu v současném světě. Nové státy na mapě světa.

D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 3. období

Planeta Země, přírodní obraz Země

- Používá s porozuměním zeměpisnou a topografickou terminologii.
- Utrídí a hodnotí zeměpisné informace a zdroje dat z tabulek, grafů a časopisů.
- Prokáže na konkrétních příkladech tvar planety země, zhodnotí důsledky pohybů země na život lidí a organismů.
- Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu.
- Porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost.
- Umí objasnit postavení země ve vesmíru a základní vlastnosti ostatních těles sluneční soustavy.
- Zhodnotí důsledky pohybů země na život všech organismů i člověka.
- Rozlišuje jednotlivé složky přírodní sféry, jejich vzájemné souvislosti, pojmenovává základní typy zemského povrchu.
- Porovnává vliv vnitřních i vnějších vlivů v přírodní sféře a jejich dopad na člověka i přírodu.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Objasní důsledky pohybů Země.
- Uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost.
- Uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu.

Zeměpis světadílů a oceánů

žák

- Umí ukázat na mapách probírané světadíly a oceány, porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry; zvláštnosti a podobnosti vybraných oblastí nebo států.
- Hodnotí případné změny přírodní, hospodářské či politické a jejich důsledky.
- Umí ukázat na mapách všechny světadíly, oceány a makroregiony podle různých kritérií.
- Porovnává a úměrně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, společenské i politické a hospodářské poměry v jednotlivých světadílech a regionech.
- Zvažuje změny, které v různých částech světa nastaly, nastávají nebo mohou nastat a vyvozuje příčiny.
- Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny.
- Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států.
- zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány.
- Rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů.
- Charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států.

Česká republika

žák

- Zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry a zdroje na území ČR i v jednotlivých regionech.
- Lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR, vymezí a lokalizuje místní oblast – region.
- Umí vyhledat hlavní oblasti těžby nerostných surovin a hospodářských aktivit.
- Vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu.

- Lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit.
- Uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových a mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy.
- Charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu.
- Určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy.
- Rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost.
- Uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva.
- Vyhledá na mapách jednotlivé kraje české republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti.

Společenský a hospodářský zeměpis, životní prostředí a politická mapa současného světa

žák

- Posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace.
- Posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla.
- Pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel.
- Zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství.
- Lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje.
- Porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit.
- Porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků.
- Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel.
- Vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace.
- Charakterizuje mimořádné události vyvolané výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy a základní způsoby ochrany, zásady pohybu a pobytu (individuální, kolektivní) obecně nebo konkrétně v daném regionu.
- vychází z pravidelných vyskytujících se přírodních jevů nebo událostí způsobených člověkem v daných regionech.
- Navrhne a vysvětluje postupy a řešení ochrany člověka, jeho pohybu a pobytu pro přežití a zachování zdraví v daných kritických situacích.

Digitální kompetence

- Vedeme žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při činnostech s digitalizovanými geoinformačními zdroji, prameny a programy.
- Seznamujeme žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými geografickými reáliemi.
- Klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků a na jejich odpovědné chování a jednání v digitálním světě.

5.3.4.5 Seminář přírodních věd

Výuka přírodních věd bude navíc realizována v **6. až 9. ročníku** v povinně volitelném předmětu **Seminář přírodních věd (SPV)**.

SPV	A. CÍLE
	<ul style="list-style-type: none">– Navázat a dále rozvíjet zájem žáků o zkoumání přírodních jevů a zákonitostí na základě vlastních zkušeností.– Naučit žáky využívat pro zkoumání různé metody: metody racionálního uvažování, empirické metody (měření, pokusy, pozorování).– Rozpoznávání důležitosti přírodních zákonitostí a procesů pro život organismů kolem sebe i svůj život.– Využitím jednoduchých pozorování, měření, jejich zpracováním a vlastní interpretací získaných dat, která se žáci snaží z různých pohledů zhodnotit a hledat mezi nimi souvislosti.
	B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY
	<p>Vyučovací předmět Seminář přírodních věd vede žáka k uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich využití v praktickém životě vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Rozvíjí dovednost objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy a domněnky, vyvozovat z nich závěry a ty ústně či písemně interpretovat. Zároveň umožňuje žákům aktivně rozvíjet samostatnou a tvůrčí činnost.</p> <p>Na 2. stupni základního vzdělávání povinně volitelný předmět Seminář přírodních věd doplňuje a prohlubuje látku probíranou ve vyučovacích předmětech chemie, přírodopis, fyzika a zeměpis, přičemž je obohacuje o nové informace z různých oblastí, které nejsou zařazeny jako povinné učivo.</p> <p>Předmět seminář přírodních věd se vyučuje v časové dotaci 1 hodina týdně. Výuka probíhá v odborné učebně chemie, přírodopisu, zeměpisu, fyziky nebo v počítačových učebnách, kde mají žáci možnost procvičovat probranou látku ve výukových programech. Předmět se také vyučuje v terénu, v okolí školy a na školním pozemku (školní zahrada a venkovní učebna). Předmět se hodnotí formou odevzdaných laboratorních prací, referátů a aktivity žáků.</p> <p>Učivo je rozděleno do několika tematických celků, které jsou určeny žákům 6. - 9. ročníku a které zahrnují široké spektrum oblastí, námětů a okruhů pro činnosti žáků. Je zcela na vyučujícím a jeho pedagogických záměrech, jaké tematické celky a dílčí stanovené náměty se budou realizovat. Žádný z tematických okruhů, ani jejich obsah není závazný. Vyučující může vybírat, různě řadit, doplňovat, rozvíjet a přizpůsobovat obsah jednotlivých témat podle časových možností, dostupných materiálů, regionálních podmínek, popř. některé témata vyřadit. Základní myšlenkou výběru a dotváření obsahu témat je, aby byly pro žáky zajímavé a atraktivní. Vyučující zcela respektuje specifické a individuální potřeby žáků.</p>

C. OBSAH UČIVA v jednotlivých oblastech	
SPV	Chemie
	<ul style="list-style-type: none"> – Vlastnosti látek. – Směsi. – Chemické prvky. – Chemické reakce. – Oxidy a halogenidy. – Kyseliny. – Hydroxidy a soli. – Redoxní reakce. – Uhlovodíky a jejich deriváty, chemie a společnost.
SPV	Přírodopis
	<ul style="list-style-type: none"> – Poznávání přírody a praktické poznávání organismů včetně jeho prostředí. – Ohrožené a vzácné druhy rostlin a živočichů. – Člověk a zdraví. – Životní prostředí.
SPV	Fyzika
	<ul style="list-style-type: none"> – Měření, tělesa v pohybu, síly a jejich momenty. – Energie a její přeměny. – Magnetické jevy. – Světelné a zvukové jevy. – Elektrický proud a napětí. – Ověřování platnosti Ohmova zákona.
SPV	Zeměpis
	<ul style="list-style-type: none"> – Praktický zeměpis, – Můj region a jeho postavení v České republice. – Lidé a jejich činnosti na Zemi. – Zeměpis cestovního ruchu. – Práce s mapou světa a s aplikacemi. – Školní projektové hry a projektové vyučování.

D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 3. období

Chemie

žák

- Využívá odbornou terminologii.
- Rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí.
- Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu.
- Orientuje se na stupnici pH, zapíše a vyčíslí chemickou rovnici průběh chemické reakce.
- Používá názvosloví anorganické a organické chemie k popisu sloučenin.
- Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných sloučenin, posoudí vliv významných zástupců na životní prostředí.
- Charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí.
- Své získané znalosti dovede aplikovat při řešení otevřených a uzavřených úloh.
- Své poznatky dovede správně formulovat jak v písemném projevu, tak v ústní interpretaci.

Přírodopis

žák

- Aplikuje praktické metody poznávání přírody.
- Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody.
- Rozlišuje a porovnává jednotlivé skupiny živočichů a rostlin, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin.
- Porovnává základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů

Fyzika

žák

- Umí měřit s vhodně zvolenými měřidly, uvědomuje si odchylky měření.
- Umí řešit praktické problémy při měření s jednotlivými fyzikálními veličinami.
- Je schopen si ověřit většinu fyzikálních zákonů, chápe je.

Zeměpis

žák

- Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů.
- Používá s porozuměním základní geografickou a kartografickou terminologii.
- Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské a hospodářské poměry vybraných regionů.
- Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.

Minimální doporučenou úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření čerpají z obsahu a učiva 6. – 9. Ročníku.

5.3.5 Člověk a společnost

Vzdělávací oblast je realizována v **6. – 9. ročníku** prostřednictvím vyučovacího předmětu **Dějepis a Výchova k občanství**.

5.3.5.1 Dějepis

Dějepis	A. CÍLE
	<ul style="list-style-type: none">– Rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře.– Odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase.– Hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku.– Utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost.– Rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti.
	B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY
	<p>Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních. Výuka dějepisu je doplněna tematickými exkurzemi.</p>
Dějepis	C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících
	6. Ročník
	Člověk v dějinách <ul style="list-style-type: none">– Význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny.– Historický čas a prostor. Počátky lidské společnosti <ul style="list-style-type: none">– Člověk a lidská společnost v pravěku.

	<p>Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> – Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz. – Antické Řecko a Řím. – Střední Evropa a její styky s antickým středomořím.
Dějepis	<p>7. ročník</p>
	<p>Křesťanství a středověká kultura</p> <ul style="list-style-type: none"> – Nový etnický obraz Evropy. – Utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj. – Islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci). – Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě. – Křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy. – Struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev. – Kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost. <p>Objevy a dobývání. Počátky nové doby</p> <ul style="list-style-type: none"> – Renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou. – Zámořské objevy a počátky dobývání světa. – Český stát a velmoci v 15. – 17. století.
Dějepis	<p>8. ročník</p>
	<p>Modernizace společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> – Český stát a velmoci v 18. století. – Barokní kultura a osvícenství. – Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA. – Industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka. – Národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa. – Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů. – Politické proudy (konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva. – Kulturní rozrůzněnost doby. – Konflikty mezi velmocemi, kolonialismus. – První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky.

Dějepis	9. ročník
	<p>Moderní doba</p> <ul style="list-style-type: none"> – Nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy. – Mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět. – Druhá světová válka, holokaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války. – Studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření. – Vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí). – Vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky. – Rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět. – Problémy současnosti. – Věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava.
Dějepis	D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 3. období
	<p>Člověk v dějinách</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků. – Uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány. – Orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu. <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti. <p>Počátky lidské společnosti</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu. – Objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost. <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí. – Podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty.

Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury

žák

- Rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací.
- Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví.
- Demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství.
- Porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států. Popíše život v době nejstarších civilizací.

Křesťanství a středověká kultura

žák

- Popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států.
- Objasní situaci velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech.
- Vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí.
- Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Uvede první státní útvary na našem území.
- Uvede základní informace z období počátků českého státu.
- Popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti.
- Charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí.
- Rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské. Uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu.

Objevy a dobývání. Počátky nové doby

žák

- Vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve.
- Vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život.
- Popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky.
- Objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie.
- Objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky.
- Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu.
- Uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období. Pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku.

Modernizace společnosti

žák

- Vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti.
- Objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě.
- Porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů.
- Vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Uvede základní historické události v naší zemi v 19. století. Vymenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století.

Moderní doba

žák

- Na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky. Rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů.
- Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu.
- Na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv.
- Zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války. Uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky.

Digitální kompetence

žák

- Využívá k orientaci v historické realitě dějin aktivně, účelně a kriticky digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí.
- Využívá k poznávání historické reality dějin aktivně, účelně a kriticky primární historické prameny v prostředí digitalizovaných sbírek muzeí a galerií.
- Podle obrazových digitálních zdrojů popisuje historickou realitu.
- Pomocí vizuálních digitálních zdrojů prezentuje nejvýznamnější příklady a lokace historických památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví a příklady předmětů denní potřeby.

5.3.5.2 Výchova k občanství

Výchova k občanství	A. CÍLE
	<ul style="list-style-type: none">– Poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších historických, sociokulturních, politických, ekonomických i globálních souvislostech.– Získávání orientace v důležitých hospodářských a politických otázkách a v aktivitách důležitých místních, regionálních, státních i mezinárodních institucí, organizací a seskupení.– Podchycení a rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležetosti k evropské kultuře.– Finanční gramotnost - orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci.– Pro různé činnosti, realistickému vnímání a akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí, kritickému hodnocení a vhodnému korigování svého vlastního chování a jednání.– Porozumění významu životních rolí, rozpoznávání důsledků různých rozhodnutí a způsobů jednání.– Respektování a uplatňování mravních principů a pravidel společenského soužití, vhodné chování v důležitých sociálních situacích, přebírání odpovědnosti za vlastní názory, jednání a rozhodnutí i za jejich následky.– Rozpoznávání názorů a postojů, které ohrožují lidskou důstojnost nebo odporují základním principům demokratického soužití a aktivní vystupování proti nim, komunikování bez konfliktů i přes názorové a sociální odlišnosti.– Využívání vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, zvládání zásad účinného řešení konfliktů a hledání kompromisů a k přiměřenému obhajování svých práv.
	B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY
<p>Výchova k občanství vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života.</p> <p>Přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života</p> <p>Výchova k občanství učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.</p> <p>Důležitou součástí vzdělávání je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů a výchova k toleranci a respektování lidských práv.</p>	

C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících	
Výchova k občanství	6. ročník
	<p>Člověk ve společnosti</p> <p>Naše škola</p> <ul style="list-style-type: none"> – Život ve škole, práva a povinnosti žáků. – Význam a činnost žákovské samosprávy. – Společná pravidla a normy. – Vklad vzdělání pro život. <p>Naše obec, region, kraj</p> <ul style="list-style-type: none"> – Důležité instituce. – Zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice. – Ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku. – Mapa veřejného dění a veřejných institucí v obci; internetové stránky obce / městské části, včetně kontaktů, obec / městská část na sociálních sítích. <p>Naše vlast</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pojem vlasti a vlastenectví. – Zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti. – Státní symboly. Státní svátky, významné dny. <p>Lidská setkání</p> <ul style="list-style-type: none"> – Přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi. – Rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen. – Lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi. Potřební lidé ve společnosti.
Výchova k občanství	7. ročník
	<p>Člověk ve společnosti</p> <p>Kulturní život</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice. – Kulturní instituce, masová kultura. – Prostředky komunikace. – Vliv digitálních technologií na život žáka – osobní pohled (zmapování, rizika, prevence). <p>Stát a hospodářství</p> <p>Majetek, vlastnictví</p> <ul style="list-style-type: none"> – Formy vlastnictví.

	<ul style="list-style-type: none"> – Hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana. – Hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví. <p>Stát a právo</p> <p>Právní základy státu</p> <ul style="list-style-type: none"> – Znaky státu, typy a formy státu. – Státní občanství ČR. – Ústava ČR. – Složky státní moci, jejich orgány a instituce. – Protiprávní jednání v oblasti nakládání s osobními údaji a v oblasti šíření nenávisti – omezování svobody projevu, schvalování trestného činu, vydírání, podvod, hacking, hate speech, hoax, kyberšikana. <p>Státní správa a samospráva</p> <ul style="list-style-type: none"> – Orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly. <p>Principy demokracie</p> <ul style="list-style-type: none"> – Znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu. – Politický pluralismus. – Význam a formy voleb do zastupitelstev.
Výchova k občanství	<p style="text-align: center;">8. ročník</p> <p>Člověk ve společnosti</p> <p>Vztahy mezi lidmi</p> <ul style="list-style-type: none"> – Osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace. – Konflikty v mezilidských vztazích. – Problémy lidské nesnášlivosti. – Propagace, dezinformace a manipulace v digitálním prostředí – reklama, hoax, fake news, volební kampaň, product placement. <p>Člověk jako jedinec</p> <p>Podobnost a odlišnost lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> – Projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání. – Osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter. – Vrozené předpoklady, osobní potenciál. <p>Vnitřní svět člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí. – Systém osobních hodnot, sebehodnocení. – Stereotypy v posuzování druhých lidí.

	<p>Osobní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> – Životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna. – Význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji. <p>Stát a právo</p> <p>Lidská práva</p> <ul style="list-style-type: none"> – Základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana. – Úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech. – Poškození lidských práv, šikana, diskriminace. – Protiprávní jednání v oblasti ochrany osobnosti – neoprávněné nakládání s osobními údaji, sledování soukromého života, krádež digitální identity. <p>Právní řád České republiky</p> <ul style="list-style-type: none"> – Význam a funkce právního řádu. – Orgány právní ochrany občanů. – Soustava soudů. – Právní norma, předpis, publikování právních předpisů.
Výchova k občanství	<p>9. ročník</p> <p>Život člověka na planetě Zemi</p> <ul style="list-style-type: none"> – Planetární problémy. – Odpovědnost člověka za osud Země. <p>Svět a Evropa</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mezinárodní vztahy, spolupráce, společenství. – Evropská Unie. <p>Sociální vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> – Životní úroveň občanů. – Sociální péče státu o občany, druhy sociálních příspěvků. <p>Výchova k demokracii</p> <ul style="list-style-type: none"> – Cenzura versus svoboda, péče o demokracii, nezávislý tisk, veřejné mínění. – Náboženství, náboženské sekty.

D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 3. období

žák

- Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání.
- Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu.
- Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí.
- Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích.
- Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám.
- Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášlivosti.
- Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek.
- Kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání.
- Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru.
- Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu.
- Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu.
- Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky.
- Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu.
- Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů.
- Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů.
- Přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod.
- Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství.
- Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů.
- Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady.
- Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů.
- Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky.
- Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů.
- Zjistí, kde najde kontakty na obecní úřad nebo úřad městské části.

- Analyzuje a srovná, co nebo kdo na něj má vliv ve fyzickém a v digitálním prostředí.
- Rozpozná projevy šíření nenávisti, omezování svobody projevu, vydírání, podvodu a neoprávněného nakládání s osobními údaji v digitálním prostředí.
- Rozpozná propagaci, dezinformaci a manipulaci v digitálním prostředí a zhodnotí, jak to ovlivňuje chování a jednání lidí.
- Rozpozná projevy protiprávního jednání v souvislosti s reklamou, nakupováním a placením ve fyzickém a digitálním prostředí.
- Zjistí, jak si osobně nebo elektronicky sjednat schůzku k vybraným službám obecního úřadu nebo úřadu městské části.
- Uvede postup, jak se bránit porušení práva na ochranu osobnosti a práv k duševnímu vlastnictví.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití.
- Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem.
- Rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům.
- Je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie.
- Respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti.
- Formuluje své nejbližší plány.
- Uvede příklady služeb, které banky nabízejí.
- Uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany.
- Uvede základní prvky fungování demokratické společnosti.
- Chápe státoprávní uspořádání české republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy.
- Uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání.
- Vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů.
- Na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu.
- Uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele.
- Uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků.
- Vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady, požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu.
- Rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy.
- V krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací.
- Zapojuje se do veřejného dění ve svém okolí prostřednictvím digitálních technologií.

	<ul style="list-style-type: none"> – Uvede příklady kladného a záporného dopadu používání digitálních technologií na život jedince ve společnosti. – Na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu při online nákupu, a uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele v digitálním prostředí. – Rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy v digitálním prostředí.
Výchova k občanství	I. Finanční gramotnost
	A. Cíle
	<ul style="list-style-type: none"> – Prokazování orientace v problematice vlastnictví, peněz a placení. – Porozumění hospodaření domácnosti včetně praktických dovedností spojených s rozpočtem domácnosti a zásadami hospodárnosti.
	B. Charakteristika výuky
	<p>Výuka se zaměřuje na to, aby žák na příkladech dokázal objasnit možnosti nakládání s volnými finančními prostředky a možnosti řešení nedostatku finančních prostředků. Prokazuje základní orientaci ve finančních produktech. Neopominutelnou složkou finanční gramotnosti je také problematika práv spotřebitele.</p>
	C. Obsah učiva
<ul style="list-style-type: none"> – Peníze – formy placení (9. roč.). – Hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní (9. roč.). – Banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků (9. roč.). – Principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu (9. roč.). – Právo v každodenním životě – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady (9. roč.). 	
D. Očekávané výstupy na konci 3. období	
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady. – Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti. – Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení. – Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít. 	

	<ul style="list-style-type: none"> – Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu. – Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz – Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení role rodinných příslušníků. – Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti. – Ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet. – Uvede příklady služeb, které banky nabízejí. – Uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany.
Výchova k občanství	II. Obrana vlasti
	A. Cíle
	<ul style="list-style-type: none"> – Porozumění povinnostem spojených s obranou státu a pochopení role ozbrojených sil na národní i mezinárodní úrovni.
	B. Charakteristika výuky
	<p>Ve výuce je vhodné pracovat s aktuálními mediálními sděleními a problematiku přibližovat na konkrétních příkladech a situacích, které souvisí s běžným životem, protože tato témata jsou úzce propojena s vnitrostátní i mezinárodní politickou situací.</p>
	C. Obsah učiva
<ul style="list-style-type: none"> – Právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu (7. roč.). – Globalizace – projevy; významné globální problémy (9. roč.). 	
D. Očekávané výstupy na konci 3. období	
žák	

	<ul style="list-style-type: none"> – Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod. – Rozlišuje nejčastější typy a formy státu a na příkladech porovná jejich znaky. <p>Dílčí výstupy: žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Popíše situace, kdy je třeba bránit stát (6., 7. ročník). Navrhne, jak může pomoci v konkrétním případě ohrožení (6., 7. ročník). – Na příkladu uvede povinnosti občana při obraně státu (8., 9. ročník). – Na příkladech objasní národní i mezinárodní úkoly armády ČR (8., 9. ročník). Uvede příklady zahraničních misí armády ČR (8., 9. ročník). <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu. – Uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele.
Výchova k občanství	III. Korupce
	A. Cíle
	– Diskutování o tom, co je to korupce, jak se projevuje, proč vzniká, jaké jsou její důsledky.
	B. Charakteristika výuky
	Ve výuce tuto problematiku propojujeme s běžným životem žáků (kde by se mohli s korupcí setkat, podle jakých signálů by mohli korupční jednání rozpoznat, jak se v takové situaci zachovat). Přiblížení problematiky korupce žákům může probíhat prostřednictvím diskuze, kritického sledování mediálních sdělení nebo prostřednictvím inscenačních metod.
	C. Obsah učiva
	– Protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postizitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví (9. roč.).
D. Očekávané výstupy na konci 3. období	
žák	
– Uvede příklady korupčního jednání (8., 9. ročník).	
– Diskutuje o příčinách, důsledcích a řešení korupčního jednání v konkrétních situacích (8., 9. ročník).	

5.3.6 Člověk a svět práce

Požadavky této vzdělávací oblasti jsou realizovány v předmětu **Praktické činnosti**.

5.3.6.1 Praktické činnosti

Praktické činnosti	A. CÍLE
	<ul style="list-style-type: none">– Vést žáky k osvojení základních pracovních návyků a dovedností, k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě.– K organizaci i k plánování práce, vytvářet pozitivní vztah k práci.– Nést odpovědnost za kvalitu své práce i kvalitu společných výsledků práce.– Učit žáky tvůrčímu způsobu přemýšlení a uplatňování vlastních nápadů a tvořivosti při pracovní činnosti.– Rozvíjet poznávání okolního světa a aplikovat tyto poznatky při vlastní pracovní činnosti.– Vytvářet kladný vztah k přírodě a rozvíjet ekologické myšlení.– Rozvíjet sebedůvěru, chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci; rozvíjet organizační schopnosti.– Poznání, že technika jako součást lidské kultury je vždy spojena s pracovní činností člověka.– Orientovat se v různých oborech lidské činnosti.– Osvojit uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základů organizace a plánování práce a technologické kázně.– Připravit žáky pro volbu vlastního profesního zaměření a na celoživotní vzdělávání.
	B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY

Vzdělávací oblast se zaměřuje na praktické dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku, nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti

Koncepce vzdělávání vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a v širších souvislostech.

Žáci pracují ve skupinách – týmech, střídají jednotlivé činnosti, řeší problémové úkoly.

Učí se pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnosti samostatně i v týmu.

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

V závislosti na věku žáka se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům, tedy chlapcům i dívkám. Vyučující pracuje s obsahem učiva tvůrčím způsobem podle podmínek a možností školy.

C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících	
Praktické činnosti	6. ročník
	<p>Společná výuka (hoši + dívky)</p> <p>Práce s technickými materiály</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozeznávání druhů a určování vlastností materiálů, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, textil). – Pracovní pomůcky, nářadí, nástroje pro ruční opracování. – Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce a důležité technologické postupy. – Technické náčrty a výkresy, technické informace a návody, plány, práce se šablonou. – Práce s papírem – výrobky z kartonu. – Práce se dřevem – drobné práce z odřezků a špejlí. – Práce s plasty – stříhání, spojování, výrobky z PET lahví (možnosti využití odpadu). – Práce s drátem – oddělování, opracování, tvarování, drátování. <p>Základy pěstitelství a chovatelství</p> <ul style="list-style-type: none"> – Užitkové plodiny a jejich využití. – Základy pěstování pokojových a venkovních rostlin. – Hospodářská zvířata, péče o domácí zvířectvo, základy chovu drobného zvířectva. Práce na školním pozemku. – Seznámení s ekologickým zemědělstvím, biopotraviny. Šetření přírodních zdrojů, ochrana přírody. – Možnost exkurzí v zájmových a profesních organizacích (např. Návštěva zahradnictví, klubu kaktusářů, chovatelských kroužků, zemědělských výroben, podniků souvisejících s výrobou potravin), návštěvy souvisejících výstav a akcí.
Praktické činnosti	7. ročník
	<p>V praktických činnostech s ohledem na pracovní podmínky školy je výuka dělená na 2 skupiny – dle zájmu.</p> <p>V rámci skupin je v případě nepoměru chlapců vůči dívkám možné upravit počet žáků ve skupinách.</p> <p>Skupina 1:</p> <p>Práce s technickými materiály</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozeznávání různých druhů materiálů: dřevo – kov – plasty; měření, rýsování, práce s vhodnými nástroji a nářadím. – Práce s plasty - řezání, pilování, broušení, výroba přívěsků na klíče. – Práce se dřevem - rýsování, řezání, pilování, broušení, lepení, spojování hřebíky, výroba prostorového objektu (např. krabičky). – Určování základních vlastností materiálů: fyzikálních, technických, technická zpracovatelnost. – Technický náčrt, čtení jednoduchého technického výkresu; první pomoc při úrazu. <p>Skupina 2:</p> <p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kuchyně – základní vybavení, kuchyňský inventář, obsluha spotřebičů, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu, první

	<p>pomoc při úrazu.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Potraviny – výběr, nákup, skladování, zásady správné životosprávy, sestavení jídelníčku. – Příprava pokrmů – základní postupy při přípravě pokrmů. – Úprava pokrmů za tepla a za studena – salát ovocný, zeleninový, polévka, moučník, palačinky, lívance, pokrmy z brambor, rychlé občerstvení – chlebičky, toasty, obložené mísy. – Úprava stolu a stolování – zásady společenského stolování, společenské desatero, prostírání, zdobné prvky a květiny na stole.
Praktické činnosti	<p>8. ročník</p>
	<p>Skupina chlapců: Práce s technickými materiály a užitkové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> – Péče o okolní prostředí. Sezónní práce na pozemku, údržba pozemku. – Práce se dřevem - rýsování, řezání, pilování, broušení, lepení, spojování hřebíky. – Výroba prostorového objektu. – Užití dostupných materiálů při praktických úkolech. – Technický náčrt, čtení jednoduchého technického výkresu. – Měření, rýsování. Práce s vhodnými nástroji a nářadím. První pomoc při úrazu. <p>Skupina dívek: Ruční práce, provoz a údržba domácnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> – Základy šití a vyšívání. Pletení, háčkování. – Ekonomika domácnosti – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory, šetření energií. – Úklid a bezpečnost v domácnosti – postupy, prostředky, ochrana životního prostředí, odpad, recyklace odpadu, vhodné zařízení a vybavení bytu, první pomoc při úrazu. – Praní a žehlení prádla, drobné opravy oděvů, ukládání šatstva, péče o šatstvo. – Elektrotechnika v domácnosti – spotřebiče v domácnosti, elektrická instalace. – Nebezpečí úrazu elektrickým proudem, zásady první pomoci.
Praktické činnosti	<p>9. ročník</p> <p>Probíhá společná výuka chlapců i dívek.</p> <p>Svět práce</p> <ul style="list-style-type: none"> – Volba profesní orientace, sebepoznávání – charakteristické znaky osobnosti – zájmy, záliby, osobní vlastnosti a schopnosti, zdravotní a tělesný stav. – Vzdělání podmínka důstojného a úspěšného života – druhy středních škol. – Znaky a požadavky povolání, charakter pracovních činností, kvalifikační požadavky, zdravotní a osobnostní požadavky. – Práce s profesními informacemi – návštěva IPS – Úřad práce, využívání poradenských služeb. – Dotazníky k volbě povolání, interaktivní techniky zaměřené k volbě povolání.

	<ul style="list-style-type: none"> – Možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů. – Co vše musím zvážit před konečnou volbou povolání, akční plán – volba povolání. – Pracoviště, pracovní prostředí, pracovní prostředky. – Zaměstnání – pracovní příležitosti v obci, regionu, způsoby hledání zaměstnání, problémy nezaměstnanosti, informace, poradenské služby, trh práce. – Přijímací řízení, přihlášky na střední školy a střední odborná učiliště. – Alternativa – zvážení možné alternativy volby povolání při neúspěchu v přijímacím řízení. – Druhy a struktura organizací; jsme zaměstnanci a máme svá práva a povinnosti. – Práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů.
Praktické činnosti	D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 3. období
	<p>Práce s technickými materiály</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň. – Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí. – Organizuje a plánuje svoji pracovní činnost. – Užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku. – Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu. <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech. – Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň. – Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí. Organizuje svoji pracovní činnost. – Pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech. – Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti. – Ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu. – Rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti. – Zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu. – Správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky. – Dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku. – Dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu.

Design a konstruování

žák

- Sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model.
- Navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.
- Provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení.
- Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model.
- Ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení.
- Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy. Poskytne první pomoc při úrazu.

Pěstitelské práce, chovatelství

žák

- Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin.
- Pěstuje a využívá květiny pro výzdobu.
- Používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu.
- Prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty.
- Dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin.

Příprava pokrmů

žák

- Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče.
- Připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy.
- Dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti.
- Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče.
- Připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy.
- Dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu. Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni.

Práce s laboratorní technikou

žák

- Vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů.
- Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl.
- Vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci.
- Dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci.
- Poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Vybere a prakticky využívá pracovní postup konkrétní laboratorní činnosti a dodrží kázeň při práci s přístroji, zařízením a pomůckami nutnými pro konání pozorování, měření, experimentu.

Svět práce (závazný pro 8. a 9. ročník s možností realizace od 7. ročníku)

žák

- Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí SP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě.
- Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání.
- Prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách.
- Posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života.
- Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání.
- Prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání.
- Byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů. Byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání.

5.3.7 Umění a kultura

Požadavky této vzdělávací oblasti se realizují ve dvou samostatných vyučovacích předmětech **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova**.

5.3.7.1 Hudební výchova

Hudební výchova	A. CÍLE
	<ul style="list-style-type: none">– Proniká do podstaty hudby a hudebního umění, získávat základní poznatky o vývoji hudby a hudebních stylů.– Pomocí hudebních nástrojů vyjádří své pocity, hudební a nehudební představy.– Pochopí roli posluchače a respektovat hudební projev druhých.– Vytvoří zásobu naučených písní, rozvíjet hudební dovednosti žáka.– Zařadí vokální, instrumentální, poslechové a hudebně pohybové aktivity.– Vytváří vhodné prostředí pro vlastní hudební projev žáků. Prohlubuje si základní poznatky v oblasti hudební nauky.– Ukáže spojitost mezi různými druhy umění (hudba a tanec, hudba a umění).
Hudební výchova	B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY
	<p>Hlavními složkami hudební výchovy jsou pěvecké, instrumentální a poslechové činnosti doplněné hudebně pohybovými aktivitami. Žák se učí pracovat se svým hlasem, osvojuje si písně různých hudebních žánrů, poznává hudbu v jejích stylových, žánrových i funkčních podobách. Pěveckými, poslechovými, rytmickými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými a tvořivými činnostmi rozvíjí žákovu hudebnost. Pomáhá mu vytvořit si vlastní názory a postoje k hudebnímu umění minulosti i současnosti. Zpěv by se měl stát prostředkem vyjádření radosti a pohody. Žák by měl mít příležitost uplatňovat své individuální hudební schopnosti a dovednosti.</p>
Hudební výchova	C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících
	<p>6. ročník</p> <p>Hudební teorie</p> <ul style="list-style-type: none">– Notová osnova, předznamenání.– Melodie, rytmus, tempo, dynamika, barva, intervaly. Hlasová hygiena.– Rozdělení hudebních nástrojů, hudební nástroje v lidové hudbě.– Hudba na jevišti - opera - Wagner, Verdi, česká opera; ND. <p>Hudební dějiny</p> <ul style="list-style-type: none">– Původ hudby, pravěk, starověk, proměny písní ve staletích. <p>Poslech</p> <ul style="list-style-type: none">– Písněná tvorba, opera, opereta, balet, muzikál, hudební revue, slavné melodie a skladby, rozpoznávání jednotlivých základních hudebních nástrojů. Návštěva hudebního představení, besedy – ve spolupráci se ZUŠ Orlová.

	<p>Zpěv</p> <ul style="list-style-type: none"> – Intonační cvičení, výběr písní podle složení třídy a výběru učitele s využitím dostupných zpěvníků a učebnic hudební výchovy, doprovod hrou na tělo a Orffovy nástroje. <p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dramatizace písní, spojení pohybu s hudbou.
Hudební výchova	<p>7. ročník</p>
	<p>Hudební teorie</p> <ul style="list-style-type: none"> – Notová osnova, stupnice, tempo, dynamika. – Lidský hlas – rozdělení zpěvných hlasů. Hudba a lidské nešvary. – Taneční formy (pantomima, lid. tanec, balet, společenský tanec). – Hudba a slovo (Z. Fibich). <p>Hudební dějiny</p> <ul style="list-style-type: none"> – Gotika, renesance, baroko (J. S. Bach, A. Vivaldi – polyfonie, koncert). <p>Poslech</p> <ul style="list-style-type: none"> – Fuga, koncert, sonáta, oratorium, symfonie, kantáta, muzikál. Poslech nejvýznamnějších děl významných skladatelů. – Návštěva hudebního představení (divadlo Ostrava dle nabídky, DDM Orlová aj.). <p>Zpěv</p> <ul style="list-style-type: none"> – Výběr písní podle složení třídy a výběru učitele s využitím dostupných zpěvníků a učebnic hudební výchovy, intonační cvičení, zpěv jednohlasu i vícehlas (kánon). <p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dramatizace písní, spojení pohybu s hudbou, hudebně pohybové hry.
Hudební výchova	<p>8. ročník</p>
	<p>Hudební teorie</p> <ul style="list-style-type: none"> – Stupnice, tónina. – Vícehlasé skladby, opera, kantáta, oratorium, suita, koncert. – Moderní hudební nástroje. – Lidová píseň. <p>Hudební dějiny</p> <ul style="list-style-type: none"> – Gotika, renesance, baroko, klasicismus, romantismus, vážná hudba 20. Stol., nové hudební trendy v Anglii a USA. <p>Poslech</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poslechové skladby k výuce dějin, ukázky z moderní populární hudby – jazz, spirituál, swing, country. – Referáty žáků, návštěva hudebního představení, porovnávání jednotlivých druhů, hodnocení.

	<p>Zpěv</p> <ul style="list-style-type: none"> – Výběr písní podle složení třídy a výběru učitele s využitím dostupných zpěvníků a učebnic hudební výchovy. <p>Hudebně pohybové činnosti</p> <p>Spojení pohybu s hudbou, základní taneční kroky klasických i moderních tanců, muzikoterapie.</p>
Hudební výchova	<p>9. ročník</p>
	<p>Hudební teorie</p> <ul style="list-style-type: none"> – Stupnice, tónika, harmonie, kytarové značky. – Rytmus, metrum, takt, tempo. – Populární hudba, tramská píseň. <p>Hudební dějiny</p> <ul style="list-style-type: none"> – Počátky hudebních dějin v Čechách, hudební renesance a baroko v Čechách. – Klasicismus – J. Mysliveček, romantismus – B. Smetana, Z. Fibich. – Hudba 20. století v Čechách – Leoš Janáček, Bohuslav Martinů. – Vývoj populární hudby 20. století až po současnou hudební scénu. <p>Poslech</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poslechové skladby k výuce dějin; referáty žáků, návštěva hudebního představení, besedy. <p>Zpěv</p> <ul style="list-style-type: none"> – Výběr písní podle složení třídy a výběru učitele s využitím dostupných zpěvníků a učebnic hudební výchovy. <p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> – Spojení pohybu s hudbou, taneční styly, relaxační techniky.
Hudební výchova	<p>D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 3. období</p>
	<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách. – Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním. – Projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase. – Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace. – Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě. – Orientuje se v proudu znějící hudby. – Prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku. – Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období. – Příslušnosti s dalšími skladbami.

- Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Doprovází písně pomocí ostinata.
- Interpretuje vybrané lidové a umělé písně.
- Pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu.
- Rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru.
- Uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl.

Digitální kompetence

- Umožňujeme žákovi aktivně a smysluplně využívat elektronické hudební nástroje, digitální aplikace i dostupné programy jako nástroje pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny.
- Dáváme příležitost žákům zaznamenávat, snímat a přenášet i prezentovat hudbu a hudební zvukové projekty prostřednictvím digitálních technologií, případně uplatnit digitální technologie jako nástroj sebe prezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů.

5.3.7.2 Výtvarná výchova

A. CÍLE

Výtvarná výchova

- Probouzet a rozvíjet schopnosti výtvarného vyjadřování žáků. Rozvíjet tvořivé schopnosti žáků, pěstovat jejich estetické cítění a vkus.
- Vytvářet základní pracovní návyky pro výtvarnou činnost žáků. Vytvářet kladný citový vztah k výtvarnému umění.
- Seznamovat žáky s výtvarnými nástroji, materiály a technikami.
- Učit žáky pozorovat a vnímat krásu přírody, hovořit o svých pocitech a dojmech, pokusit se je výtvarně vyjadřovat.
- Dát dítěti možnost osobitého výtvarného vyjádření určitého prožitku nebo představy neovlivněného vnuceným výtvarným vzorem.
- Četbou, vyprávěním příběhem, hudbou, dramatickým dílem podněcovat a rozvíjet výtvarné představy žáků, dát možnost výtvarným projevům v různých technikách.
- Výtvarně experimentovat, objevovat tvary věcí kolem nás, hra s linií s využitím různých plastických materiálů.
- Kreslením, malováním a modelováním rozvíjet tvarovou, barevnou i prostorovou představivost a jemnou motoriku.
- Pozorovat a porovnávat jednoduché předměty, hledat jejich jednotlivé kvality – barevnost, pojmenovávat vlastnosti, tvary, hledat a odlišovat struktury.
- Dbát na rovnoměrnost a vyváženost smyslových, citových a rozumových přístupů a jejich propojování s důrazem na rozvoj fantazie a svobodného subjektivního vyjadřování.
- Učit se prezentovat svůj výtvarný projev a naslouchat sdělení druhých.
- Využívat zkušeností žáků, učit je respektovat vzájemné odlišnosti ve výtvarném vyjadřování.

- Seznamovat žáky s ilustracemi v dětských knihách, poznávat nejznámější malíře – ilustrátory, mezipředmětové vztahy se čtením a literární výchovou. Podílet se na výzdobě třídy, školy; učit se prezentovat své práce. Příležitostně navštěvovat výstavy dětských výtvarných prací a výstavy výtvarných umělců v regionu.

B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY

Výchova je realizována prostřednictvím tvůrčích činností žáka, ve kterých uplatňuje vlastní vnímání, myšlení, cítění, prožitky, představivost a fantazii. Jako předmět je součástí procesu rozvoje estetických vztahů žáků ke skutečnosti i k umění. Výuka výtvarné výchovy vychází především z citového vztahu žáků k zobrazované skutečnosti. Výtvarné činnosti rozvíjejí tvořivost, fantazii, estetické cítění, podněcují a uspokojují potřeby žáků vyjadřovat se k různým tématům, situacím, prožitkům. Pro výtvarnou činnost v tomto období je nepostradatelné příznivé a klidné prostředí zbavené strachu ze známky nebo výsměchu druhých. Není vhodné myšlenkový svět dětí narušovat předkreslováním a vedením k napodobování. Je naopak potřebné dát dítěti svobodu a do jeho kreseb nezasahovat.

Tato výchova prolíná celým obdobím. Jeví se jako vedení žáka:

- K svobodnému výtvarnému vyjádření.
- K uvědomování si krásy tvarů, barev a barevných kombinací, struktur.
- K postupné schopnosti samostatné volby výtvarné techniky (technologie), ke správnému zacházení s výtvarnými nástroji, barvami apod.
- K účasti na utváření prostředí, ve kterém žijeme, učíme se.

Ve všech formách výtvarného projevu (v kresbě, malbě, grafice, modelování, prostorovém vytváření, v kombinovaných technikách) se projevuje dětská osobnost dítěte, jeho cítění a chápání světa kolem sebe. Téměř všechny námětové okruhy výtvarné výchovy obsahují základní vztahy k životu, prostředí a lidem, a proto souvisí blízce s výukou prvouky a vztahem žáků k životnímu prostředí. Velmi vhodné je uplatňovat ve výuce náměty z žákova okolí, z dětského života z prostředí obce i školy.

Takové výtvarné práce mohou být dvojího druhu

- Na základě vlastní představy dítěte.
- Podle skutečnosti.

Kresba z představy má zpočátku ilustrativní charakter, vypráví o bezprostředních zážitcích a zkušenostech žáků a o jeho citovém životě. Motivací k těmto kresbám může být prožitek z her, ze čteného textu, z osobního prožitku, z vycházky apod.

Kresba podle skutečnosti vyjadřuje obvykle první dojem žáka z pozorování. Každý sleduje zpočátku něco jiného, někoho zaujme barva, jiného zaujmou detaily, někdo dovede zachytit linie pozorovaných věcí, někdo zase zachytí jejich funkci. Žák se postupně učí výtvarně uvažovat, pozorně vnímat skutečnost a výtvarně vystihnout její podobu. Proto již v tomto období můžeme začít i s kreslením věcí podle skutečnosti. Žáci samozřejmě nedokáží hned dokonale zachytit pozorovanou skutečnost. Spokojujeme se proto zejména s vystižením toho charakteru předmětu, který pozorujeme. Tyto kresby velmi vhodně využíváme nejen při výuce prvouky, ale i v hodinách matematiky, čtení a psaní. Mnohý žák se v mladším školním věku snáze vyjadřuje kresbou než slovy. Kresbou může např. snadno vyjadřovat porozumění čtené větě nebo čtenému příběhu, porozumění funkci pozorované věci (např. mlýnek, struhadlo). Tím výtvarná výchova přesahuje rámec předmětu jako takového. K vytváření hlubšího vztahu k výtvarnému umění využíváme návštěvy výstav obrazů, loutek a maňásků, hraček, pohlednic aj., besedujeme nad knihami a jejich

	<p>ilustrátory. K vycházkám v průběhu roku je vhodné přidávat prvky výtvarné výchovy, neboť při nich s žáky můžeme pozorovat např. výstavbu obce, významné stavby obce, stavební sloh, ve kterém jsou domy postaveny, úpravu domů a jejich okolí, získáváme spoustu námětů, zajímavostí, postřehů, nasbíráme materiály pro další práci. Některé činnosti mohou dětem ukázat, jak lze tuto moderní techniku vhodně využít (počítačová grafika, internet, televizní motivační či vzdělávací pořady, reklama, plakáty, kreslená animace, loutky).</p>
Výtvarná výchova	C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících
	6. ročník
	<p>Výtvarné vyjádření skutečnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> – Postava (správné proporce lidského těla). – Příroda – botanika (kresba, malba dle předlohy). Vesmír – práce s barvou. <p>Dekorativní a prostorové práce</p> <ul style="list-style-type: none"> – Práce s různými druhy papíru (stříhání, lepení, spojování, vyklápění). Práce s přírodním materiálem. – Výtvarné hry s linií a barvou. Netradiční výtvarné techniky (kašírování). <p>Teorie</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dějiny (pravěk, starověk, doba románská). Teorie barev, výtvarné pomůcky a materiály.
Výtvarná výchova	7. ročník
	7. ročník
	<p>Výtvarné vyjádření skutečnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> – Postava (v pohybu). – Příroda – zoologie (kresba, malba dle předlohy). Krásy naší země, regionu, města (volná technika). <p>Dekorativní a prostorové práce</p> <ul style="list-style-type: none"> – Výtvarný rytmus, středová souměrnost, smysl pro pravidelnost. – Práce s papírem, sádkou, plasty. – Netradiční výtvarné techniky (slupovací reliéf, zdobení svíček). <p>Teorie</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dějiny (gotika, renesance, baroko, rokoko). Základní výtvarné techniky.
Výtvarná výchova	8. ročník
	8. ročník
	<p>Výtvarné vyjádření skutečnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> – Postava (v určité situaci). – Příroda – savci, člověk (kresba, malba, volná technika). Barevnost přírodních objektů. – Předměty kolem nás, perspektiva těles, budov. <p>Dekorativní a prostorové práce</p> <ul style="list-style-type: none"> – Práce s papírem, přírodninami, technickým materiálem. – Netradiční výtvarné techniky (malba na sklo, prostorový slupovací reliéf).

	<p>Teorie</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dějiny (klasicismus, romantismus, realismus). – Písmo.
Výtvarná výchova	9. ročník
	<p>Výtvarné vyjádření skutečnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> – Postava (portrét.) – Perspektiva, těles, budov. – Příroda – krajina (malba, kresba). – Svět kolem nás – vztahy, komunikace. – Vyjádření abstrakce – pocit, myšlenka. <p>Dekoratивní a prostorové práce</p> <ul style="list-style-type: none"> – Práce s papírem, dřevem, přírodninami. – Netradiční výtvarné techniky – kartonáž, enkaustika, decoupage, malba na textil, zeď. <p>Teorie</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dějiny (2. pol. 19. století, 20. století). Novodobé výtvarné styly a techniky. – Výtvarné umění v našem městě.
Výtvarná výchova	D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 3. období
	<p>Digitální kompetence</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vedeme žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení. – Vedeme žáky k sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace. – Vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům. <p>Výstupy žáka na konci 9. Ročníku</p> <p>Výtvarný obor pod pojmem vizuálně obrazné prostředky zahrnuje celou škálu prostředků, a to od těch, které jsou považovány za klasické (kresba, malba, grafika, koláž, asambláž, modelování apod.), až po ty, ve kterých se výrazně uplatňují digitální technologie. Z tohoto důvodu jsou ve znění výstupů digitální technologie akcentovány pouze tehdy, pokud je to nezbytné.</p> <p>Vizuálně obrazným vyjádřením se rozumí každá tvůrčí práce žáka, k jejímuž vzniku byly využity jakékoliv prostředky (od klasických až po digitální technologie) či jejich kombinace.</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace.

- Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; objevuje možnosti práce s digitálními technologiemi, experimentuje, interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků.
- Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci i v digitálním prostředí.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

- Uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru; objevuje možnosti práce s digitálními technologiemi.

5.3.8 Člověk a zdraví

Požadavky této vzdělávací oblasti se realizují prostřednictvím vyučovacích předmětů **Rodinná výchova**, **Tělesná výchova** a povinně volitelného předmětu **Sportovní hry**.

5.3.8.1 Rodinná výchova

A. CÍLE

Rodinná výchova

- Poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty.
- Pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů.
- Poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí.
- Využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevnování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví.
- Propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím.
- Chápání zdatnosti, dobré ho fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti.
- Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný.
- Aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci.

	<p>B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY</p> <p>Výchova ke zdraví přináší základní podněty pro ovlivňování zdraví, s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví.</p> <p>Žáci se seznamují s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby rozhodování a chování, které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi a učí se tak dívat na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví. Ochrana zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí.</p>
Rodinná výchova	<p>C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících</p>
	<p>6. ročník</p> <p>Vztahy mezi lidmi a formy soužití</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska. – Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek. <p>Změny v životě člověka a jejich reflexe</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny. <p>Zdravý způsob života a péče o zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> – Výživa a zdraví – zásady zdravého stravování. – Tělesná a duševní hygiena – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví, režim dne. – Hygiena práce na počítači a s jinými digitálními technologiemi. – Kompenzace jednostranného zatížení při práci s digitálními technologiemi. – Sociální sítě – pravidla pro komunikaci na sítích, nebezpečí komunikace na sítích, nebezpečí zakrývání skutečné identity. – Co je a není vhodné, bezpečné, etické na sítích zveřejňovat a přeposílat. <p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p> <ul style="list-style-type: none"> – Stres a jeho vztah ke zdraví – překonávání únavy, posilování duševní odolnosti. – Civilizační choroby – zdravotní rizika, preventivní a lékařská péče. – Auto-destruktivní závislosti – zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, návykové látky a bezpečnost v dopravě. – Šikana a jiné projevy násilí, kriminalita mládeže. – Bezpečné chování – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi. – Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost

v dopravě, znalost pravidel silničního provozu. Ochrana člověka za mimořádných událostí.

Hodnota a podpora zdraví

- Podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, odpovědnost jedince za zdraví.
- Webové stránky a aplikace obsahující problematiku zdraví a bezpečí.

Osobnostní a sociální rozvoj

- Sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem.
- Seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací.
- Psychohygienu – sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci.
- Rozšiřování a prohlubování poznatků o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků, mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie, chování podporující dobré vztahy.
- Morální rozvoj – cvičení zaujímání hodnotových a rozhodovacích dovedností, dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích.

7. ročník

Vztahy mezi lidmi a formy soužití

- Vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska. Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek.

Změny v životě člověka a jejich reflexe

- Dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny.

Zdravý způsob života a péče o zdraví

- Výživa a zdraví – zásady zdravého stravování.
- Tělesná a duševní hygiena – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví. Režim dne.
- Sociální sítě – pravidla pro komunikaci na sítích, nebezpečí komunikace na sítích, nebezpečí zakrývání skutečné identity.
- Co je a není vhodné, bezpečné, etické na sítích zveřejňovat a přeposílat.

Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

- Stres a jeho vztah ke zdraví – překonávání únavy, posilování duševní odolnosti.
- Civilizační choroby – zdravotní rizika, preventivní a lékařská péče.
- Auto-destruktivní závislosti – zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, návykové látky a bezpečnost v dopravě.
- Šikana a jiné projevy násilí.
- Bezpečné chování – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi.
- Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, znalost pravidel silničního provozu.
- Ochrana člověka za mimořádných událostí - terorismus - klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace.

	<p>Hodnota a podpora zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> – Podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, odpovědnost jedince za zdraví. – Webové stránky a aplikace obsahující problematiku zdraví a bezpečí. <p>Osobnostní a sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> – Sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem. – Seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací. – Psychohygienu – sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech. – Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie, chování podporující dobré vztahy. – Bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií. – Morální rozvoj – cvičení zaujímání hodnotových a rozhodovacích dovedností. – Dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích.
Rodinná výchova	<p>8. ročník</p>
	<p>Vztahy mezi lidmi a formy soužití</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vztahy ve dvojici – láska, partnerské vztahy. Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity. <p>Změny v životě člověka a jejich reflexe</p> <ul style="list-style-type: none"> – Sexuální dospívání a reprodukční zdraví. <p>Zdravý způsob života a péče o zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> – Výživa a zdraví – vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví. Duševní hygiena. Zdravotní a preventivní lékařská péče, odpovědné chování v situacích úrazu. – Sociální sítě – pravidla pro komunikaci na sítích, nebezpečí komunikace na sítích, nebezpečí zakrývání skutečné identity. Co je a není vhodné, bezpečné, etické na sítích zveřejňovat a přeposílat. Riziko používání digitálních technologií v silničním provozu (při přecházení, jízdě na kole apod.). <p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p> <ul style="list-style-type: none"> – Stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonání únavy. – Auto-destruktivní závislosti – rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet, násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost. – Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání. Bezpečné chování – přítomnost v konfliktních a krizových situacích. – Komunikace se službami odborné pomoci. Manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy. <p>Hodnota a podpora zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> – Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce. – Podpora zdraví. Webové stránky a aplikace obsahující problematiku zdraví a bezpečí.

Rodinná výchova	<p>Osobnostní a sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> – Sebepoznání a sebepojetí – zdravé a vyrovnané sebepojetí. Seberegulace a sebeorganizace činností a chování. – Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace. – Morální rozvoj – dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích, prosociální chování.
	<p>9. ročník</p> <p>Vztahy mezi lidmi a formy soužití</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vztahy ve dvojici – partnerské vztahy, manželství a rodičovství. – Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity. <p>Změny v životě člověka a jejich reflexe</p> <ul style="list-style-type: none"> – Sexuální dospívání a reprodukční zdraví – předčasná sexuální zkušenost. – Těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity. <p>Zdravý způsob života a péče o zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> – Výživa a zdraví – poruchy příjmu potravy. – Ochrana před přenosnými i nepřenosiými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy. – Bezpečné způsoby chování (nemoci přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy). – Nebezpečí komunikace v digitálním prostředí – na sociálních sítích (praktické příklady). <p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p> <ul style="list-style-type: none"> – Stres a jeho vztah ke zdraví – posilování duševní odolnosti. – Auto-destruktivní závislosti – návykové látky, dopink ve sportu, trestná činnost. – Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita, sexuální zneužívání dětí. – Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví. – Manipulativní reklama a informace, působení sekt. – Ochrana člověka za mimořádných událostí – živelní pohromy, terorismus. <p>Hodnota a podpora zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> – Základní lidské potřeby. – Podpora zdraví – prevence a intervence. – Podpora zdraví v komunitě – programy podpory zdraví. – Webové stránky a aplikace obsahující problematiku zdraví a bezpečí. <p>Osobnostní a sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zdravé a vyrovnané sebepojetí, sebeovládání a zvládání problémových situací, psychohygiena. – Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích. – Morální rozvoj – cvičení zaujímání hodnotových a rozhodovacích dovedností.

D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 3. období

žák

- Respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě).
- Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví.
- Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví, dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní zodpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví.
- Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví, uplatňuje zdravé stravovací návyky.
- Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí.
- Dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí.
- Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc.
- Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce.
- V souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá zodpovědnost za bezpečné sexuální chování.
- Uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým.
- Vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií a sekt, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi.
- Projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc.
- Odůvodňuje hygienicky vhodnou (doporučenou) délku práce s digitálními technologiemi, uvede příklady možného poškození zdraví.
- Posoudí, jak v rámci denního režimu zařadit aktivity kompenzující jednostrannou zátěž práce s digitálními technologiemi.
- Dodržuje pravidla bezpečného pohybu na sociálních sítích a ochrany osobních dat, uvede příklady možných rizikových situací při komunikaci v digitálním prostředí.
- Vyhledá v online dostupných zdrojích konkrétní informace týkající se zdraví a bezpečí, zpracuje je podle zadání a diskutuje o nich, posoudí jejich relevanci a důvěryhodnost.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny.

- Uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím.
- Projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy.
- Dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování.
- Svěří se se zdravotním problémem.
- Dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozování hazardních her.
- Uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy.
- Zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí.
- Chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel.

5.3.8.2 Tělesná výchova

Tělesná výchova	A. CÍLE
	<ul style="list-style-type: none"> – Poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty. – Pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z pohybu, příjemného prostředí a atmosféry příznivých vztahů. – Poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování. – Získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje. – Ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví . – Čestný přístup ke spolužákům, spoluhráčům i k činnostem přenášet do reálného života. – Chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti. – Aktivní zapojování do činností podporujících zdraví a propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci.
	B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY

Tělesná výchova plní ve vzdělávání především funkci regenerace a kompenzace jednostranné zátěže působené pobytem ve škole, ale i činnostmi mimo školu. Další její význam je v rozvoji pohybových dovedností i v kultivaci pohybu, především pak v poznávání možností rozvoje zdravotně orientované zdatnosti. Její úroveň má zásadní význam pro aktuální zdraví a významně ovlivňuje zdravotní předpoklady i v dospělosti. Pohybové vzdělávání přechází od spontánní pohybové činnosti k činnosti řízené a výběrové s uspokojováním.

- Charakteristické pro základní vzdělávání je rozpoznání a rozvíjení pohybových předpokladů.

	<ul style="list-style-type: none"> – Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení. <p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> – Respektování pokynů vyučujícího. – Znalost tělovýchovných pojmů, povelů, signálů, organizace prostoru a činnosti, výběr sportovní výzbroje a výstroje. – Pravidla osvojovaných her, závodů, soutěží. – Posuzování, měření a hodnocení pohybových činností. <p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> – Znalost významu pohybových aktivit pro zdraví. – Kázeň a čestný přístup k ostatním účastníkům sportovní činnosti. – Poctivé sebepoznání a sebehodnocení, vytyčení reálných cílů, nepřeceňování se. – Bezpečnost a hygiena pohybových činností, prostředí, vlastní osoby. <p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vhodné prostorové a materiální vybavení. – Dostatek času pro postupné získávání pohybových dovedností a návyků. – Gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení na náradí a s náčiním, rytmická cvičení. – Úpolová cvičení, základy úpolových sportů. <p>Atletika – skoky, hody, běhy a jejich kombinace. Pohybové hry se zaměřením na rychlost, obratnost, výbušnost a rychlostní vytrvalost. Sportovní hry – košíková, kopaná, florbal, odbíjená, přehazovaná, vybíjená. Plavání, potápění, skoky do vody, hry ve vodě. Lyžování – základy sjezdového lyžování, základy snowboardingu.</p>
Tělesná výchova	C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících
	<p>6. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zjistit současnou úroveň pohybových dovedností a znalostí žáků přicházejících z 5. tř. – Zjistit současný zdravotní stav žáků, registrovat zdravotní omezení, členství ve sportovních klubech a oddílech. – Aktivovat spolupráci s rodiči a ošetřujícími lékaři. <p>Podle úrovně žáků a plánovaného organizování školních a městských soutěží učit a procvičovat jednotlivé Tv aktivity:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pohybové hry, míčové hry. – Atletika, gymnastika, šplh, posilování. – Plavání, rozcvičky, strečink. – Poučení o chování a bezpečnosti při Tv, plaveckém výcviku, při sportovních soutěžích, o správné životosprávě a chování sportovce.

	<ul style="list-style-type: none"> – Umožnit a zorganizovat žákům účast na sportovních soutěžích mezi školami v rámci AŠSK. – Měří svou tělesnou zdatnost pomocí testů, naměřená data zaznamenává s využitím digitálních technologií, sleduje změny a vyvozuje z nich potřebu úpravy pohybového režimu.
Tělesná výchova	7. ročník
	<p>Rozcvičit a upevnit dovednosti a znalosti z 6. Třídy a na vyšší úrovni procvičovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pohybové hry, míčové hry. – Atletika, gymnastika, šplh, posilování. – Plavání. – Rozcvičky, strečink. – Poučit o chování a bezpečnosti při Tv, plaveckém výcviku, při sportovních soutěžích, o správné životosprávě a chování sportovce. – Zorganizovat pro žáky lyžařský výcvik – týdenní kurz. – Poučit žáky o chování a bezpečnosti při lyžařském kurzu, správné výzbroji a výstroji. – Sledovat a vyhodnocovat pomocí digitálních technologií pohybové aktivity v průběhu dne (týdne), zaznamenává jejich rozsah, intenzitu.
Tělesná výchova	8. ročník
	<p>Procvičit a upevnit dovednosti a znalosti ze 7. Třídy a na vyšší úrovni procvičovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pohybové hry, míčové hry. – Atletiku. – Gymnastiku, šplh. – Plavání. – Rozcvičky, strečink, kondiční, relaxační a kompenzační cvičení. – Poučit o chování a bezpečnosti při Tv, plaveckém výcviku, při sportovních soutěžích; poučit o správné životosprávě a chování sportovce. – Umožnit a zorganizovat žákům účast na sportovních soutěžích mezi školami v rámci AŠSK. – Měřit pomocí testů tělesné zdatnosti i zdatnost jiných, naměřená data zaznamenávat s využitím digitálních technologií, posuzovat je, hodnotit a navrhnout úpravy pohybového režimu.
Tělesná výchova	9. ročník
	<p>Procvičit a upevnit dovednosti a znalosti z 8. Třídy na vyšší úrovni s požadavkem vyšší výkonnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hry, míčové hry. – Atletiku. – Gymnastiku, šplh. – Plavání. – Kondiční kulturistiku. – Strečinková, relaxační a kompenzační cvičení.

	<ul style="list-style-type: none"> – Poučit o chování a bezpečnosti při Tv, plaveckém výcviku, při sportovních soutěžích. – O správné životosprávě a chování sportovce. – Vyhodnocovat s pomocí digitálních technologií podíl pohybové aktivity a pohybové neaktivity v měřeném pohybovém režimu, porovnávat je s předchozím měřením.
Tělesná výchova	D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 3. období
	<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem. – Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky si dokáže zvolit vhodný rozvojový program. – Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly. – Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím. – Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazů a umí jim přizpůsobit svou činnost. – Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. – Je schopný posoudit osvojované pohybové činnosti, umí označit jejich nedostatky a možné příčiny. – Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře tisku, uživatele internetu. – Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc hendikepovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu. – Naučí se základní taktice vedoucí k úspěchu družstva a je schopný ji dodržovat. – Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti hráče, rozhodčího, diváka, organizátora soutěže. – Umí zpracovat data a informace o pohybových aktivitách svých, spolužáků, školy a podílí se na jejich prezentaci. – Měří svou tělesnou zdatnost pomocí testů, naměřená data zaznamenává s využitím digitálních technologií, sleduje změny a vyvozuje z nich potřebu úpravy pohybového režimu. – Sleduje a vyhodnocuje pomocí digitálních technologií pohybové aktivity v průběhu dne (týdne), zaznamenává jejich rozsah, intenzitu. – Měří pomocí testů tělesné zdatnosti svou zdatnost i zdatnost jiných, naměřená data zaznamenává s využitím digitálních technologií, posuzuje je, hodnotí a navrhuje úpravy pohybového režimu. – Vyhodnocuje s pomocí digitálních technologií podíl pohybové aktivity a pohybové neaktivity v měřeném pohybovém režimu, porovnává je s předchozím měřením. <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – Chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny. – Uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím.

- Respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví.
- Projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy.
- Dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování.
- Svěří se se zdravotním problémem.
- Dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her.
- Uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy.
- Zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí.
- Uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla.
- Chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel.

Digitální kompetence

- Umožňujeme využívat prostředky a technologie, které jsou vhodné pro tělesnou výchovu.
- Vedeme žáky k poznání a využívání důvěryhodných digitálních zdrojů v oblasti pohybových aktivit a sportu, k využívání digitálních technologií pro sledování, zaznamenávání a vyhodnocování pohybového režimu, výkonů i kvality pohybu jako běžné součásti pohybových aktivit a péče o zdraví.
- Vedeme žáky k cílenému zařazování kompenzačních cvičení do pohybového režimu pro snížení zdravotních rizik spojených s pohybovou neaktivitou při používání digitálních technologií.

žák

- Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech -posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.
- Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků.

Zdravotní tělesná výchova

žák

- Uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení.
- Zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení.
- Aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení.
- Zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení.
- Vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení.

5.3.8.3 Sportovní hry

A. CÍLE

- Poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty.
- Pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z pohybu, příjemného prostředí a atmosféry příznivých vztahů.
- Čestný přístup ke spolužákům, spoluhráčům i k činnostem přenášet do reálného života.
- Osvojování dovedností organizovat pohybové činnosti.
- Chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti.
- Aktivní zapojování do činností podporujících zdraví a propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci.

B. CHARAKTERISTIKA VÝUKY

Tělesná výchova plní ve vzdělávání především funkci regenerace a kompenzace jednostranné zátěže v rozvoji pohybových dovedností i v kultivaci pohybu. Pohybové vzdělávání přechází od spontánní pohybové činnosti k činnosti řízené a výběrové s uspokojováním vlastních pohybových potřeb i zájmů a s využíváním možností samostatně ovlivňovat svůj pohybový projev a zdatnost. Charakteristické pro základní vzdělávání je rozpoznání a rozvíjení pohybových předpokladů. Důležité je odhalování zdravotních oslabení a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení.

C. OBSAH UČIVA v jednotlivých ročnících	
Sportovní hry	<p>6. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> – Sportovní hry – košíková, kopaná, florbal, odbíjená, přehazovaná, vybíjená. – Pohybové hry se zaměřením na rychlost, obratnost, výbušnost a rychlostní vytrvalost. – Atletika. Gymnastika, šplh, posilování. Rozcvičky, strečink. – Umožnit a zorganizovat žákům účast na sportovních soutěžích mezi školami. – Pozorovat přímo nebo ze záznamu pohybovou činnost, určovat zjevné nedostatky.
Sportovní hry	<p>7. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> – Atletika – skoky, hody, běhy a jejich kombinace. – Gymnastika, šplh, posilování. Rozcvičky, strečink. – Správná životospráva a chování sportovce. – Lyžování – základy sjezdového lyžování, základy snowboardingu - zorganizovat pro žáky lyžařský výcvik – týdenní kurz. – Poučit žáky o chování a bezpečnosti při lyžařském kurzu, správné výbroji a výstroji. – Pozorovat přímo nebo ze záznamu pohybovou činnost, určovat nedostatky.
Sportovní hry	<p>8. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pohybové hry, míčové hry, netradiční sporty (badminton, stolní tenis, baseball atd.). – Atletika. – Gymnastika, šplh. Rozcvičky, strečink – Kondiční, relaxační a kompenzační cvičení – Pozorovat přímo nebo ze záznamu pohybovou činnost, určovat zjevné nedostatky a jejich možné příčiny. – Navrhovat možnosti pro zlepšení sledovaného a hodnoceného pohybu.
Sportovní hry	<p>9. ročník</p> <p>Procvičit a upevnit dovednosti a znalosti na vyšší úrovni s požadavkem vyšší výkonnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hry, míčové hry, netradiční sporty (badminton, stolní tenis, baseball atd.). – Atletika. – Gymnastika. – Kondiční kulturistika. – Strečinková, relaxační a kompenzační cvičení.

D. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY na konci 3. období

- Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem.
- Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky si dokáže zvolit vhodný rozvojový program.
- Je schopný posoudit osvojované pohybové činnosti, umí označit jejich nedostatky a možné příčiny.
- Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře tisku, uživatele internetu.
- Naučí se základní taktice vedoucí k úspěchu družstva a je schopný ji dodržovat.
- Je schopen samostatně nebo v týmu zorganizovat jednoduché turnaje, závody a soutěže na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hra a soutěže.
- Pozoruje přímo nebo ze záznamu pohybovou činnost, určuje nedostatky.
- Pozoruje přímo nebo ze záznamu pohybovou činnost, určuje zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.
- Navrhuje možnosti pro zlepšení sledovaného a hodnoceného pohybu.

Ostatní očekávané výstupy korespondují s výstupy pro předmět Tv.

6 Školní vzdělávací program pro školní družinu - Barevný svět

Charakteristika, umístění, vybavení ŠD

ŠD je součástí ZŠ Ke Studánce 1050 v Orlové Lutyni. Její ŠVP vychází ze Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „TVOŘIVÁ STUDÁNKA“ rozšířená výuka přírodovědných předmětů. ŠD má k dispozici 3 herny, využívá tělocvičnu, počítačovou učebnu, keramickou dílnu, učebnu výtvarné výchovy a cvičnou kuchyňku. K pohybovým aktivitám slouží školní hřiště a blízký les.

Personální podmínky

Zájmové vzdělávání je řízeno kvalifikovanými vychovatelkami, které se nadále vzdělávají v akreditovaných kurzech a samostudiem.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

ŠD se podílí na aktivitách organizovaných školou, spolupracujeme se školní družinou při ZŠ U Kapličky 959 Orlová Lutyně, Klubem seniorů Orlová a MŠ Ke Studánce. Účastníme se akcí a soutěží vyhlášených veřejnými médii i jinými subjekty. Rodiče podporují družinu prostřednictvím Nadačního fondu, jsou pravidelně v kontaktu s vychovatelkami.

Formy spolupráce

- Individuální rozhovory.
- Telefonické hovory.
- Písemné kontakty.
- Třídní schůzky.
- Dny otevřených dveří.
- Společné činnosti rodičů a dětí.

6.1 Školní družina

6.1.1 Cíle ŠVP

Účastníci zájmového vzdělávání ve školní družině jsou zároveň také účastníky základního vzdělávání. Cíle zájmového vzdělávání:

- Umožňujeme žákům odreagovat se, uvolnit prostřednictvím různých aktivit.
- Napomáháme k získání všeobecného přehledu v návaznosti na učivo i. stupně ZŠ (rozvíjíme schopnost přemýšlení, rozhodování a spolupráce, posilujeme u dětí zdravé sebevědomí a sebedůvěru).
- Rozvíjíme samostatnost a schopnost pracovat v kolektivu.
- Všestranně a harmonicky rozvíjíme osobnost žáka, rozvíjíme a podporujeme kamarádské vztahy mezi dětmi.
- Vychováváme k smysluplnému využívání volného času v inspirativním prostředí.
- Uplatňujeme zásady demokracie – úmluva o právech dítěte (každý má svá práva, ale i povinnosti).
- Využíváme získaných znalostí o životním prostředí a podílíme se na jeho ochraně.
- Dodržujeme pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví.
- Utváříme vědomí národní a státní příslušnosti, zároveň i respekt k jiným etnickým, kulturním a náboženským skupinám.

6.1.2 Klíčové kompetence

Prolínají se všemi činnostmi, které v družině probíhají. Vytvářejí se v průběhu delšího období, vycházejí z již nabytých vědomostí, dovedností, návyků, schopností a postojů a v průběhu docházky do ŠD se dále prohlubují a rozšiřují.

Pro činnosti ve ŠD jsou prioritní kompetence:

1. k učení – učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpověď, získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje v praktických situacích a dalším učení

2. k řešení problémů – všímá si dění okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá logické matematické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli, započaté činnosti dokončuje.

3. komunikativní kompetence – ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky, odpovídá vhodně formulovanými větami, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými.

4. sociální a interpersonální kompetence – samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpoznává nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit – přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi

5. občanské kompetence – učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí

(přírodní, společenské), dbá na své osobní zdraví i zdraví druhých.

6. k trávení volného času – orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času.

6.1.3 Formy zájmového vzdělávání

Základním prostředkem činnosti ŠD je hra založená na zážitku účastníků, která obohacuje jejich sebezpoznaní, rozšiřuje jejich vědomosti a dovednosti, navozuje kladné emoce.

Pravidelná činnost: zájmová, výchovná, rekreační a vzdělávací - každodenní činnost účastníků, je dána týdenní skladbou – výtvarná a pracovní činnost, hry v přírodě a na hřišti, relaxační činnost, esteticko – výchovné činnosti (vyprávění, společné hry, dramatizace, osvojování si základů společenského chování), příprava na vyučování.

Příležitostná činnost: výchovná, vzdělávací, rekreační a zájmová činnost organizovaná nepravidelně podle možností školní družiny (besídka, divadelní představení, exkurze, spaní ve ŠD).

Spontánní činnost: průběžné aktivity, volné hry účastníků, klidové činnosti po obědě, spontánní hry při ranním pobytu ve ŠD.

6.1.4 Vzdělávací a výchovné oblasti

6.1.4.1 Člověk a jeho svět

- Poznáváme nejbližší okolí, organizaci života v rodině, ve škole, ve společnosti, v místě bydliště, vycházky (k. 2, 5, 6).
- Poznáváme různé služby v obci (návštěva knihovny, policie, městského úřadu), (k. 1, 2, 3, 5).
- Posilujeme vztah k místním a rodinným tradicím (k. 3, 4, 5, 6).
- Poznáváme a chráníme přírodu (k. 1, 5, 6).
- Pěstujeme pěkné vzájemné vztahy (k. 3, 4, 5).
- Vedeme děti k samostatnosti a smysluplnému využívání volného času (k. 3, 4, 5, 6).
- vytváříme pozitivní vztah k odlišným názorům lidí a národnostních skupin, kultivujeme slovní a mimoslovní komunikaci (k. 3, 4, 5, 6).

- Orientujeme se v prostoru a čase (k. 1, 2, 6).
- Účastníme se akcí v rámci ekologické výchovy (k. 1, 2, 5, 6).
- Známe pravidla silničního provozu, využíváme k tomu didaktické hry, pořádáme soutěže (k. 1, 2, 5, 6).

6.1.4.2 Umění a kultura

- Pěstujeme estetické cítění a představitivost, rozvíjíme fantazii (k. 1, 3, 6).
- Seznamujeme se s různými výtvarnými technikami a materiály (k. 1, 6).
- Podílíme se na estetizaci školy a ŠD (k. 5, 6)
- Zúčastňujeme se soutěží vyhlašovaných veřejnými sdělovacími prostředky (k. 3, 5).
- Prezentujeme práce dětí na veřejnosti (k. 3, 5).
- Upevňujeme lidové tradice (k. 1, 3, 5, 6).
- Navštěvujeme akce pořádané Domem dětí a mládeže, DKMO, knihovnou, ZUŠ (k. 3, 6).
- Prohlubujeme zájem o hudbu a literaturu (k. 1, 6).

6.1.4.3 Člověk a zdraví

- Upevňujeme hygienické návyky, vedeme děti k zdravému životnímu stylu (k. 1, 6).
- Poukazujeme na bezpečnost při všech činnostech, předcházíme úrazům (k. 1, 2).
- Přispíváme k rozvoji tělesné zdatnosti, otužování pobytem na vycházkách (k. 6).

6.1.4.4 Člověk a svět práce

- Seznamujeme se s různými technikami a materiály (k.1, 6).
- Pracujeme v keramické dílně (k. 1, 6).
- Rozvíjíme zručnost, představitivost, jemnou motoriku (k.1, 6).
- Seznamujeme se s různými pracovními činnostmi a obory (k.1, 4, 6).

6.1.5 Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Organizace a podmínky zapojení těchto žáků do aktivit zájmového vzdělávání ve ŠD jsou specifikovány v doporučení školského poradenského zařízení. Specifické pedagogické cíle pro děti s SVP vychází z obtíží žáka ve vzdělávání. V případě potřeby zajistíme speciální a kompenzační pomůcky. Spolupracujeme při tvorbě IVP a PLPP v oblasti zájmového vzdělávání. Respektujeme specifika žáka, která mohou ovlivňovat účast žáka na aktivitách ŠD. Význam má přítomnost asistenta pedagoga. Rozvíjíme komunikační schopnosti cizinců. Zařazujeme multikulturní výchovu.

6.1.6 Podmínky vzdělávání nadaných žáků

Při způsobu vzdělávání nadaných žáků vycházíme z principu nejlepšího zájmu žáka, snažíme se co nejvíce stimulovat potenciál žáka s ohledem na jeho individuální možnosti, nadání. Pro rozvoj talentovaných jedinců nabízíme další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmu. Respektujeme individualitu žáků, vytváříme přiměřené prostředí pro jejich všestranný rozvoj. Spolupracujeme s rodiči, třídním učitelem, výchovným poradcem, školským poradenským zařízením.

6.1.7 Délka vzdělávání

Vzdělávací program ŠD je programem rámcovým, je stanoven na dobu jednoho vzdělávacího cyklu žáka 1. stupně. Poskytuje možnost kreativně reagovat na možné změny podmínek, propojovat a přesouvat témata během celé docházky do ŠD. Činnosti programu nejsou věkově vymezeny, proto je lze volit dle aktuálního složení účastníků. Školní vzdělávací program je doplněn ročním plánem. Činnost probíhá od září do června. Školní vzdělávací program je založen na dobrovolnosti.

7 Hodnocení žáků a autoevaluace školy

7.1 Pravidla pro hodnocení žáků

A) ZÁSADY HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení a klasifikace žáků se řídí klasifikačním řádem školy.

Předpokladem úspěšného plnění vytyčených cílů školy v oblasti hodnocení vzdělávacích výsledků žáků je, aby každý žák dostával dostatečný prostor ke **zvládnutí a osvojení učiva**.

Na naší škole upřednostňujeme **pozitivní hodnocení** žáků, a to nejen při prověřování vědomostí, ale v celém procesu učení. Při výuce žáky co nejvíce chválíme, dbáme na pozitivní ladění hodnotících soudů. Pomáháme žákům předcházet chybám, dodáváme jim důvěru v jejich schopnost předkládané učivo dobře zvládnout a povzbuzujeme je. S žáky jednáme tak, aby neměli strach vyjádřit svůj názor. Pozitivně přijímáme i nesprávné závěry žáků, dáváme jim prostor pro otázky, trpělivě žákům odpovídáme a věnujeme jim individuální pozornost. Pomocí často zařazované činnosti **zpětné vazby** zjišťujeme případné nedostatky žáků hned v zárodku a průběžně je odstraňujeme.

Na chyby upozorňujeme žáky včas, bezprostředně, vstřícně, přátelsky a důsledně. Vyhýbáme se zaujatosti, nahodilosti či opožděnému hodnocení. Dbáme, abychom v žácích nevytvářeli pocit, že si nemohou ve svých úsudcích věřit nebo že jsou horší než jejich spolužáci. Umožňujeme průběžně žákům poznání, že chyba se může vyskytovat v každé lidské činnosti, může mít však pro člověka různé následky podle její závažnosti. Žáky vedeme přes **sebehodnocení** a **samokontrolu** k dovednosti něco provést dokonale – bez chyby – a v přiměřeném čase. S chybou pracujeme tak, aby vyzývala žáka k většímu soustředění na plnění úkolu, k důslednější kontrole své práce, k sebepoznání svých schopností.

Důležitou roli mají také pozitivně laděná **průběžná hodnocení**. Ústní i písemná hodnocení mají v 1. období základního vzdělávání funkci především **výchovnou a motivační**. Hodnocení **známkou** můžeme v tomto období doplňovat povzbuzujícím pozitivním **písemným hodnocením**.

Formativní hodnocení

Formativní hodnocení probíhá během učení a přináší žákům užitečnou informaci v průběhu vzdělávacího procesu. Je důležité, aby se do hodnocení zapojili i žáci samotní. Žáci mají znát a přijmout cíl hodiny, rozeznat kvalitu, aby věděli, jak poznat, zda cíle dosáhli, či ne. Učitel má mít představu o tom, kde se které dítě v procesu porozumění nachází. Hodina má obsahovat příležitost pro vzájemné hodnocení mezi žáky a také prostor pro sebehodnocení.

Vyučující vybírají vhodné metody formativního hodnocení s ohledem na věk žáků a předmět, kterému vyučují (kartičky, semafor, emotikony), součástí moderních výukových materiálů, které ve škole používáme, je také nabídka různých metod formativního hodnocení.

Slovní hodnocení

Žáci jsou primárně hodnoceni známkami. Vyžadují-li to okolnosti a ŠPZ doporučí slovní hodnocení v některém z vyučovaných předmětů, pak vyučující hodnotí žáka dle doporučení.

B) ZÁSADY A PRAVIDLA PRO SEBEHODNOCENÍ ŽÁKŮ

V jednotlivých učebních oblastech předem stanovíme a žákům sdělíme základní učební požadavky. Jasně formulujeme, jaké dovednosti si žáci mají osvojit, čemu se mají naučit. Žáky upozorňujeme, jaké činnosti nebo pokusy budou provádět, o čem budeme hovořit.

Žákům předkládáme reálné a dosažitelné cíle, a tak vedeme žáky k bezchybnosti a poctivosti. Žákům důvěřujeme a sebehodnocení nepovažujeme za příležitost k podvádění. Díky zpětné vazbě mají učitelé i žáci přehled o tom, co a jak již zvládli. Takto vedení žáci nemají potřebu podvádět – podvádění pro ně ztrácí smysl, jelikož nevede ani k prožití pocitu úspěchu ani k cíli, kterým je dosahování co nejlepších výsledků.

Žáky vedeme k tomu, aby si do svých učebních materiálů zaznamenávali to, co už dobře ovládají (například „hvězdičkou“, emotikony apod.). Na základě takto provedeného sebehodnocení žáků mohou učitelé následně přistupovat k individuálnímu řešení jejich problémů a nejasností.

Používáme činností přístupy a metody učení, které umožňují žákům odhalovat chyby, hned je opravovat a brát si z nich poučení. Žákům tak průběžně umožňujeme uvědomění, co z probíraného učiva již ovládají.

Žákům umožňujeme vyjadřovat své myšlenky, názory a prezentovat své vědomosti. Nejdříve dáváme příležitost projevit se žákům, kteří se v daném učivu orientují jako první. Na jejich příkladu si ostatní žáci nejlépe uvědomí vlastní stupeň poznání.

K sebehodnocení písemných cvičení přistupujeme teprve tehdy, až je žák schopen uvědomit si, že probírané učivo ovládá.

Předkládáme žákům ukázky správně vypracovaných úkolů různé obtížnosti a upřesňujeme, co požadujeme na výborné ohodnocení a co je hodnoceno již jako chvalitebně. Žáci potřebují vědět, jakou náročnost úkolů mají k určitým ohodnocením zvládat. Stejně stanovíme ukazatele při hodnocení písemném bez klasifikačních stupňů. Žák potom ví, k čemu ve svém snažení směřuje a je mu tak dána možnost sebehodnocení.

Dodržujeme zásady a pravidla pozitivního hodnocení.

C) PRAVIDLA PROVĚŘOVÁNÍ VĚDOMOSTÍ FORMOU PROVĚREK A ZKOUŠENÍ

Před zadáním jakékoli prověrky nebo testu zvažujeme, zda:

- Má hodnotit naučení určitým poznatkům.
- Má diagnostikovat učební problémy.

U otázek, úloh, testů, diktátů aj., uváděných v učebnicích, předem posuzujeme jejich vhodnost pro žáky určité třídy. Při vymyšlení otázek nebo při úpravě jejich znění je vhodné, aby je překontroloval ještě jiný učitel, a to kvůli porozumění formulaci otázek žákem i kvůli posouzení jejich jednoznačnosti. Dbáme na to, aby znění úkolů a otázek bylo jasné, aby při zjišťování vzdělávacích výsledků nedocházelo k záměně nepochopení zadání za neznalost.

Při prověřování vědomostí:

- Prověříme a hodnotíme to, o čem víme, že jsme žáky učili a naučili.
- Dbáme, aby příklady, diktované věty nebo testy určené k hodnocení žáků obsahovaly jen to, co bylo s žáky dostatečně procvičeno.
- Dbáme, aby zadání úloh bylo věku žáků přiměřené, tj. Formulované tak, aby mu žáci určitého věku mohli dobře porozumět, aby o úkolu měli již nějaké povědomí, aby se již s podobným úkolem někdy setkali.
- Ústní zkoušení vedeme tak, abychom při něm zjišťovali, co žák umí, ne to, co ještě neumí.
- Písemnou práci na závěr určitého celku nezadáme předčasně, ale až když žáci svými projevy prokazují, že jsou na písemnou práci vybaveni vědomostmi.
- Při prověřování učiva probíraného před delší dobou ho s žáky nejprve nějakou formou zopakujeme, a to alespoň krátce a v několika po sobě jdoucích hodinách.
- Při celkovém hodnocení žáka bereme v úvahu a hodnotíme i pokrok, jaký žák za určité období udělal a jaká byla jeho snaha k odstranění nedostatků.
- Všechna hodnocení vyjadřujeme jako objektivní informaci povzbudivého charakteru.

D) ZÁVĚR

Cílem školy v základním vzdělávání je podněcovat žáky k výše uvedeným dovednostem. Usilujeme o to, aby pokud možno všichni žáci pochopili a osvojili si učivo určené pro toto období. Je to významný předpoklad pro úspěšné vytváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků v dalších obdobích vzdělávání.

Klasifikace spojená se slovním hodnocením patří mezi inovační způsoby hodnocení žáků. Pozitivní kombinovaná klasifikace patří mezi specifické rysy tvořivých škol.

7.2 Hodnocení a klasifikace

A) V PŘEDMĚTECH S PŘEVAHOU NAUKOVÉHO ZAMĚŘENÍ

Stupeň 1 (výborný)

Žák samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí logicky správně. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně a přesně, chápe vztahy mezi nimi a smysluplně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný, výstižný, účinně se zapojuje do diskuze. Je schopen samostatně studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Plně respektuje demokratické principy, uvědoměle a aktivně pracuje v týmu, jeho působení je velmi přínosné. Je téměř vždy schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák s menšími podněty učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi a s menšími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků je zpravidla bez podstatných nedostatků. Zapojuje se do diskuze. Je schopen s menší pomocí studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí.

Respektuje demokratické principy, v podstatě uvědoměle a aktivně pracuje pro tým, jeho působení je přínosné. Je většinou schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák se v uplatňování osvojených poznatků a dovedností dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů podle podmětů učitele. Má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definice a zákonitostí, s většími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Jeho myšlení je v celku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. Částečně se zapojuje do diskuze. Je schopen studovat podle návodu učitele. Občas nerespektuje demokratické principy, v týmu pracuje ne příliš aktivně, jeho působení je přínosné v menší míře. Je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 4 (dostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených poznatků a dovedností vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery, chybně projevuje do širších celků poznatky

z různých vzdělávacích oblastí. V logice myšlení se projevují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, málo se zapojuje do diskuze. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Demokratické principy respektuje jen občas, práce v týmu se pouze účastní. Jeho působení není příliš přínosné. Sebehodnocení a hodnocení ostatních členů je schopen málokdy.

Stupeň 5 (nedostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených dovedností a vědomostí vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Žák si požadované nedostatky neosvojil, nesmyslně projevuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Neprojevuje samostatnost v myšlení. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti, i výstižnosti, nezapojuje se do diskuze. Chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Vůbec nerespektuje demokratické principy, nepracuje pro tým. Svou činností narušuje spolupráci, jeho působení není pro tým přínosné. Správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen.

B) VE VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTECH S PŘEVAHOU VÝCHOVNÉHO ZAMĚŘENÍ

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Vždy používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Aktivně se zajímá o umění a estetiku. Jeho tělesná zdatnost má vysokou úroveň.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje méně tvořivě. Má zájem o umění a estetiku. Je tělesně zdatný.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Materiály, nástroje a vybavení používá bezpečně a účinně pouze někdy. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní i tvořivý. Rozvoj jeho schopností a projev jsou málo uspokojivé. Materiály, nástroje a vybavení většinou nepoužívá bezpečně a účinně. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje jen velmi malý zájem a snahu.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Materiály, nástroje a vybavení nepoužívá téměř nikdy bezpečně a účinně. Jeho projev je většinou chybný a nemá

estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci.

7.3 Autoevaluace školy

Evaluace škol = hodnocení výsledků a fungování jednotlivých škol na základě přesných ukazatelů a procedur monitorování. Je součástí celkové pedagogické evaluace. Evaluace škol je jednak **externí** (prováděná orgány inspekce, agenturami pro srovnávání škol, srovnávacími dotazníky, testy aj. v rámci vytvořených sítí škol, aj.) jednak **vnitřní**, při níž škola hodnotí sama sebe.

A) Oblasti autoevaluace:

- Materiální, technické, ekonomické, hygienické a další podmínky ke vzdělávání.
- Průběh vzdělávání.
- Školní klima a vzájemné vztahy s rodiči a místní komunitou.
- Výsledky vzdělávání.
- Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Soulad realizovaného vzdělávacího programu s rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

B) Cíle a kritéria autoevaluace:

Cílem autoevaluace školy je zjištění aktuálních informací o stavu školy, jež následně budou sloužit jako podklady pro plánování a realizaci další práce školy.

Kritéria autoevaluace podléhají jednotlivým dílčím cílům, které si škola stanovuje na každý školní rok a podřizuje je novým požadavkům a směrům.

C) Nástroje autoevaluace:

- Rozbor dokumentace školy.
- Rozhovory s učiteli, rodiči.
- Dotazníky pro rodiče, žáky a učitele.
- Srovnávací prověrky, dovednostní testy.
- Hospitace.

D) Časové rozvržení autoevaluačních činností:

- Hospitační činnost (v průběhu celého školního roku).
- Sebehodnocení práce učitelů a hodnocení ředitelem školy za minulý školní rok (začátek školního roku).
- Projednání struktury vlastního hodnocení školy s pedagogickou radou (do konce září).
- Projednání vlastního hodnocení školy v pedagogické radě za minulý školní rok (do konce října).
- Dovednostní testy žáků (podzim).
- Srovnávací prověrky (průběžně celý školní rok).
- Dotazníky – klima školy (1x za dva roky).
- Průběžně probíhají rozhovory s učiteli a žáky, výstupy z jednání školské rady, rozhovory s rodiči.

8 Standardy

Standardy pro základní vzdělávání jsou tvořeny indikátory, které konkretizují očekávané výstupy.

8.1 Anglický jazyk

1. stupeň (5. ročník)

- Žák čte s porozuměním.
- Žák v jednoduchých textech vyhledá požadované informace, rozumí krátkým pokynům v učebnici.
- Žák rozumí známým slovům a základním větám, které se vztahují k rodině, škole, volnému času a dalším známým tématům, v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně.
- Žák rozumí jednoduchým číselným údajům.
- Žák v jednoduchých textech s vizuální podporou porozumí hlavní myšlence.
- Žák vyhledá informace k jednoduchému tématu v časopise nebo na webových stránkách a tyto informace využije.
- Žák rozumí obsahu a smyslu ústních sdělení a otázek, které se vztahují k rodině, škole, volnému času a dalším známým tématům, v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně.
- Žák v jednoduchých textech vyhledá požadované informace, vytvoří odpověď na otázku týkající se textu.
- Žák napíše blahopřání, pohlednici nebo krátký neformální dopis kamarádovi.
- Žák sestaví gramaticky a formálně správně jednoduchou odpověď na sdělení, vyplní osobní údaje ve formuláři.
- Žák písemně převypráví jednoduchý obsah textu s pomocí obrázku nebo osnovy.
- Žák shrne písemně jednoduchý obsah krátké slyšené konverzace, svými slovy vyjádří smysl textu.

2. stupeň (9. ročník)

- Žák rozumí obsahu krátkých jednoduchých textů a s využitím vizuální opory obsahu jednoduchých neadaptovaných textů.
- Žák v jednoduchých textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky, pracuje s autentickými materiály pro vyhledávání a zpracování nových informací, např. S internetem, encyklopedií.
- Žák rozumí zřetelně vyslovovanému vyprávění a konverzaci o běžných tématech.
- Žák rozumí důležitým informacím v krátkých a jednoduchých nahrávkách.
- Žák rozlišuje formální a neformální promluvu či rozhovor. V jednoduchých textech rozumí významu klíčových slov.
- Žák napíše e-mail související s tématy, která mu jsou blízká, jako kamarádi, rodina, koníčky, škola, prázdniny.
- Žák na základě výchozího textu napíše několik vět o sobě. Písemně reaguje na krátké sdělení obsahující otázky.
- Žák písemně shrne hlavní myšlenky jednoduchého a krátkého textu nebo konverzace.
- Žák vyžádá písemně informaci/informace týkající se známých témat, písemně sestaví zdvořilou žádost.

8.2 Matematika

1. stupeň (5. ročník)

- Žák z paměti sčítá a odčítá čísla do sta, násobí a dělí v oboru malé násobilky.
- Žák využívá komutativnost sčítání a násobení při řešení úlohy a při provádění zkoušky výpočtu.
- Žák využívá asociativnost sčítání a násobení při řešení úloh s užitím závorek.

- Žák využívá výhodného sdružování čísel při sčítání několika sčítanců bez závorek.
- Žák správně sepíše čísla pod sebe (dle číselných řádů) při sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených čísel.
- Žák aplikuje při písemném výpočtu znalost přechodu mezi číselnými řády.
- Žák využívá znalosti malé násobilky při písemném násobení a dělení nejvýše dvojciferným číslem.
- Žák provádí písemné početní operace včetně kontroly výsledku.
- Žák dodržuje pravidla pro pořadí operací v oboru přirozených čísel.
- Žák přečte a zapíše číslo (do milionů) s užitím znalosti číselných řádů desítkové soustavy.
- Žák využívá rozvinutého zápisu čísla (do milionů) v desítkové soustavě.
- Žák porovnává čísla do milionů, žák zaokrouhluje čísla do milionů s použitím znaku pro zaokrouhlování.
- Žák užívá polohové vztahy („hned před“, „hned za“) v oboru přirozených čísel, žák se orientuje na číselné ose a jejích úsecích.
- Žák provádí číselný odhad a kontrolu výsledku.
- Žák porozumí textu úlohy (rozlišuje informace důležité pro řešení úlohy).
- Žák přiřadí úloze správné matematické vyjádření s využitím osvojených početních operací, žák zformuluje odpověď k získanému výsledku.
- Žák přiřadí k zadanému jednoduchému matematickému vyjádření smysluplnou slovní úlohu (situaci ze života).
- Žák tvoří slovní úlohu k matematickému vyjádření.
- Žák provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (měření teploty, průjezd aut za daný časový limit apod.).
- Žák vybírá a porovnává ze zadání úlohy data podle daného kritéria, žák posuzuje reálnost vyhledaných údajů.
- Žák doplní údaje do připravené tabulky nebo diagramu, žák vytvoří na základě jednoduchého textu tabulku, sloupcový diagram.
- Žák vyhledá v tabulce nebo diagramu požadovaná data a porozumí vztahům mezi nimi (nejmenší, největší hodnota apod.).
- Žák používá údaje z různých typů diagramů (sloupcový a kruhový diagram bez použití %).
- Žák vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života.
- Žák využívá názorné obrázky k určování $1/2$, $1/4$, $1/3$, $1/5$, $1/10$ celku.
- Žák vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny.
- Žák porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny).
- Žák sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí názorných obrázků (např. Čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa) a tyto početní operace zapisuje.
- Žák vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života.
- Žák přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin na číselné ose a jejích úsecích, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu.
- Žák porovná desetinná čísla v řádu desetin.
- Žák znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí -100 až $+100$.
- Žák nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě.
- Žák používá jednoduchých převodů jednotek času při práci s daty v jízdních řádech.
- Žák rozezná základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice).
- Žák využívá k popisu rovinného útvaru počty vrcholů a stran, rovnoběžnost a kolmost stran.

- Žák charakterizuje základní rovinné útvary a k zadanému popisu přiřadí název základního rovinného útvaru.
- Žák využívá základní pojmy a značky užívané v rovinné geometrii (čáry: křivá, lomená, přímá; bod, úsečka, polopřímka, přímka, průsečík, rovnoběžky, kolmice).
- Žák využije znalosti základních rovinných útvarů k popisu a modelování jednoduchých těles (krychle, kvádr, válec).
- Žák narýsuje kružnici s daným poloměrem.
- Žák narýsuje trojúhelník nebo trojúhelník se třemi zadanými délkami stran.
- Žák narýsuje čtverec a obdélník s užitím konstrukce rovnoběžek a kolmic.
- Žák dodržuje zásady rýsování.
- Žák rozlišuje obvod a obsah rovinného útvaru.
- Žák s pomocí čtvercové sítě nebo měřením určí obvod rovinného útvaru (trojúhelníku, čtyřúhelníku, mnohoúhelníku).
- Žák porovnává obvody rovinných útvarů.
- Žák graficky sčítá, odčítá a porovnává úsečky.
- Žák určí délku lomené čáry graficky i měřením.
- Žák převádí jednotky délky (mm, cm, dm, m, km).
- Žák vyhledá dvojice kolmic a rovnoběžek v rovině.
- Žák načrtne kolmici a rovnoběžku ve čtvercové síti.
- Žák narýsuje k zadané přímce rovnoběžku a kolmici vedoucí daným bodem pomocí trojúhelníku s ryskou.
- Žák určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného útvaru, který lze složit ze čtverců, obdélníků a trojúhelníků.
- Žák porovnává pomocí čtvercové sítě obsahy rovinných útvarů.
- Žák používá základní jednotky obsahu (cm^2 , m^2 , km^2) bez vzájemného převádění.
- Žák pozná osově souměrné útvary (i v reálném životě).
- Žák určí překládáním papíru osu souměrnosti útvaru.
- Žák vytvoří ve čtvercové síti osově souměrný útvar podle osy v lince mřížky.
- Žák vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy.
- Žák volí vhodné postupy pro řešení úlohy.
- Žák vyhodnotí výsledek úlohy.

2. stupeň (9. ročník)

- Žák provádí základní početní operace se zlomky a desetinnými čísly.
- Žák dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru celých a racionálních čísel, využívá vlastností operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost, distributivnost) při úpravě výrazů.
- Žák vyznačí na číselné ose racionální číslo a číslo k němu opačné.
- Žák užívá znalosti druhých mocnin celých čísel od 1 do 20 (i ke stanovení odpovídajících druhých odmocnin).
- Žák určí rozvinutý zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě.
- Žák provádí základní úpravy zlomků (rozšiřuje a krátí zlomek, zjednoduší složený zlomek, vyjádří zlomek v základním tvaru, určí převrácené číslo, počítá se smíšenými čísly).
- Žák určí absolutní hodnotu celého čísla a využívá její geometrickou interpretaci.
- Žák zaokrouhluje čísla s danou přesností, žák využívá pro kontrolu výsledku odhad.
- Žák účelně a efektivně využívá kalkulátor.
- Žák rozlišuje pojmy prvočíslo a číslo složené; společný dělitel a společný násobek (určí je pro skupinu dvou nebo tří přirozených čísel).
- Žák najde nejmenší společný násobek a největšího společného dělitele dvou přirozených čísel.
- Žák využívá kritéria dělitelnosti (2, 3, 4, 5, 9, 10, 25, 50, 100).

- Žák řeší slovní úlohu s využitím dělitelnosti.
- Žák vytvoří slovní úlohu na využití dělitelnosti.
- Žák užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část: přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem.
- Žák navzájem převádí různá vyjádření vztahu celek – část.
- Žák využívá daný poměr (včetně postupného poměru) v reálných situacích.
- Žák stanoví poměr ze zadaných údajů, žák využívá měřítko mapy, plánu k výpočtu.
- Žák umí odvodit měřítko mapy, plánu ze zadaných údajů.
- Žák používá při řešení úloh úměru a trojčlenku.
- Žák řeší modelováním situace vyjádřené poměrem.
- Žák vyhledá v textu údaje a vztahy potřebné k výpočtu.
- Žák určí počet procent, je-li dána procentová část a základ, žák určí procentovou část, je-li dán procentový počet a základ.
- Žák určí základ, je-li dán procentový počet a procentová část.
- Žák používá procentového počtu při řešení úloh z jednoduchého úrokování.
- Žák ověří správnost výsledku aplikační úlohy na procenta.
- Žák řeší zadané slovní úlohy pomocí proměnných.
- Žák tvoří smysluplné slovní úlohy, které lze řešit užitím proměnných.
- Žák využívá při úpravě výrazů sčítání, odčítání a násobení mnohočlenů (výsledný mnohočlen je nejvýše druhého stupně).
- Žák vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných.
- Žák využívá při úpravě výrazů vytýkání a vzorců $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$.
- Žák sestaví číselný výraz podle slovního zadání.
- Žák sestaví rovnici nebo soustavu dvou rovnic o dvou neznámých ze zadaných údajů.
- Žák vyřeší rovnici nebo soustavu dvou rovnic o dvou neznámých pomocí ekvivalentních úprav.
- Žák provádí zkoušku rovnice nebo soustavy dvou rovnic o dvou neznámých.
- Žák ověří správnost řešení slovní úlohy.
- Žák přiřadí k rovnici odpovídající slovní úlohu.
- Žák rozhodne, zda rovnice nebo soustava rovnic má řešení a ověří, zda řešení patří do zadaného číselného oboru.
- Žák vytvoří matematický model konkrétní situace v oboru celých a racionálních čísel.
- Žák využívá při řešení konkrétních situací matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel.
- Žák vyhodnotí výsledek řešení úlohy.
- Žák vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu.
- Žák vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce, diagramu a grafu (četnost, aritmetický průměr, nejmenší a největší hodnota).
- Žák zpracuje, porovná, vyhodnotí, uspořádá, doplní uvedené údaje podle zadání úlohy.
- Žák pracuje s intervaly a časovou osou.
- Žák převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a naopak, žák převádí údaje mezi tabulkou, diagramem a grafem.
- Žák samostatně vyhledává data v literatuře, denním tisku a na internetu a kriticky hodnotí jejich realnost.
- Žák porovná kvantitativní vztahy mezi soubory dat zadaných tabulkami, grafy a diagramy.
- Žák interpretuje výsledky získané porovnáváním souborů dat.
- Žák vytvoří tabulku, graf a rovnici pro přímou a nepřímou úměrnost na základě textu úlohy.
- Žák určí přímou a nepřímou úměrnost z textu úlohy, z tabulky, z grafu a z rovnice.
- Žák využívá při řešení úloh přímou a nepřímou úměrnost.
- Žák pozná funkční závislost z textu úlohy, z tabulky, z grafu a z rovnice.

- Žák vytvoří graf pro funkční závislost danou tabulkou či rovnicí.
- Žák přiřadí funkční vztah vyjádřený tabulkou k příslušnému grafu a naopak.
- Žák přiřadí lineární funkci vyjádřenou rovnicí k příslušnému grafu nebo tabulce a naopak.
- Žák vyčte z grafu význačné hodnoty na základě porozumění vzájemným vztahům mezi proměnnými.
- Žák odhalí funkční vztahy v textu úlohy, žák řeší úlohu s využitím funkčních vztahů.
- Žák vyjádří výsledek řešení úlohy v kontextu reálné situace.
- Žák využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely.
- Žák využívá polohové a metrické vlastnosti (Pythagorova věta, trojúhelníková nerovnost, vzájemná poloha bodů a přímek v rovině, vzdálenost bodu od přímky) k řešení geometrických úloh.
- Žák řeší geometrické úlohy početně, žák využívá matematickou symboliku.
- Žák pozná základní rovinné útvary: přímka, polopřímka, úsečka, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, pravidelné mnohoúhelníky, kružnice, kruh.
- Žák rozliší typy úhlů (ostrý, tupý, pravý, přímý), dvojice úhlů (souhlasné, střídavé, vedlejší, vrcholové), typy trojúhelníků a čtyřúhelníků.
- Žák využívá vlastností základních rovinných útvarů (vlastností úhlopříček, velikost úhlů, souměrnost).
- Žák sčítá a odčítá úhly, určí násobek úhlu (s využitím převodu stupňů a minut).
- Žák využívá při výpočtech vlastností dvojic úhlů (střídavých, souhlasných, vedlejších, vrcholových) a součtu úhlů v trojúhelníku.
- Žák určuje velikost úhlu pomocí úhloměru.
- Žák odhaduje obsah i obvod útvarů pomocí čtvercové sítě.
- Žák určí výpočtem obsah (v jednodušších případech) trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, kruhu.
- Žák určí výpočtem obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, kruhu.
- Žák používá a převádí jednotky délky, žák používá a převádí jednotky obsahu.
- Žák pojmenuje základní množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úhlu, osa rovinného pásu, osa úsečky, kružnice, Thaletova kružnice).
- Žák využívá množiny všech bodů dané vlastnosti při řešení úloh.
- Žák převede slovní zadání do grafické podoby (náčrtku).
- Žák popíše jednotlivé kroky konstrukce a rovinný útvar sestrojí.
- Žák určí počet řešení konstrukční úlohy.
- Žák ověří, zda výsledný útvar odpovídá zadání.
- Žák využívá při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků, žák využívá při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků.
- Žák určí poměr podobnosti z rozměrů útvarů a naopak.
- Žák rozhodne, zda je útvar osově souměrný.
- Žák určí osy souměrnosti rovinného útvaru.
- Žák rozhodne, zda je útvar středově souměrný, žák určí střed souměrnosti.
- Žák načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti.
- Žák rozpozná mnohostěny (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan) a rotační tělesa (válec, kužel, koule).
- Žák používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, tělesová a stěnová úhlopříčka.
- Žák využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti v mnohostěnech a rotačních tělesech.
- Žák pracuje s půdorysem a nárysem mnohostěnů a rotačních těles.
- Žák odhaduje a vypočítá povrch mnohostěnů a rotačních těles.
- Žák odhaduje a vypočítá objem mnohostěnů a rotačních těles.

- Žák používá a převádí jednotky objemu.
- Žák objasní pojmy síť tělesa, plášť, podstava.
- Žák rozpozná síť základních těles (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan, válec, kužel).
- Žák načrtne a sestrojí síť základních těles.
- Žák rozpozná z jakých základních těles je zobrazené těleso složeno.
- Žák načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles ve volném rovnoběžném promítání.
- Žák vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy.
- Žák volí vhodné matematické postupy pro řešení úlohy.
- Žák vyhodnotí výsledek úlohy.
- Žák provede rozbor úlohy a vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy.
- Žák zvolí vhodný postup řešení.
- Žák provede diskusi o počtu řešení daného problému a kontrolu reálnosti výsledku.
- Žák zformuluje odpověď na zadaný problém.
- Žák určí reálnou podobu trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině.
- Žák popíše základní vlastnosti trojrozměrného útvaru podle jeho obrazu v rovině.
- Žák využívá získané poznatky a dovednosti při řešení úloh z běžného života.

8.3 Český jazyk a literatura

1. stupeň (5. ročník)

- Žák navrhne vhodný nadpis.
- Žák posoudí na základě přečteného textu pravdivost / nepravdivost tvrzení.
- Žák posoudí, zda daná informace vyplývá / nevyplývá z textu.
- Žák vybere z nabídky vhodná slova vztahující se k textu.
- Žák vypíše z textu požadovanou informaci.
- Žák rozhodne, které informace jsou pro daný text nepodstatné.
- Žák sestaví a napíše adresu, zprávu, vzkaz, oznámení, pozvánku.
- Žák posoudí, zda jsou adresa, zpráva, vzkaz, oznámení nebo pozvánka úplné.
- Žák sestaví z vět nebo krátkých odstavců příběh s dodržением dějové posloupnosti.
- Žák vybere z nabídky vhodný závěr k dané ukázce.
- Žák vyslechne nebo přečte krátký text a reprodukuje ústně nebo písemně jeho obsah.
- Žák vyslechne nebo přečte vzkaz a reprodukuje ho ústně nebo písemně další osobě.
- Žák na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor (s dospělým, s kamarádem), zanechá vzkaz na záznamníku.
- Žák posoudí, zda v uvedené ukázce (dialogu, telefonickém rozhovoru, vzkazu na záznamníku) nechybí některá z důležitých informací.
- Žák vybere z předložených ukázek tu, která chce upoutat, přesvědčit a ovlivnit rozhodování člověka (adresáta).
- Žák vyhledá na internetu, v časopise, v denním tisku příklad manipulativní reklamy.
- Žák přečte/řekne s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči oznámení, příkaz, prosbu, omluvu a respektuje při tom rozdílného adresáta.
- Žák se vhodně představí ostatním dětem, dospělému.
- Žák rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost (zme, dyž, vo tom apod.).
- Žák využívá spisovnou výslovnost ve veřejné komunikační situaci.
- Žák píše vypravování obsahově i formálně správně, dodržuje dějovou posloupnost; pracuje podle rozvité/heslovité osnovy.
- Žák sestaví popis předmětu (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu, dodržuje logickou návaznost; pracuje podle otázkové osnovy.
- Žák v ukázce dopisu doplní, co chybí.

- Žák k vybranému textu přiměřené délky vytvoří rozvitou nebo heslovitou osnovu (nejméně o třech bodech).
- Žák zařadí do přečtené ukázky na vhodné místo nabízený text.
- Žák vybere z nabídky slovo, které je významem nejbližší k zadanému slovu.
- Žák nahradí slovo v textu slovem významově protikladným, podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo slovem spisovným.
- Žák vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy.
- Žák rozhodne, zda dvojice slov splňuje požadovanou podmínku (pro opozita).
- Žák rozliší, v kterých případech se jedná o slova příbuzná a v kterých o tvary téhož slova.
- Žák rozliší, která slova jsou příbuzná se zadaným slovem.
- Žák určí kořen slova, část příponovou, předponovou.
- Žák k danému slovu uvede slova příbuzná.
- Žák zařadí vyznačené plnovýznamové slovo z textu ke slovnímu druhu (podstatné jméno, přídavné jméno, sloveso, příslovce).
- Žák vybere z krátkého textu větu, která obsahuje/neobsahuje zadaný slovní druh.
- Žák používá v mluveném i psaném projevu náležitě tvary podstatných a přídavných jmen (kromě pravopisu přídavných jmen přivlastňovacích).
- Žák používá v mluveném i psaném projevu náležitě tvary sloves ve způsobu oznamovacím.
- Žák vyhledá v textu nespisovný tvar podstatného jména, přídavného jména, slovesa a nahradí je tvary spisovnými.
- Žák doplní do věty tvar podstatného jména ve správném tvaru a odůvodní pravopis (1. a 4. pád rod mužský životný).
- Žák vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný).
- Žák rozliší větu jednoduchou a souvětí.
- Žák vytvoří z věty jednoduché souvětí.
- Žák rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku.
- Žák nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován.
- Žák spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu.
- Žák správně píše (doplní) i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných.
- Žák píše správně z hlediska pravopisu lexikálního.
- Žák uplatňuje základní poučení o správných tvarech přičestí minulého činného v mluveném i psaném projevu.
- Žák doplní správně čárky do zadaného textu (několikanásobný větný člen, jednoduchá souvětí).
- Žák zpracuje stručný záznam o přečtené knize a prezentuje ho spolužákům jako mluvní cvičení nebo referát; záznam zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku.
- Žák řekne, jak na něj vyslechnutá/přečtená ukázka působí, jaký v něm vyvolala dojem.
- Žák přednese a volně reprodukuje text.
- Žák vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma.
- Žák rozhodne, jakého typu je úryvek a) umělecký (poezie, komiks, pohádka) b) neumělecký (naučný text, návod k použití).
- Žák rozhodne, zda uvedená ukázka je pohádka, pověst, nebo bajka.
- Žák rozhodne, zda uvedená ukázka je poezie, nebo próza.

2. stupeň (9. ročník)

- Žák po přečtení textu dokáže vybrat z nabízených možností, co je názorem pisatele textu.
- Žák rozpozná, zda autor textu je / není nestranným pozorovatelem.
- Žák text analyzuje a vyvodí závěr vyplývající z textu.
- Žák rozpozná v textu alespoň jeden manipulativní prvek.
- Žák zaujme kritický postoj k důvodům, které vedly k manipulaci.

- Žák vybere dle svého postoje nejpravděpodobnější variantu.
- Žák rozpozná, zda autor textu je / není nestranným pozorovatelem.
- Žák najde slovo nevhodně užitá v dané komunikační situaci a z nabízených možností vybere to správné.
- Žák posoudí vhodnost / nevhodnost užití textu v dané komunikační situaci.
- Žák vybere z nabízených možností text ve spisovném jazyce.
- Žák v krátké ukázce najde nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými.
- Žák k vybraným výrazům najde vhodná synonyma.
- Žák rozhodne o vhodnosti / nevhodnosti použití nespisovného výrazu v textu.
- Žák vyhledá v textu klíčová slova / termíny spojené s danou tematikou.
- Žák posoudí, zda daná informace vyplývá / nevyplývá z textu.
- Žák vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku.
- Žák uspořádá úryvky tak, aby sestavený text dával smysl a aby byla dodržena textová návaznost.
- Žák seřadí slovní výpovědi od nejvhodnější po nejméně vhodnou (hodnocení od nejlepšího po nejhorší).
- Žák najde chybnou formulaci (stylistickou chybu) a z nabízených opravných možností vybere tu správnou.
- Žák najde záměrně uvedenou pravopisnou chybu v textu a vybere formulaci bez chyb.
- Žák analyzuje předložený text a zařadí ho k danému funkčnímu stylu.
- Žák dovede své znalosti o funkčních stylech tvůrčím způsobem použít.
- Žák umí vybrat správnou výslovnost z uvedené nabídky.
- Žák umí rozlišit způsoby tvoření slov.
- Žák k danému slovesu doplní slovesa odvozená.
- Žák napíše, jak se nazývá krajina.
- Žák rozliší i vytváří slova složená. Žák nahradí vyznačená slova přejatá českými ekvivalenty.
- Žák vybere z nabídky slovo přeneseného pojmenování. Žák prokáže znalost významu přeneseného pojmenování.
- Žák ovládá zásady tvoření slov.
- Žák se orientuje v odborném textu.
- Žák vybere z řady slov to, které je/není požadovaným slovním druhem.
- Žák určí slovní druh u slov odvozených z jednoho slovotvorného základu.
- Žák doplní v textu slova v náležitých tvarech množného čísla (slova jsou uvedena v č. j. v 1. p.).
- Žák určí slovní druh u vyznačených slov v textu (dané slovo ve větě může mít platnost různých slovních druhů).
- Žák určí ve větách vyznačená slova jako větné členy.
- Žák rozšíří daný větný člen na několikanásobný, správně doplní interpunkční znaménko nebo spojku.
- Žák doplní sloveso podle naznačených vztahů a určí doplněný větný člen.(podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu).
- Žák vyjádří obsah dvojčlenných vět větným ekvivalentem.
- Žák užije uvedené sloveso ve větách, které vypovídají něco o povětrnostních podmínkách jako větu jednočlennou a jako větu dvojčlennou (maximum).
- Žák vybere z nabízených možností grafickou stavbu souvětí a přiřadí ji k danému souvětí (lze i obráceně – přiřadí ke grafu jedno z nabízených souvětí).
- Žák vybere z nabízených vět tu, ve které je /není pravopisná chyba.
- Žák v krátké ukázce najde nespisovný výraz a vybere z nabízených možností správné převedení ukázky do jazyka spisovného.
- Žák přiřadí ke krátkému textu jeden z nabízených pojmů útvaru národního jazyka.

- Žák vybere z nabízených možností nejvhodnější užití daného textu a přiřadí ho k ukázce.
- Žák určí k jakému literárnímu druhu / žánru patří výchozí text.
- Žák odliší řeč vypravěče a řeč postav.
- Žák vybere z nabídky A-D hlavní myšlenku předloženého úryvku. Žák odliší řeč vypravěče a řeč postav.
- Žák správně určí básnické prostředky ozvláštňující literární dílo (jednoduché příklady personifikace, metafora, metonymie).
- Žák doplní do básně slovo ve správném rýmu podle rytmu a smyslu text.
- Žák vybere z nabídky A-D hlavní myšlenku předloženého úryvku.
- Žák vybere z ukázek A–E takovou, která svým obsahem odpovídá názvům uvedených knih. Přiřadí k sobě název knihy a k ní příslušející ukázkou.
- Žák seřadí úryvky z literárních děl v pořadí, ve kterém vznikly.
- Žák popíše v dopise ve 150–180 slovech film, který vznikl na základě literárního díla.
- Žák zformuluje alespoň tři důvody, proč se mu určitá kniha nelíbila.
- Žák na základě návštěvy divadelního představení v dopise kamarádovi či kamarádce sdělí dojmy ze zhlédnutého představení.
- Žák vytvoří jednodušší literární text odpovídající tematicky i formálně zadání (v nabídce básně, bajka, pohádka).
- Žák rozhodne o výchozím textu, zda patří k hodnotné, či spíše ke konzumní literatuře.
- Žák přiřadí k uvedenému literárnímu druhu/žánru ukázkou jednotlivých uměleckých textů.
- Žák zařadí vybrané autory do uvedených literárních směrů.
- Žák popíše základní znaky literárního směru na vybrané ukázce.
- Žák převede úryvek literárního díla do podoby divadelního scénáře.
- Žák porovná film a jeho literární předlohu a popíše základní shody a rozdíly v obsahu obou uměleckých děl.
- Žák vyhledá informace ke splnění určitého úkolu (např. vytvoří seznam děl určitého autora) v různých typech katalogů v knihovně.
- Žák na základě internetových zdrojů vypracuje určitý úkol (např. základní údaje o životě a tvorbě jednoho z nositelů Nobelovy ceny, ceny Magnesia Litera apod.).

8.4 Předmětné právní předpisy:

Zákon č.561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), § 12, § 51 – 53, v platném znění

Vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, §8 – 9

Vyhláška č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění

Vyhláška č. 48/2005 Sb. o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, § 14 – 16

.....

Dokument schválen pedagogickou radou dne Mgr. Robert Kaleta – ředitel

.....

Dokument schválen Školskou radou dne Ing. Jan Tomica – předseda ŠR